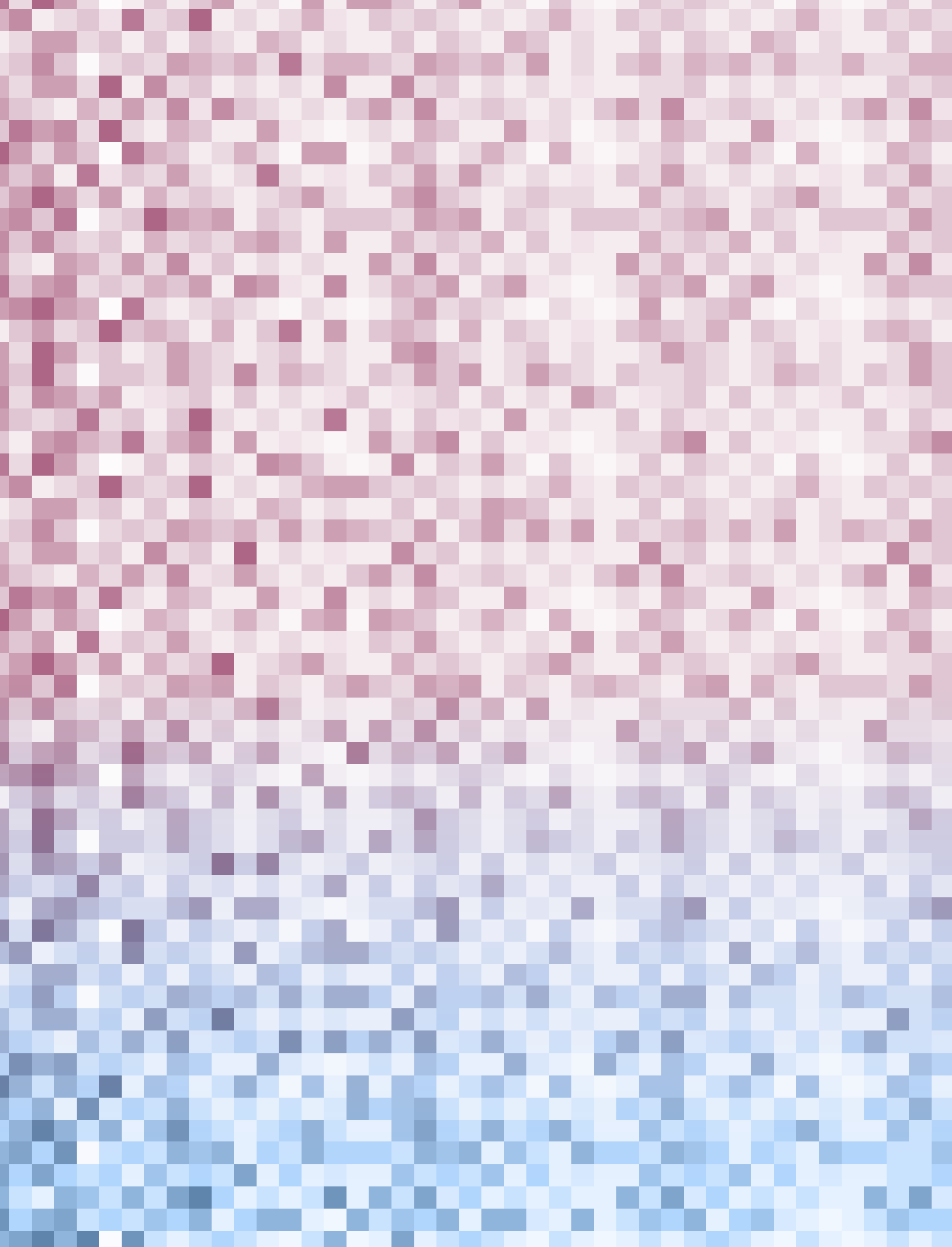

ÅRSREDOVISNING 2016

■ RIKSÅKLAGAREN HAR ORDET	2
■ OM ÅKLAGARMYNDIGHETEN.....	4
■ Uppdrag.....	4
■ Organisation.....	4
■ Intern styrning och kontroll.....	6
■ FRÅN BROTTSANMÄLAN TILL DOMSTOLSFÖRHANDLING	8
■ RESULTATREDOVISNING	11
■ Mål och måluppfyllelse	13
■ Brottsutredning och processföring.....	17
■ Resultatutveckling.....	18
■ Kvalitets- och effektivitetsarbete	44
■ Rättsutveckling och rättslig styrning	49
■ Kompetensförsörjning.....	55
■ FAKTA I KORTHET	61
■ FINANSIELL REDOVISNING.....	69
■ ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE	83

RIKSÅKLAGAREN HAR ORDET

Å

KLAGARMYNDIGHETEN har under 2016 fortsatt att visa stabila och goda resultat när det gäller andel lagförda personer, ärendebalanser och genomströmningstider. Antalet lagföringar har dock minskat vilket beror på att antalet ärenden som kommer in från polisen har blivit färre. Minskningen har pågått i flera år och kan antas bero på flera orsaker. Det finns dock anledning att förvänta att trenden inom en relativt snar framtid kommer att vända.

En effektiv hantering av brott förutsätter en nära samverkan mellan polis och åklagare. Utöver ordinarie samverkansprojekt har Åklagarmyndigheten under 2016 bistått Polismyndigheten med stöd i utredningsarbetet. Åklagarresurser motsvarande några heltidstjänster har funnits på plats i polisens lokaler. Detta stöd kommer att utvidgas under 2017 i enlighet med ett uppdrag från regeringen. Åklagarmyndigheten medverkar också till att utbilda poliser i förundersökningsledarskap.

Under 2015 och 2016 har Åklagarmyndigheten nyrekryterat knappt 25 åklagare per år utöver gängse återrekrytering. Detta har varit möjligt eftersom myndighetens anslag under de senaste åren har ökat. Förstärkningen av antalet åklagare ska ses som en del i en långsiktig kompetensuppbyggnad.

Omvärldsförändringar ställer nya krav på Åklagarmyndigheten. Brotten blir alltmer omfattande, komplexa och internationella. Ett exempel på detta är de it-relaterade brotten som har ökat under senare år. För att möta detta har myndigheten under året genomfört utbildningar och utvecklat metodstöd. Ytterligare utbildningsinsatser när det gäller it-brott kommer att genomföras under 2017.

En ökad gängkriminalitet med stark koppling till vissa geografiska områden har också kommit att ställa rättsväsendet inför nya utmaningar. Åklagarmyndigheten samverkar med övriga myndigheter inom rättsväsendet för att bekämpa grov organiserad brottslighet, varvid de särskilt utsatta områdena numera finns i fokus.

Även de rättsliga förutsättningarna för åklagarnas brottsutredande verksamhet förändras fortlöpande, och ibland med kort varsel.

Som exempel kan nämnas den dom från EU-domstolen avseende datalagring som kom i slutet

av 2016 och som riskerar att minska möjligheterna att klara upp vissa allvarliga brott.

Enligt min bedömning visar resultatet av årets verksamhet att Åklagarmyndigheten har god förmåga att klara sitt uppdrag. Hos myndighetens medarbetare finns hög kompetens och en stark vilja att ta sig an de uppgifter man ställs inför, liksom en hög kapacitet att utveckla verksamheten. Samtidigt kan konstateras att utvecklingen i omvärlden går mycket snabbt och ibland är svår att förutse. Detta ställer krav på att myndigheten har en grundnivå i fråga om kompetens och resurser som är tillräckligt robust för att snabbt kunna möta nya och förändrade förutsättningar. Jag ser det därför som angeläget att under de kommande åren fortsätta att bygga ut myndighetens kapacitet, vad avser både personella resurser och stöd i form av bland annat utbildning, rättslig metodutveckling och it-system. Åklagarmyndigheten är en resursmässigt liten men kompetensmässigt stark länk i rättskedjan.

Anders Perklev

OM ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Uppdrag

ÅKLAGARMYNDIGHETENS UPPDRAG beskrivs i förordningen (2015:743) med instruktion för Åklagarmyndigheten och i myndighetsförordningen (2007:515). Bestämmelser om åklagarverksamheten och behörighetsregler för åklagare finns i rättegångsbalken och åklagarförordningen (2004:1265).

Enligt instruktionen ska Åklagarmyndigheten se till att personer som begår brott blir föremål för brottsutredning och lagföring. Myndigheten ska också arbeta för att begränsa vinsterna av brott och brottslig verksamhet. Riksåklagaren ska, som högsta åklagare under regeringen, verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid åklagarnas rättstillämpning. Myndigheten har även i uppdrag att samverka med polisen och att arbeta för att förtroendet för åklagarväsendet upprätthålls. I uppdraget ingår dessutom att se till att möjligheterna till internationellt samarbete i brottsbekämpningen används och bidra till internationellt bistånd och internationell fredsfrämjande verksamhet.

Vidare har myndigheten haft ett antal prioriterade områden. Dessa är unga lagöverträdare, brott mot barn där lagstadgad frist gäller, sexualbrott, våld i nära relationer, grov organiserad brottslighet och utbyte av brott.

Organisation

Åklagarväsendet består av Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Riksåklagaren är landets högsta åklagare och har ansvaret för ledning och tillsyn av åklagarväsendet. Riksåklagaren är också chef för Åklagarmyndigheten. Åklagarmyndigheten består av sju åklagarmråden, en nationell avdelning och en särskild åklagarkammare som tillsammans svarar för den operativa åklagarverksamheten. Därutöver finns tre utvecklingscentrum samt verksamheten vid huvudkontoret.

De sju åklagarmrådena består av 32 allmänna kammare och två internationella åklagarkammare. Den nationella åklagaravdelningen består av tre

riksenheter och en internationell åklagarkammare. De allra flesta brottstyper handläggs vid de allmänna kamrarna som har ett geografiskt ansvarsområde, oftast motsvarande ett län. Även de tre internationella åklagarkamrarna, i Stockholm, Göteborg och Malmö, har ett geografiskt ansvarsområde och handlägger bland annat ärenden om allvarlig, organiserad och/eller gränsöverskridande brottslighet.

På den nationella åklagaravdelningen handläggs ärenden avseende korruptionsmål, säkerhetsmål samt ärenden om miljö- och arbetsmiljöbrott. Här ingår även den operativa verksamheten vid Eurojust samt Internationella åklagarkammaren Stockholm, som förutom ansvar för internationell och grov organiserad brottslighet även har vissa nationella uppdrag. Särskilda åklagarkammaren är direkt underställd riksåklagaren och handlägger bland annat misstankar om brott av poliser.

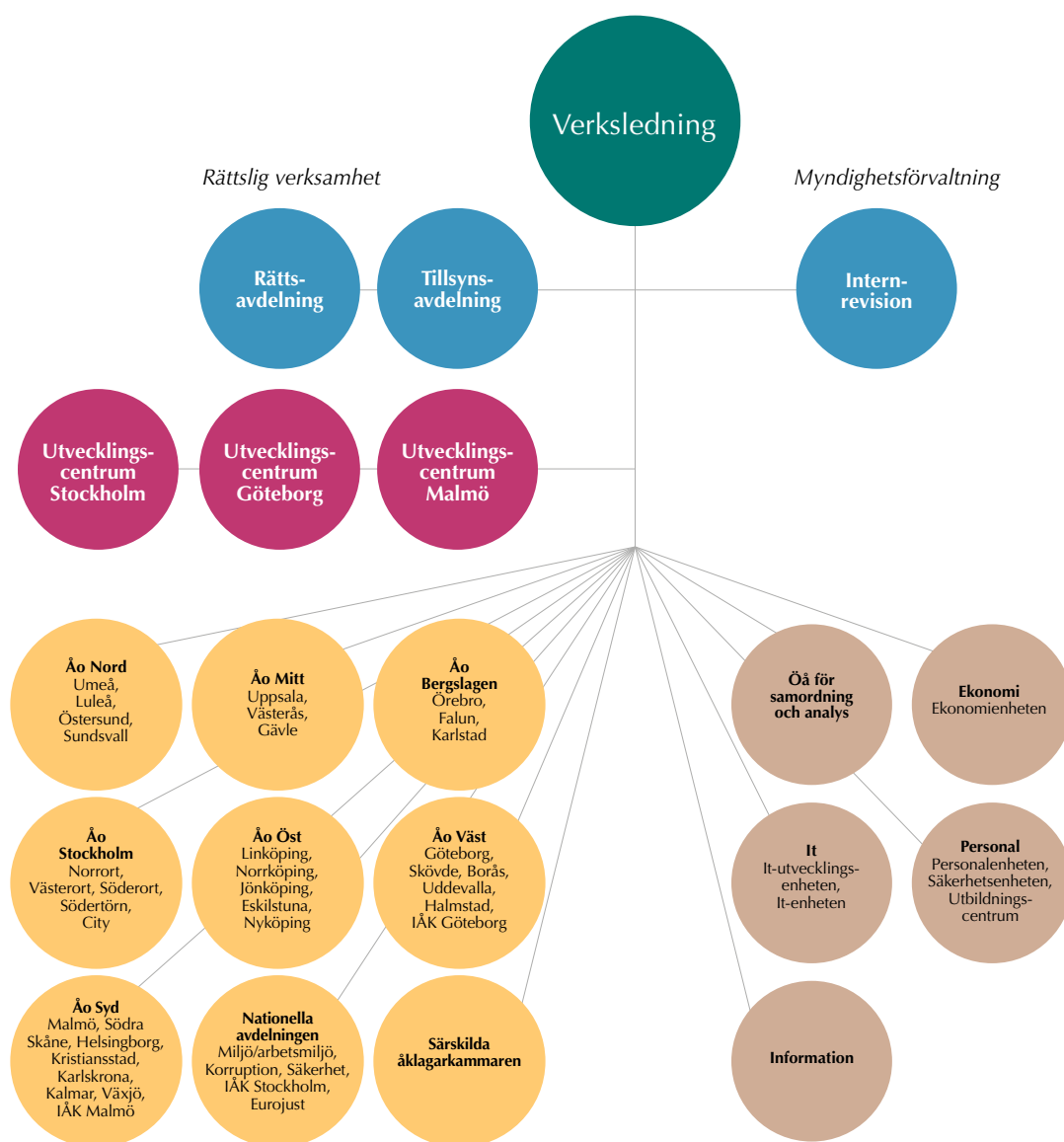
De tre utvecklingscentrumen är lokaliserade till Stockholm, Malmö och Göteborg. Varje utvecklingscentrum leds av en överåklagare och har ett nationellt och funktionellt ansvarsområde. Inom ansvarsområdet svarar utvecklingscentrumet för främst rättslig tillsyn och kontroll, rättslig utveckling, metodutveckling, kunskapsuppbyggnad, information samt samverkan med andra myndigheter.

Vid huvudkontoret finns fyra avdelningar med olika centrala funktioner samt internrevisionen. Dessutom finns en rättsavdelning med bland annat ansvar för verksamheten i Högsta domstolen och övergripande internationella frågor, en tillsynsavdelning för samordning av myndighetens rättsliga tillsynsverksamhet samt en funktion som

ÅKLAGARMYNDIGHETENS LEDNINGSGRUPP 2016
FRÅN VÄNSTER: Avdelningschef Mats Palm, rättschef Lars Werkström, personaldirektör Peter Brodd, områdeschef Niklas Sannerholm, områdeschef Lisbeth Johansson, områdeschef Katarina Johansson Welin, riksåklagare Anders Perklev, it-direktör Anders Thoursie, områdeschef Solveig Wollstad, informationsdirektör Karin Rosander, områdeschef Gunnar Brodin, vice riksåklagare Kerstin Skarp, områdeschef Katarina Eriksson, ekonomidirektör Ulf Ällebrand samt områdeschef Eva Lundström.

Åklagarmyndighetens organisation

direkt under riksåklagaren handlägger resningsärenden. Vid huvudkontoret finns också en överåklagare för samordning och analys.

Vid Åklagarmyndigheten finns ett insynsråd med uppgift att utöva insyn och ge myndighetschefen råd. Ledamöterna utses av regeringen. Rådet har inga beslutsbefogenheter. Ärenden om åklagaruppgiften eller tillsynsfrågor i enskilda fall behandlas inte i insynsrådet.

Samtliga ekobrott i Sverige handläggs av Ekobrottsmyndigheten. Ekobrottsmyndigheten lämnar en egen årsredovisning.

Intern styrning och kontroll

ÅKLAGARMYNDIGHETEN OMFATTAS av förordningen (2015:743) om intern styrning och kontroll samt internrevisionsförordningen (2006:1228). Det innebär särskilda krav när det gäller den interna styrningen och kontrollen.

Myndigheten har en ordning där verksamhet, ekonomi och personalläge följs upp månadsvis och där en fördjupad uppföljning av hela verksamhetsplanen görs tertialvis. I den löpande uppföljningen ingår även uppföljning av riskhanteringen. Vid behov beslutar riksåklagaren efter

tertialuppföljningarna om ändringar av och tillägg till verksamhetsplanen.

Ledningarna för åklagarområdena har fortsatt att utveckla sin egen interna styrning och kontroll, genom exempelvis gemensamma rutiner, samverkan och kulturfrågor inom området samt samverkan med polisen. Åklagarmyndighetens arbetsordning uppdaterades i slutet av året. Det gjordes bland annat förtydliganden kring ansvarsfördelningen i vissa personalfrågor och i ansvarsfördelningen mellan åklagarområdena och överåklagaren för samordning och analys.

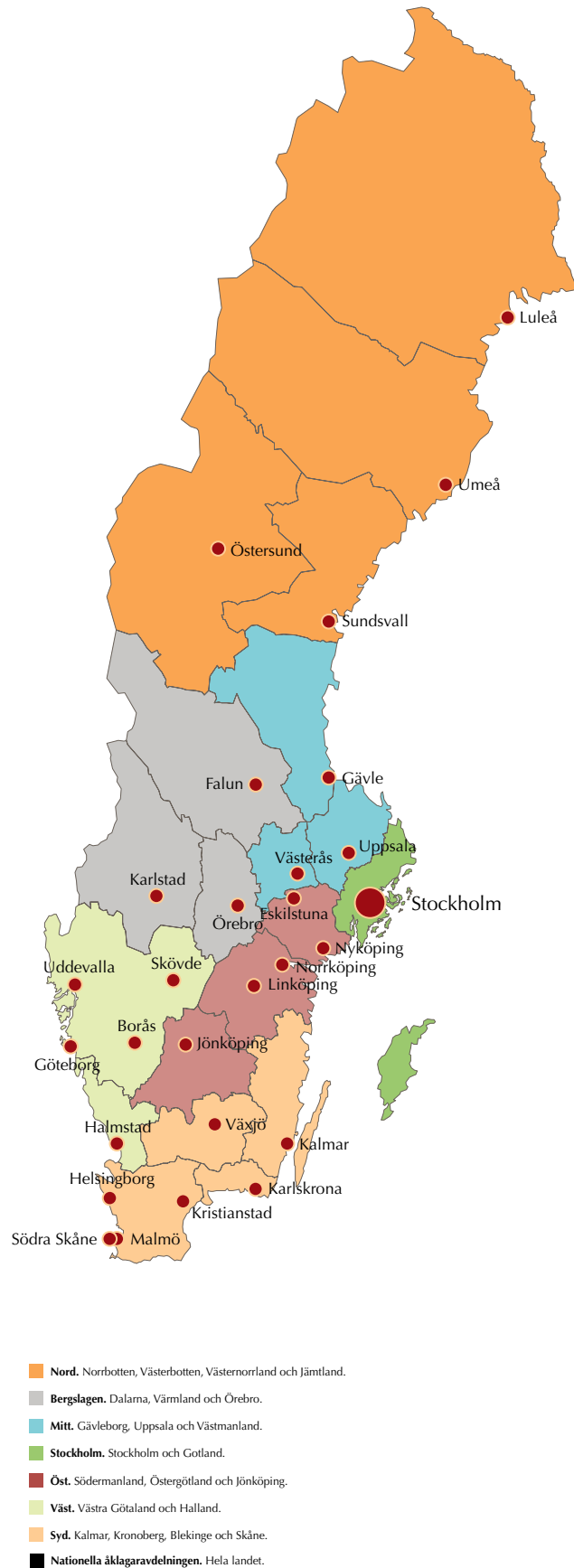
I myndighetens riskanalys för 2016 har följande risker särskilt identifierats:

- omfattande driftsavbrott i verksamhetskritiska it-system
- it-kompetensförlust, nyckelpersoner försvinner
- omfattande otillåten påverkan genom yttre hot, angrepp eller annan påverkan och
- omfattande skyddsvärd information kommer i orätta händer

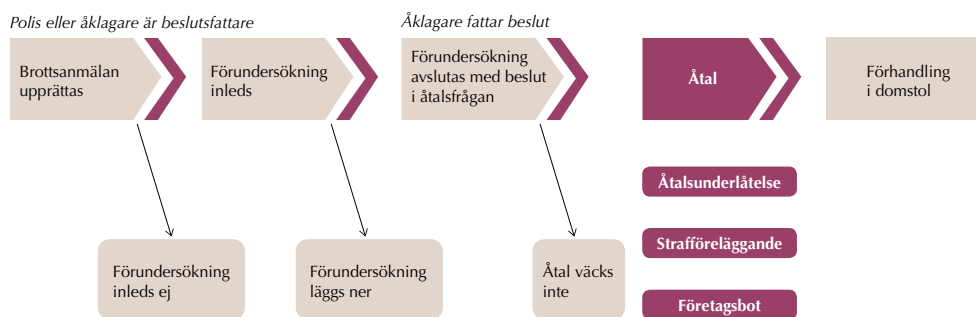
Arbete pågår löpande för att hantera dessa risker och ytterligare risker på underliggande nivå. Bland annat har en beredskapsorganisation för it-driften införts under året, behörighetshandlingen kring it-systemen utvecklats och säkerhetsorganisationen förstärkts.

Internrevisionen har fortsatt sitt arbete enligt den revisionsplan som riksåklagaren fastslagit och ett antal revisioner och uppföljningsrevisioner har genomförts. Områden som har granskats är myndighetens regelverk för motverkande av korruption m.m., betalningsflöden, formerna för intern styrning och kontroll samt samordning och roller i den nya organisationen. Därutöver har också en granskning slutförts som genomförts gemensamt med polisens internrevision av rutiner för att bevaka och följa upp pågående förundersökningar. Uppföljningsrevisioner har gjorts av processen för lokalförsörjning och intern representation.

När det gäller den rättsliga styrningen finns vid huvudkontoret en tillsynsavdelning som ansvarar för att samordna den rättsliga styrningen. Rättslig tillsyn bedrivs även vid de tre utvecklingscentrumen. Den rättsliga tillsynen beskrivs mer utförligt under rubriken *Tillsynsarbete* i avsnittet *Rättsutveckling och rättslig styrning*.

FRÅN BROTTSANMÄLAN TILL DOMSTOLSFÖRHANDLING

OVANSTÅENDE är en översiktlig beskrivning av processen från brottsanmälan fram till åklagarbeslut och förhandling i domstol. Åklagarmyndigheten är en länk i kedjan polis, åklagare, domstol och kriminalvård. Åklagarens huvuduppgifter är att leda brottsutredningar, besluta i åtalsfrågan och föra talan i domstol. I dessa funktioner är åklagaren självständig och fattar beslut på eget ansvar.

En brottsutredning äger rum inom ramen för en förundersökning. En förundersökning ska inledas så snart det finns anledning att anta ett brott som hör under allmänt åtal har begåtts. Mindre allvarlig brottslighet utreds av polisen som därefter överlämnar utredningen till åklagaren för beslut i åtalsfrågan. I vissa fall kan åklagaren fatta beslut om *förundersökningsbegränsning*, vilket innebär att man begränsar en brottsutredning till att omfatta de mest väsentliga delarna eller att vissa brott inte alls utreds. Även polisen har behörighet att besluta om förundersökningsbegränsning i vissa fall.

I utredningar om mer allvarliga brott utförs det operativa utredningsarbetet av polisen med åklagaren som förundersökningsledare. När förundersökningen är klar, ska åklagaren ta ställning till om åtal ska väckas. Om åklagaren bedömer att det finns tillräckliga bevis för att den misstänkta personen har begått brottet är huvudregeln att åklagaren är skyldig att väcka *åtal*. Åklagaren väcker åtal genom att ge in en stämningsansökan

till domstolen. Genom den beskrivning av brottet med tid och plats som stämningsansökan ska innehålla bestämmer åklagaren ramarna för rättegången inför domstolen. Under rättegången är åklagaren den misstänkta personens motpart. Det ligger på åklagaren att fullt ut bevisa den åtalades skuld.

Åklagaren kan under vissa omständigheter lagföra en person genom att meddela *åtalsunderlåtelse* vilket innebär att något straff inte utdöms för brottet. Däremot antecknas i belastningsregistret att den misstänkta personen har begått brott. En förutsättning för att ge åtalsunderlåtelse är att det står klart att ett brott har begåtts, oftast därför att den personen har erkänt brottet. Alla brott leder inte till rättegång vid en domstol. Är det ett mindre allvarligt brott som den misstänkta personen har erkänt, kan ärendet avgöras på ett förenklat sätt genom att åklagaren utfärdar ett *strafföreläggande*. Straffet kan då vara villkorlig dom med böter eller endast böter. För brott som begåtts i näringsverksamhet och där straffet kan bli strängare än penningböter kan frågan om *företagsbot* bli aktuell. Företagsbot ska bestämmas till ett belopp mellan 5 000 och 10 000 000 kronor.

Åklagaren har möjlighet att själv besluta om strafföreläggande med företagsbot på upp till 500 000 kronor. Om förutsättningar för strafföreläggande saknas kan åklagaren i stället välja att domstolen avgör frågan om företagsbot.

RESULTATREDOVISNING

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

MYNDIGHETENS VERKSAMHET för år 2016 utgick från fem långsiktiga och övergripande mål:

MÅL: Vår kvalitet i handläggningen av brottmål är hög och jämn över riket och vår verksamhet är kostnadseffektiv.

Åklagarmyndighetens samlade bedömning är att målet har uppnåtts. Det är bara vissa aspekter av kvalitet som går att följa med statistikverktyg. De allra flesta av åklagarnas rättsliga bedömningar går exempelvis bara att värdera kvaliteten i genom att granska det enskilda ärendet som handlagts. Sådan granskning sker regelbundet inom ramen för myndighetens tillsynsverksamhet men ger sällan svar på frågor om den generella kvaliteten, hur den utvecklas över tid eller om regionala skillnader.

Även sådant som i och för sig går att följa statistiskt måste värderas med försiktighet. Åklagarverksamheten handlägger en stor variation av brotts- och ärendetyper. Mellan och inom dessa finns stora skillnader i förutsättningarna för exempelvis en snabb handläggning och en hög lagföring. Det medför att statistiska förändringar och skillnader många gånger hör samman med förändringar och skillnader i ärendesammansättningen. Analysen försvåras också av att den statistik som baseras på brottsmisstankar är mycket känslig för ärenden och brottstyper med väldigt många brottsmisstankar. Det finns också andra faktorer som påverkar utfallet och gör det svårt att hitta säkra samband med egentlig kvalitet i åklagarhandläggningen, inte minst skillnader i polisens handläggning och rutiner. Polisens anpassning till omorganisationen har t.ex. påverkat utredningsverksamheten på ett sätt som medfört ansträngningar även för Åklagarmyndigheten.

Bedömningen ovan, att målet har uppnåtts, grundar sig på att den mätbara kvaliteten i handläggningen av brottmålsärenden, trots delvis vikande siffror, ligger kvar på goda nivåer. Myndigheten har också fortsatt att utveckla både arbetsformer och stöd till verksamheten för att säkerställa att resurserna utnyttjas ändamålsenligt.

Den totala *lagföringen* har minskat, såväl antalet sådana beslut som deras andel av alla beslut.

Andelen lagförda brottsmisstankar har sjunkit med två procentenheter till 63 procent. Också andelen misstänkta personer som lagförts har minskat, från 65 till 64 procent. Analyser som myndigheten har gjort ger inte stöd för att nedgången i lagföringsandel beror på en försämrad förmåga att säkra tillräcklig bevisning; slutsatsen är snarare att det totala utfallet starkt påverkas av förändringar i ärendesammansättningen. Det är skälet till att den myndighetsinterna uppföljningen numera görs uppdelad på brottsgrupper i åklagarledda förundersökningar. Att antalet lagföringar har minskat är kopplat till ett minskat inflöde. Myndigheten bedömer att lagföringen fortsatt ligger på en god nivå.

De redan korta beslutstiderna – alltså tiderna från det att ett färdigt beslutsunderlag kommer in fram till ett fattat åklagarbeslut – har minskat med i genomsnitt en dag till 15 dagar. Den sortens *genomströmningstid* förfogar åklagarna till största delen själva över. Annorlunda förhåller sig med genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut, och som innefattar den tid det tar att utreda ett misstänkt brott sedan åklagare har övertagit ansvaret för utredningen. Här har den genomsnittliga tiden visserligen sjunkit något sedan förra året, men 2016 års värde på 132 dagar är fortfarande tydligt högre än nivån ett par år tillbaka. De två senaste årens höga nivåer beror på fyra mycket omfattande bedrägeriärenden med väldigt många brottsmisstankar som varit under utredning under relativt lång tid. De underliggande tiderna ligger på stabila och bedömt goda nivåer.

Det totala antalet brottsmisstankar under handläggning, balansen, var vid utgången av år 2016 drygt femton procent färre än året innan, en minskning från drygt 155 000 till drygt 130 000 misstankar. Minskningen ses i alla handläggningsled även om den varit störst för brott som ligger för avgörande i domstol, vilket främst beror på att ett par av de ovan nämnda bedrägeriärendena har dömts av. Ett minskat inflöde av brottsmisstankar under året har bidragit till att volymen brottsmisstankar under handläggning också har minskat.

Åklagarmyndigheten har fortsatt arbetet med att förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten genom ett flertal åtgärder, se redovisning i avsnitten Kvalitets- och effektivitetsarbete samt Prioriterade områden och övrig återrapportering. Även i avsnittet Rättsutveckling och rättslig styrning redovisas åtgärder som påverkar inte bara den rena rättstillämpningen utan även handläggningskvaliteten och arbetet med att öka enhetligheten.

MÅL: Vi bidrar till rättsutvecklingen och en enhetlig rättstillämpning.

Åklagarmyndighetens samlade bedömning är att målet har uppnåtts.

Bedömningen grundar sig på att myndigheten har fortsatt att vidta åtgärder för att utveckla rättstillämpningen och för att rättstillämpningen ska bli mer enhetlig. Strävan mot utveckling och en enhetlig rättstillämpning görs inom ramen för överprövningsverksamheten, systematisk rättslig tillsyn, rättsutvecklingen i Högsta domstolen samt genom riktlinjer, handböcker och promemorior i olika rättsliga frågor. Genom att yttra sig över förslag i betänkanden och andra utredningar kan myndigheten på ett tidigt stadium vara med och påverka beredningen av förslag och beslut. De viktigaste åtgärderna på området redovisas i kapitlet Rättsutveckling och rättslig styrning.

MÅL: Vi är en attraktiv arbetsgivare.

Åklagarmyndighetens samlade bedömning är att målet har uppnåtts.

Åklagarmyndigheten ska vara en attraktiv arbetsgivare. Att både locka till sig och behålla medarbetare med hög kompetens är avgörande för myndighetens möjligheter att fullgöra sitt uppdrag. För att lyckas med detta och för att kontinuerligt ha den kompetens som krävs sker satsningar på bland annat utbildning, utveckling av rekryteringsarbetet samt en god och trygg arbetsmiljö. Även i omvärlden uppfattas Åklagarmyndigheten som en attraktiv arbetsplats. Åklagarmyndigheten är även i år en av de mest attraktiva arbetsplatserna för nytexaminerade jurister enligt företaget Universums årliga mätning.

MÅL: Vi har högt förtroende i omvärlden.

Åklagarmyndighetens samlade bedömning är att målet har uppnåtts.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en årligen återkommande undersökning som genomförs av Brottsförebyggande rådet (Brå), där 20 000 svenskar bjuds in att svara på frågor som bland annat rör utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet. Andelen personer som har stort förtroende för rättsväsendet som helhet har ökat sedan mätningarna inleddes 2006. Även förtroendet för de enskilda myndigheterna har ökat. I undersökningen som avser 2016 uppgav 50 procent att de har stort förtroende för åklagare, vilket är en procentenhet lägre än 2015. År 2006 uppgav 43 procent att de hade stort förtroende för åklagare. Motsvarande siffror för rättsväsendet som helhet var 61 procent 2016 och 54 procent 2006.

TNS Sifo genomför årligen en undersökning om svenska myndigheters anseende hos allmänheten. Åklagarmyndigheten deltog för första gången 2013. Myndighetens anseendeindex för 2016 var 31 (35), vilket är lägre än föregående år, men samma värde som de två tidigare åren. De 31 deltagande myndigheterna i undersökningen hade ett anseendeindex i ett spann mellan 54 och 22. Genomsnittet var 29.

MÅL: Vår kvalitet i styrningen av och stödet till verksamheten är hög.

Åklagarmyndighetens samlade bedömning är att målet har uppnåtts.

Ledningarna för åklagarområdena har fortsatt att utveckla sin egen interna styrning och kontroll, genom exempelvis gemensamma rutiner, samverkan och kulturfrågor inom området. Åklagarmyndighetens verksamhetsstöd Cåbra har anpassats för att stödja så kallad Single Sign-on, dvs. att användarna bara behöver logga in en gång. Ett nytt ärendehanteringssystem för administrativa ärenden, Cårall, driftsattes i slutet av året och utvecklingen av ett nytt verksamhetsstöd för hantering av hemliga tvångsmedel har fortsatt och driftsattes i januari 2017.

BROTTSUTREDNING OCH PROCESSFÖRING

Med brottsutredning och processföring avses myndighetens operativa verksamhet. Verksamheten innefattar åklagarens tre huvuduppgifter: att utreda brott, att fatta beslut om åtal ska väckas eller inte samt att processa i domstolen.

Principer för resultatredovisningen

I redovisningen presenteras uppgifter utifrån begreppen ärenden, brottsmisstankar samt misstänkta och lagförda personer. Ett ärende kan omfatta en eller flera misstänkta personer som var och en misstänks för ett eller flera brott. Vilket av begreppen som används beror på vad som bedöms beskriva verksamhetsresultaten på ett adekvat sätt.

Förändring i brottsgrupperna bötesbrott och trafikbrott

Från och med 2015 har några nya brottskoder tillkommit som inneburit att brottsmisstankar har flyttats från brottsgruppen bötesbrott till trafikbrott, vilket medför att bötesbrotten har minskat och trafikbrotten ökat. Ärendesammansättningen har därmed förändrats jämfört med tidigare år, vilket gör att jämförelser av redovisade mått för dessa brottsgrupper ska göras med försiktighet.

Definitioner

Brottsmisstanke: en brottsmisstanke är en koppling mellan en brottshändelse och en misstänkt person. En brottshändelse kan ha flera misstänkta personer knutna till sig och en misstänkt person kan ha flera brottsmisstankar riktade mot sig, det vill säga att personen är misstänkt för flera brott.
Ärende: ett ärende kan innehålla en eller flera brottsmisstankar.

Definitionerna för brottsgrupperna som finns i redovisningen är:

Bötesbrott: brott med endast böter i straffskalan.

Trafikbrott: rattfylleri, olovlig körning och övriga trafikbrott som inte är bötesbrott.

Tillgreppsbrott: rån, stöld, snatteri och övriga tillgreppsbrott.

Narkotikabrott: ringa narkotikabrott och övriga narkotikabrott.

Våldsbrott: mord och dråp, grov och övrig misshandel, olaga hot, ofredande, fredskränkingsbrott samt övriga våldsbrott.

Sexualbrott: våldtäkt och övriga sexualbrott.

Miljöbrott: miljöbrott och arbetsmiljöbrott.

Förmögenhetsbrott: bidragsbrott, bedrägerier, ekobrott och övriga förmögenhetsbrott.

Skadegörelsebrott: skadegörelsebrott, det vill säga att någon medvetet förstör eller skadar annans egendom.

Övriga brott: vapenbrott, ärekränkning, förfalskningsbrott, brott mot allmän ordning och rikets säkerhet, smuglingsbrott med mera.

Samlad redovisning av verksamhetsstatistik

Verksamhetsstatistiken finns samlad i tabell *Fakta i korthet* sist i avsnittet *Resultatredovisning*.

Övrigt

Åklagarmyndighetens statistik hämtas från vad som kan kallas för en rörlig databas eftersom de beslut som fattas av en åklagare kan komma att ändras. Exempel på detta är att det kan komma in nya bevis i en nedlagd förundersökning som leder till att den återupptas. En nedlagd brottsmisstanke kan därmed i ett senare skede bli föremål för åtal, det vill säga ett lagföringsbeslut.

I tabeller och diagram har standardregler för avrundning tillämpats, vilket innebär att summan av procentandelar inte alltid är 100 procent.

RESULTATUTVECKLING

ÅKLAGARE HAR TILL UPPGIFT att handlägga de ärenden som polisen och andra myndigheter överlämnar. Åklagare kan inte i någon större utsträckning påverka omfattningen av inflödet utan det beror på samhällsutvecklingen och på hur de utredande myndigheterna arbetar.

Uppgiften att leda förundersökningar är delad mellan åklagare och de utredande myndigheterna. Uppdelningen är reglerad mellan berörda myndigheter. Det är främst vid allvarigare brottslighet som utredningen leds av åklagare. Under en följd av år har tillämpningen successivt blivit mer strikt, vilket innebär att en större andel förundersökningar leds och – när det är motiverat – läggs ned av polisen i stället för att ärendet registreras in och beslutas av en åklagare. Senare års utökade befogenheter för polisen att leda utredningar om ungdomsbrott och att begränsa förundersökningar har också bidragit till att färre ärenden registreras in hos åklagare.

Inkomna ärenden och brottsmisstankar

- Under året har det kommit in sju procent färre brottsmisstankar än föregående år, vilket har medfört fem procent färre nya åklagarärenden.
- Alla brottsgrupper utom våldsbrott och sexualbrott har minskat och minskningen är jämnt fördelad över riket.
- I jämförelse med år 2015 är minskningen i inflöde störst för förmögenhetsbrott, men statistiken för denna brottsgrupp påverkas av enstaka mycket stora ärenden.

Inflödet följs upp genom att mäta inkomna ärenden och brottsmisstankar. Ett ärende kan, utöver brottsmisstankar, även innehålla annat än ansvar för brott, till exempel begäran om kontaktförbud, yttrande i ärenden om rättspsykiatrisk vård och ansökan om internationellt rättsligt samarbete. Dessa ärendegrupper utgjorde under 2016 tre procent av alla inkomna ärenden.

Av *tabell 1* framgår samtliga inkomna ärenden de senaste tre åren. Antalet inkomna ärenden har minskat med 9 100 (fem procent) mellan 2015 och 2016.

Tabell 1. Inkomna ärenden 2014–2016

	2016	2015	2014
Inkomna ärenden	162 743	171 839	179 044

Som framgår av *tabell 2* har det totala inflödet av brottsmisstankar under året minskat med drygt 30 400 brottsmisstankar, vilket motsvarar sju procent.

Tabell 2. Inkomna brottsmisstankar 2014–2016

	2016	2015	2014
Inkomna brottsmisstankar	408 744	439 083	467 610

Utvecklingen inom de olika brottskodsgrupperna ser olika ut. Av *diagram 1* framgår antalet inkomna brottsmisstankar uppdelat per brottsgrupp. Inflödet har minskat mellan 2015 och 2016 för samtliga brottsgrupper utom sexualbrott och våldsbrott där inflödet ökat med fyra respektive en procent. Den största minskningen i inflödet rör förmögenhetsbrott (minus 25 procent). Från och med 2015 har några nya brottskoder tillkommit och brottsmisstankar har därigenom flyttats från brottsgruppen bötesbrott till brottsgruppen trafikbrott. Inflödet av dessa två brottsgrupper tillsammans har minskat med sju procent jämfört med 2015.

Det är viktigt att framhålla att statistik som bygger på brottsmisstankar är förhållandevis känslig för enstaka mycket stora ärenden, vilket innebär att även stora variationer mellan år kan ha sin grund i ett fåtal ärenden. Under senare år har detta varit tydligt, inte minst inom brottsgrupperna förmögenhetsbrott och narkotikabrott men även inom brottsgruppen sexualbrott. Den stora minskningen av inflödet för förmögenhetsbrott måste ses i ljuset av att det år 2014 inkom några mycket stora förmögenhetsbrottsärenden som påverkade statistiken.

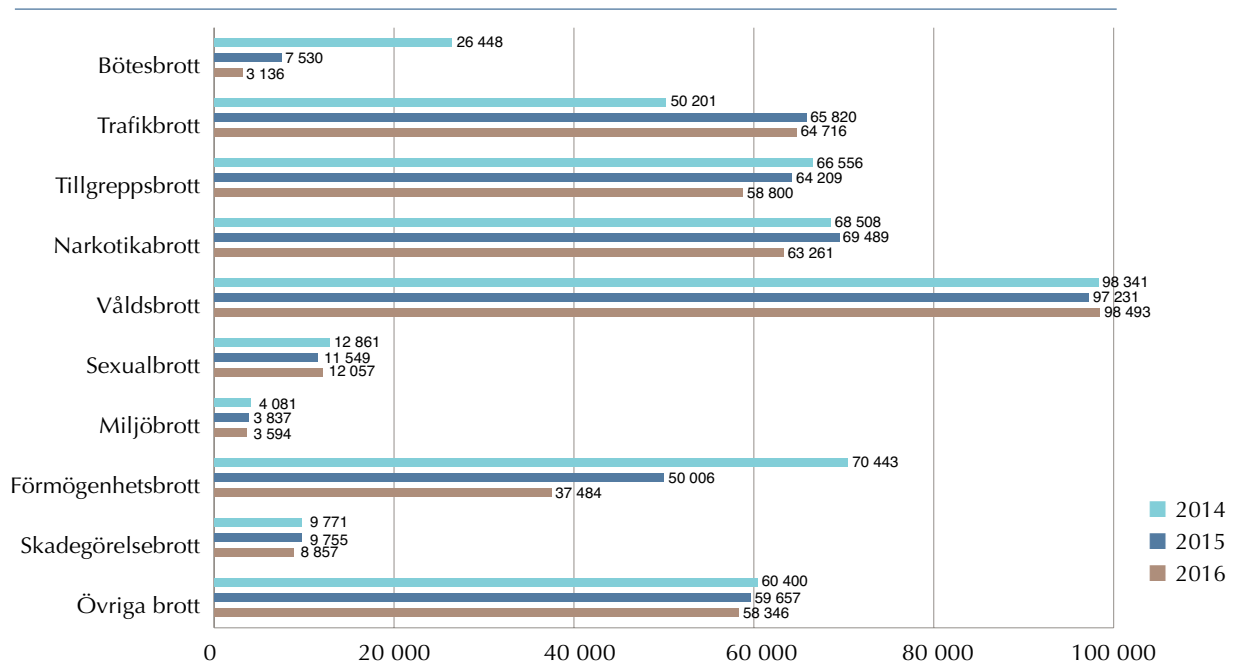
Uppgiften att leda förundersökning delas mellan åklagare och polisen och andra utredande myndigheter. Det minskade inflödet gäller både åklagarledda och polisledda förundersökningar, men inflödet för polisledda minskar mer. De senaste

två åren har fördelningen av förundersökningsledarskap varit ungefär lika för inkomna brottsmisstankar, hälften har varit åklagarledda och hälften polisledda (se *tabell 3*).

Tabell 3. Antalet inkomna brottsmisstankar 2014–2016 per brottsgrupp och förundersökningsledarskap

Brottsgrupp	2016		2015		2014	
	Polisledd förundersökning	Åklagarledd förundersökning	Polisledd förundersökning	Åklagarledd förundersökning	Polisledd förundersökning	Åklagarledd förundersökning
Bötesbrott	2 450	686	6 832	698	24 724	1 724
Trafikbrott	59 528	5 188	60 666	5 154	45 931	4 270
Tillgreppsbrott	33 637	25 163	37 437	26 772	37 161	29 395
Narkotikabrott	49 616	13 645	52 198	17 291	52 595	15 913
Våldsbrott	15 967	82 526	16 918	80 313	17 282	81 059
Sexualbrott	1 106	10 951	1 115	10 434	1 173	11 688
Miljöbrott	146	3 448	170	3 667	155	3 926
Förmögenhetsbrott	15 984	21 500	16 034	33 972	15 415	55 028
Skadegörelsebrott	4 681	4 176	5 570	4 185	5 758	4 013
Övriga brott	20 727	37 619	22 898	36 759	22 662	37 738
Total	203 842	204 902	219 838	219 245	222 856	244 754

Diagram 1. Antalet inkomna brottsmisstankar 2014–2016 per brottsgrupp

Avslutade ärenden och beslutade brottsmisstankar

- Antalet avslutade ärenden har minskat med sju procent. Antalet beslutade brottsmisstankar har minskat med tio procent.
- Antalet beslutade brottsmisstankar har minskat i samtliga brottsgrupper.
- Andelen beslut att inte inleda en förundersökning pga. förundersökningsbegränsning har ökat något. Andelen beslut att lägga ned en förundersökning pga. förundersökningsbegränsning har minskat.

Nedan redovisas antalet avslutade ärenden samt beslutade brottsmisstankar per år. För beslutade brottsmisstankar finns möjlighet att följa upp vilken typ av beslut som fattats. I avslutade ärenden kan det finnas flera brottsmisstankar för vilka olika typer av beslut har fattats.

Av *tabell 4* framgår att antalet ärenden som avslutats under året har minskat med 12 900 jämfört med föregående år, vilket är en minskning med sju procent.

Tabell 4. Avslutade ärenden

	2016	2015	2014
Avslutade ärenden	170 211	183 093	189 206

Antalet beslutade brottsmisstankar har minskat med 45 500 (tio procent) mellan 2015 och 2016. Minskningen avser i första hand beslut om lagföring (åtal m.m.). Bakgrunden till skillnaderna är i hög grad tre bedrägeriärenden där 28 200 brottsmisstankar åtalades i slutet av 2015.

Andelen och fördelningen av beslut i åtalsfrågan redovisas i tabell under *Fakta i korthet* sist i avsnittet *Resultatredovisning*.

Åklagares beslut att inte inleda eller att lägga ned förundersökning kan bland annat ha stöd i regler om förundersökningsbegränsning. Förundersökningsbegränsning innebär att brottsutredningar i vissa fall kan begränsas till de mest väsentliga delarna för att få en snabb och effektiv lagföring. Omfattningen av sådana beslut framgår av *tabell 6* nedan.

Av åklagarnas beslut om att inte inleda förundersökning är mer än hälften (58 procent) beslut om förundersökningsbegränsning, vilket är en liten ökning jämfört med förra året. Ett annat vanligt

Tabell 5. Beslutade brottsmisstankar 2014–2016

Totalt	Beslutade brottsmisstankar	FU inleds inte	FU läggs ned	Åtal väcks inte	Lagföringsbeslut ¹⁾	Övriga beslut ²⁾
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
2014	447 942	6 925	116 482	21 161	238 331	65 043
2015	470 814	6 774	115 502	19 771	261 708	67 059
2016	425 265	6 292	110 276	16 864	227 802	64 031

1) Här ingår strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal och företagsbot som ersätter personligt straffansvar

2) Här ingår förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas och andra administrativa beslut som avslutar åklagarhandläggningen

Tabell 6. Förundersökningsbegränsningar 2014–2016

	2016	2015	2014
Förundersökning inleds inte	6 292	6 774	6 925
varav förundersökningsbegränsningar	3 680	3 848	4 045
Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning inte inleds	58%	57%	58%
Förundersökning läggs ned	110 276	115 502	116 482
varav förundersökningsbegränsningar	17 317	21 105	22 333
Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning läggs ned	16%	18%	19%

skäl att inte inleda förundersökning är att uppgifterna i ärendet inte har gett anledning att anta att brott som hör under allmänt åtal har begåtts.

Beslut om att lägga ner förundersökningar sker oftast med motiveringen bevisproblem, det vill säga att utredningsmaterialet inte ger stöd för att brott kan bevisas och att fortsatt utredning inte kan förväntas ändra på det. Under året utgjorde beslut om förundersökningens begränsning 16 procent av de nedlagda förundersökningarna. Andelen sådana beslut har därmed fortsatt att minska.

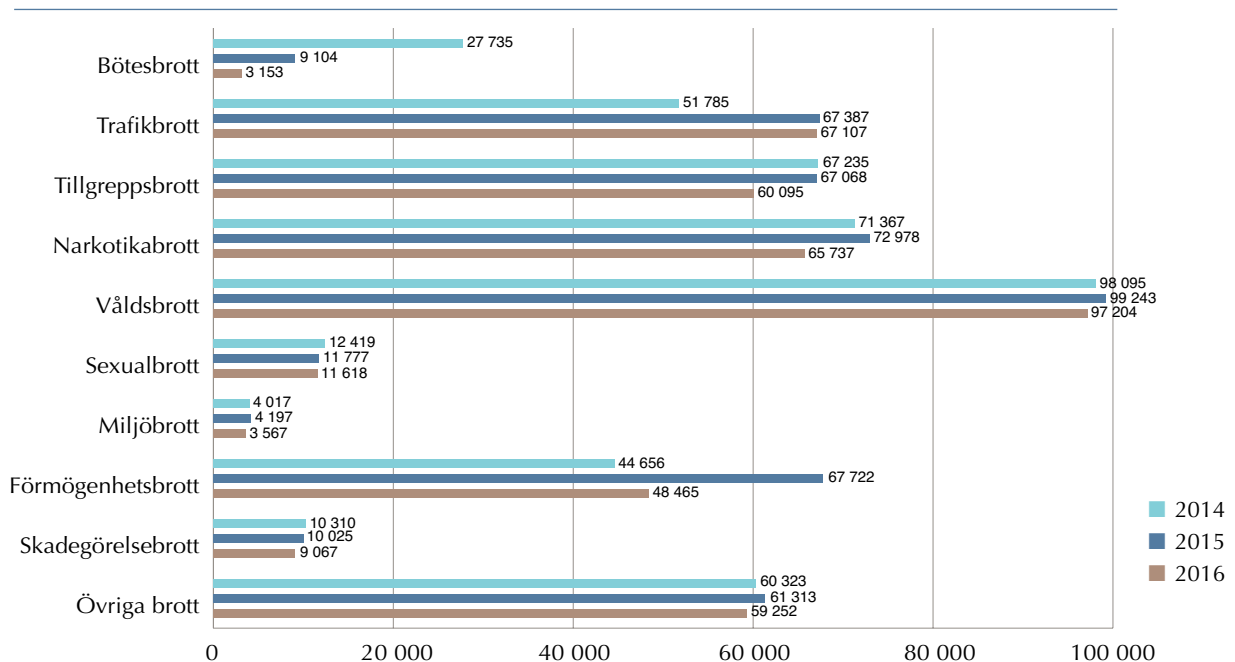
Av *diagram 2* framgår antalet beslutade brottsmisstankar uppdelat per brottsgrupp. Antalet beslutade brottsmisstankar har i brottsgrupperna bötesbrott och trafikbrott tillsammans minskat med åtta procent mellan 2015 och 2016, vilket motsvarar minskningen av inflödet under 2016 i dessa grupper. Men även för brottsgruppen våldsbrott, som har haft ett ökat inflöde, har antalet beslutade brottsmisstankar minskat om än inte så mycket. Som tidigare har berörts sammanhänger 2015 års höga värde för förmögenhetsbrott med åtal för 28 200 bedrägerimisstankar i tre ärenden. Av årets 48 000 beslutade förmögenhetsbrott ligger 9 000 i ett och samma ärende.

Balanser

- Vid årets slut var det totala antalet brottsmisstankar under någon form av handläggning mer än femton procent färre än för ett år sedan.
- Minskningen ses i alla handläggningsled men är störst för sådant som ligger i domstol. Den minskningen beror främst på att två stora ärenden har avgjorts.
- Även brottsmisstankar som väntar på åklagarens beslut i åtalsfrågan har tydligt minskat i antal. Som andel av ett årsinflöde utgör de en mycket liten grupp.
- Av brottsmisstankar i pågående utredningar är det vid utgången av 2016 en lägre andel än föregående år där utredningen har pågått i mer än ett år.

Balanser innebär brottsmisstankar som på något sätt är under handläggning vid Åklagarmyndigheten. När brottsmisstankar registreras hos åklagare läggs de till balansen och när de avslutas räknas

Diagram 2. Antalet beslutade brottsmisstankar 2014–2016 per brottsgrupp

de bort. Tidigare avslutade brottsmisstankar kan öppnas igen för kompletterande handläggning och återförs då till balansen. Brottsmisstankar blir i dessa fall avslutade vid mer än ett tillfälle, men räknas som inkomna endast en gång. Detta innebär att förändringen av balanserna inte är detsamma som skillnaden mellan inkomna och beslutade brottsmisstankar.

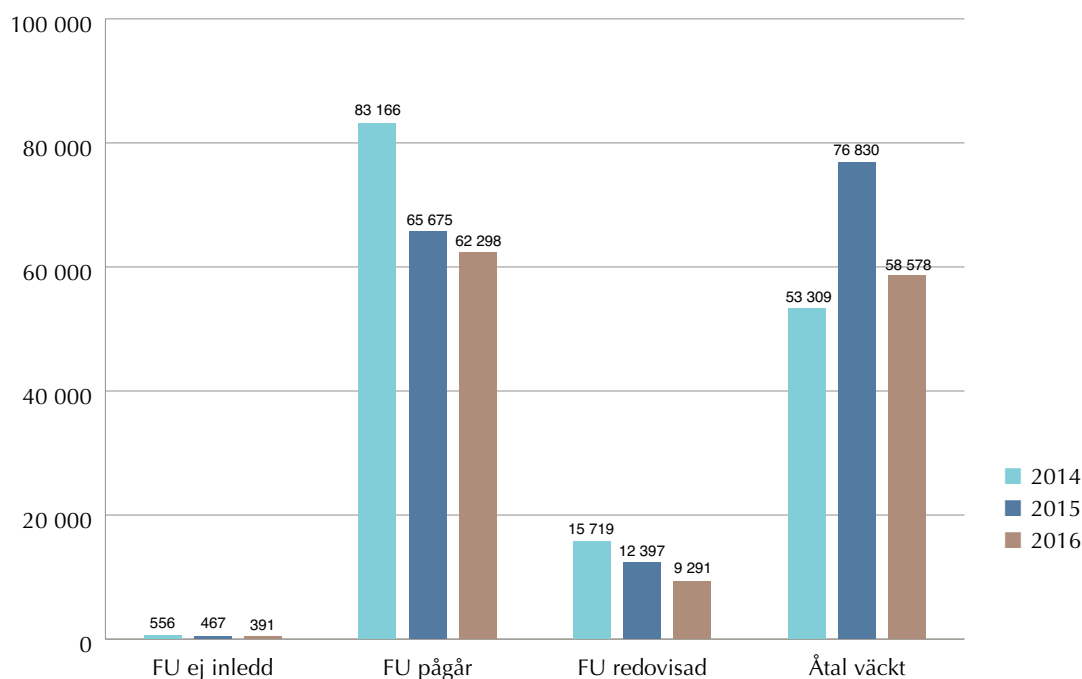
De balanserade brottsmisstankarna delas in efter vilken status de befinner sig i vid mättilfället. Indelningen sker i fyra grupper; förundersökning ej inledd, förundersökning pågår, förundersökning redovisad samt åtal väckt.

För brottsmisstankar i grupperna förundersökning pågår och åtal väckt är myndigheten beroende av de polisen och andra utredande myndigheter respektive av domstolarna. För misstankar i grupperna förundersökning ej inledd och förundersökning redovisad är nästa åtgärd regelmässigt åklagarens ställningstagande. Här är därför myndighetens möjligheter att påverka balanssituationen större.

Av *diagram 3* framgår antalet brottsmisstankar uppdelade på balansgrupperna förundersökning ej inledd, förundersökning pågår, förundersökning redovisad samt åtal väckt. Den totala balansen uppgick vid utgången av 2016 till 130 600 brottsmisstankar, vilket innebär en minskning jämfört med föregående år (155 400 brottsmisstankar år 2015). Minskningen om 16 procent ses i alla grupper men främst i gruppen åtal väckt. Den minskningen hänger samman med att tre ärenden från åklagarområdena Syd och Mitt med totalt 28 200 brottsmisstankar dömts av under året (jfr. förändringen mellan åren 2014 och 2015 i gruppen förundersökning pågår).

Även antalet misstankar i gruppen förundersökning har tydligt minskat. Myndigheten följer löpande måttet balanskvot som beräknas som

Diagram 3. Antalet brottsmisstankar i balans vid utgången av åren 2014–2016

en division mellan antalet sådana beslutsklara brottsmisstankar och antalet inkomna brottsmisstankar under den senaste tolv månaders perioden. Myndighetens totala balanskvot har minskat med 0,6 procentenheter till 2,3 procent 2016.

En annan uppgift av intresse är åldern på pågående utredningar. Olika ärenden tar olika lång tid att utreda, men man bör vara uppmärksam på om det som ännu inte har avgjorts blir allt äldre. Det som mäts är under hur lång tid en brottsmisstanke som kommit in till åklagare har handlagts utan att åklagaren har avgjort frågan om ett eventuellt åtal (alltså alla handläggningsled utom åtal väckt). Vid utgången av december 2016 var drygt hälften (53 procent) av sådana brottsmisstankar ”yngre” än 100 dagar, vilket är ungefär samma nivå som vid motsvarande tidpunkt år 2015 (52 procent). En ökad andel, 71 procent av misstankarna, var yngre än 200 dagar (68 procent 2015). Andelen brottsmisstankar som var äldre än 350 dagar hade minskat från 20 procent till 13 procent vid utgången av oktober 2016. Även här har dock ett par stora ärenden påverkat utfallet.

Lagföring

- Antalet lagförda misstänkta personer har minskat med åtta procent. Andelen misstänkta personer som lagförts har minskat med en procentenhet.
- Antalet lagförda brottsmisstankar har minskat med 13 procent. Andelen brottsmisstankar som har lett till lagföring har minskat med två procentenheter till 63 procent.
- Nedgången i antalet lagförda brottsmisstankar beror på det minskade inflödet och på tre mycket stora ärenden som åtalades under 2015.
- Lagföringsandelarna påverkas mycket av ärendesammansättningen då vissa brotts typer oftare leder till lagföring än andra.

I begreppet lagföring ingår åklagarens beslut om åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse (en åtalsunderlåtelse innebär att brottsutredningen leder till en notering i belastningsregistret men inte till någon påföljd) samt beslut om företagsbot som ersättning för straff. Myndigheten har flera mått för att följa resultatutvecklingen för lagföring; antal och andel misstänkta personer som lagförts samt antal och andel brottsmisstankar som avslutats med lagföring.

Andelen lagförda personer beräknas genom att dividera antalet personer för vilka lagföringsbeslut fattats med det totala antalet misstänkta personer där beslut om lagföring eller avskrivning fattats. Andelen lagförda brottsmisstankar beräknas genom att dividera antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats med det totala antalet brottsmisstankar där beslut om lagföring eller avskrivning fattats.

Vid beräkningen av lagföringsandelar exkluderas de brottsmisstankar/personer som endast omfattas av beslut av administrativ karaktär, till exempel överflyttning mellan åklagarkammare eller att återföra ledningen av förundersökningen till polisen.

Under 2016 minskade det totala antalet lagförda misstänkta personer med 8 300 personer (åtta procent), vilket framgår av *tabell 7*. Andelen misstänkta personer som lagförts har minskat med en procentenhet, till 64 procent.

Som *tabell 5* redovisar har det totala antalet lagföringsbeslut sjunkit från 261 700 till årets 227 800 (-33 900; -13 procent). Det hör främst samman både med ca 30 000 färre inkomna brottsmisstankar (se *tabell 2*) och med de drygt 28 000 brottsmisstankar, i tre ärenden, som åtalades under 2015.

Tabell 7. Personer med lagföringsbeslut 2014–2016

	2016	2015	2014
Antal personer med lagföringsbeslut	102 083	110 391	113 598
Andel personer med lagföringsbeslut	64%	65%	65%

Av *diagram 4* framgår antalet brottsmisstankar som lett till lagföring uppdelat per brottsgrupp. Antalet brottsmisstankar som lett till lagföring inom brottsgrupperna bötesbrott och trafikbrott har tillsammans minskat med nio procent, en minskning som beror på ett minskat inflöde i grupperna med sju procent.

Lagföringen i övriga brottsgrupper har också minskat. De markanta förändringarna i gruppen förmögenhetsbrott beror på några stora bedrägeriärenden, under 2015 fanns sådana i åklagarområdena Syd och Mitt medan område Öst hade ett stort ärende under 2016. Antalet och andelen lagförda brottsmisstankar om sexualbrott har gått ner under de tre senaste åren. Förändringarna beror på några mycket stora ärenden som främst avser sexualbrott över nätet. Under åren 2014–2016 åtalades sex, fyra respektive två sådana ärenden med 1 900, 1 100 respektive 700 brottsmisstankar. Bortser man från dessa ärenden är såväl antalet som andelen lagförda sexualbrott stabilt över åren.

Av *diagram 5* framgår andelen avslutade brottsmisstankar som lett till lagföring uppdelat per brottsgrupp. Totalt sett har andelen brottsmisstankar som lett till lagföring minskat med två procentenheter jämfört med föregående år. Den påtagliga variationen inom brottsgruppen förmögenhetsbrott beror på de stora bedrägeriärenden som lagfördes 2015 och 2016 som nämns ovan och dessa har också stor påverkan på de totala årsresultaten. Se tabell över lagföringsandelar per åklagarområde under *Fakta i korthet* sist i avsnittet *Resultatredovisning*.

De analyser som myndigheten har gjort av lagföringsstatistiken visar att utfallet påverkas av flera faktorer än förmågan att samla bevisning till stöd för åtal eller annan lagföring. Inte minst påverkas lagföringsnivån av ärendesammansättningen. I vissa brottstyper lagförs nio av tio brottsmisstankar. Det är fråga om enkla brott som utreds av polis och redovisas som färdiga utredningar. I andra brottstyper ligger lagföringsnivån kring tre av tio. Redan små förändringar av ärendemixen påverkar därför den totala lagföringsnivån. På motsvarande sätt ger skillnader i ärendesammansättningen olika förutsättningar för åklagarområdena. Med anledning av detta följer myndigheten sedan 2016 lagföringsnivån uppdelat på olika brottsgrupper i åklagarledda förundersökningar i den löpande interna uppföljningen.

Genomströmningstider

- Den totala genomsnittliga tiden från att anmälan inkommit till dess att beslut fattats har minskat något jämfört med förra året.
- Den redan korta totala genomsnittliga tiden från det att beslutsunderlag redovisats till dess att beslut fattats har minskat med en dag till 15 dagar.

Åklagarmyndigheten mäter handläggningstider på i huvudsak två sätt. För det första mäts tiden från det att en anmälan om brott kommer in till en åklagarkammare fram till dess att åklagaren har avgjort ärendet. Måttet omfattar alltså den tid som ett misstänkt brott utreds och avser framför allt förundersökningar som leds av åklagare. För det andra mäts tiden från det att en färdig brottsutredning – åklagarledd eller ledd av annan – kommer in från polis och andra utredande myndigheter fram till dess att åklagaren har beslutat. Statistiken över dessa genomströmningstider avser den genomsnittliga tiden för alla berörda brottsmisstankar.

Diagram 4. Antalet brottsmisstankar som lett till lagföring 2014–2016 per brottsgrupp

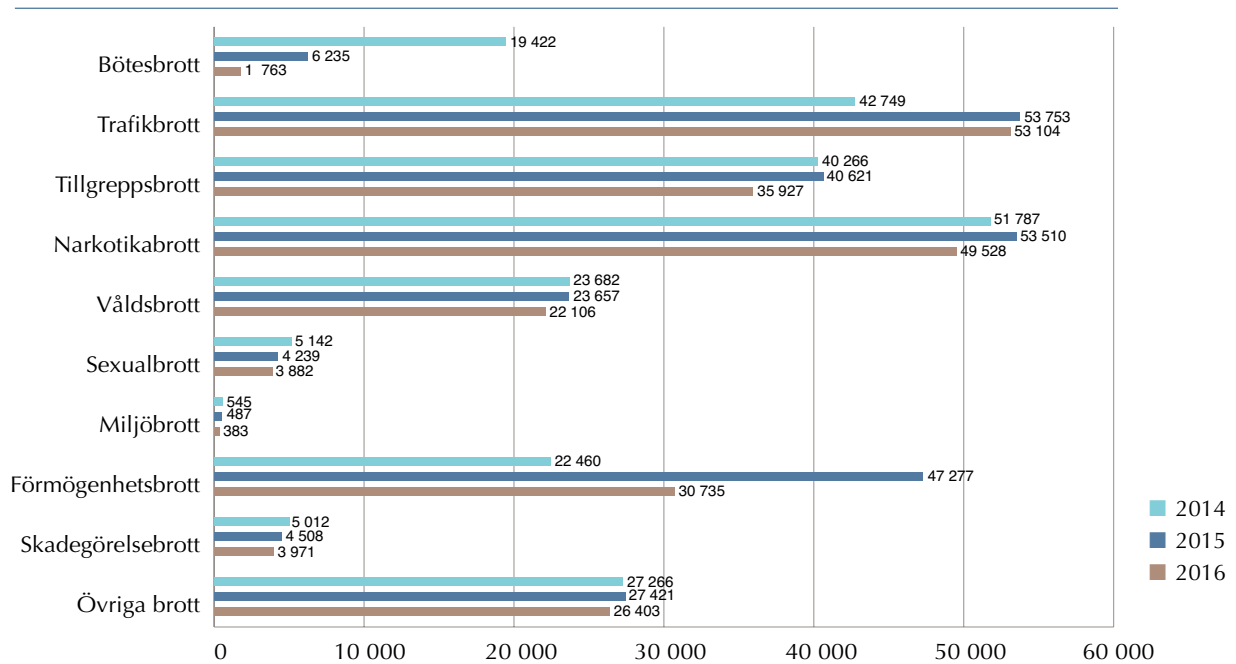
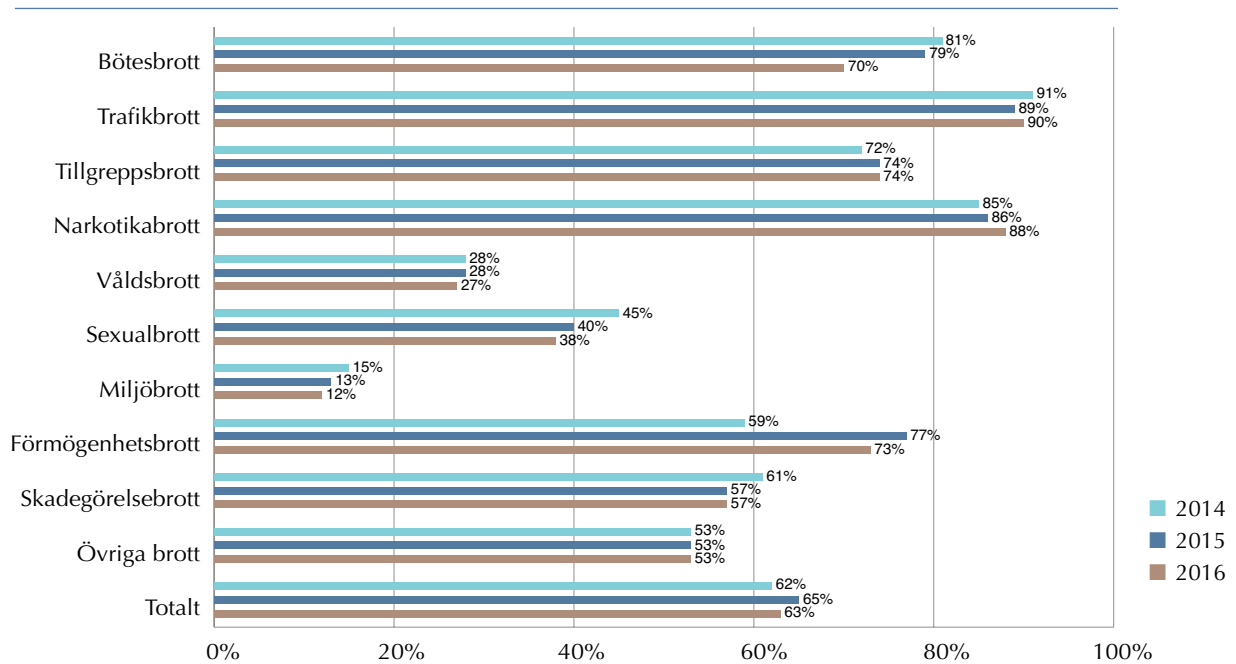

Diagram 5. Andelen brottsmisstankar som lett till lagföring 2014–2016 per brottsgrupp

Från inkommen anmälan till beslut

Den totala genomsnittliga tiden från att anmälan inkommit till åklagarkammaren till dess att beslut fattats minskade något under 2016 till 132 dagar, vilket framgår nederst i *diagram 6*. Sedan 2014 är det dock en tydlig ökning framförallt avseende brottsgruppen förmögenhetsbrott. Ökningen kan främst förklaras av att det både 2015 och 2016 fattades beslut om ett stort antal bedrägerimisstankar som varit under utredning under en lång tid. Om man bortser från de totalt fyra ärenden som det handlar om skulle de genomsnittliga tiderna för åren 2015 och 2016 vara 101 och 102 dagar.

Även för brottsgruppen övriga brott har genomströmningstiden ökat 2016. Stora ökningar har skett för exempelvis brott mot personuppgiftslagen, kränkande fotografering och dataintrång. Inom gruppen övriga brott finns även några ärenden som utretts under lång tid och avslutats 2016, vilket påverkat 2016 års utfall.

Genomströmningstiden för sexualbrott har minskat (från 122 till 100 dagar). Bortemot hälften av ökningen av genomströmningstiden mellan 2014 och 2015 kan förklaras av tre ärenden vid olika kammare med ett stort antal brottsmisstankar om utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande av barn. Trots att genomströmningstiden även bortsett från dessa tre ären-

den har minskat år 2016 jämfört med 2015 ligger den fortfarande på en högre nivå än 2014. En förklaring till att denna typ av ärenden tar längre tid att utreda är att sexualbrott i allt högre grad är it-relaterade och att utredningar om sådana brott ofta kräver omfattande undersökningar av it-forensiker, vilken är en begränsad resurs.

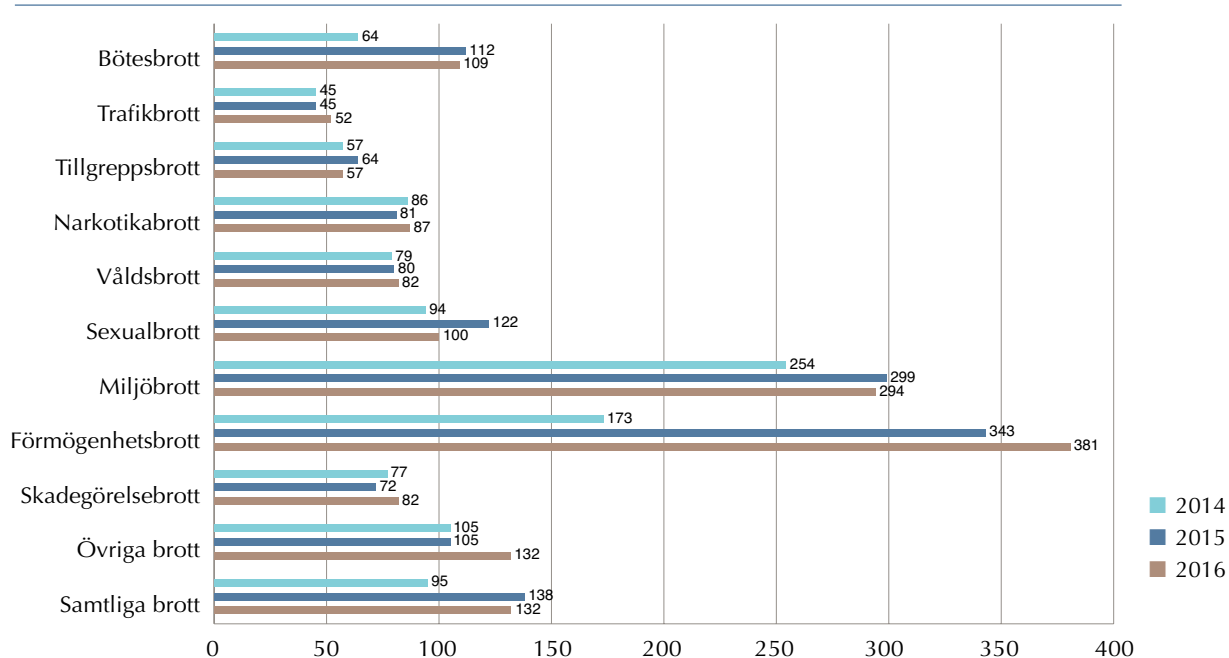
Förändringarna mellan åren i genomströmningstiderna för brottsgrupperna bötesbrott respektive trafikbrott hör samman med förändringen av brottsgrupperna.

Se tabell över genomströmningstider per åklagarområde under *Fakta i korthet* sist i avsnittet *Resultatredovisning*.

Från inkommet beslutsunderlag till beslut

Den totala genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har minskat något, vilket framgår nederst i *diagram 7*. För brottsgrupper som generellt sett kräver mer omfattande utredningar, t.ex. förmögenhetsbrott och miljöbrott, är genomströmningstiderna något längre, medan de för enklare ärenden, som återfinns i till exempel grupperna trafik- och bötesbrott, är kortare. I genomsnitt beslutar åklagare i åtalsfrågan efter drygt två veckor från det att en brottsutredning är färdig och i de enklare ärendena inom drygt en vecka, vilket står sig väl mot de riktvärden

Diagram 6. Genomströmningstid i dagar (medelvärde) från inkommen anmälan till beslut, 2014–2016 per brottsgrupp

myndigheten har satt upp (inom 30 dagar för åklagarledda ärenden och inom 20 dagar för polisledda).

Vid en jämförelse med föregående år har genomströmningstiderna från inkommet beslutsunderlag till beslut minskat för många av brottsgrupperna. Mest påfallande är detta för brottsgruppen miljöbrott där genomströmningstiden minskat avsevärt jämfört med både 2015 och 2014. Gruppen omfattar emellertid ett förhållandevis litet antal ärenden. Genomströmningstiden för förmögenhetsbrotten har ökat med sju dagar, men den ligger fortfarande lägre än år 2014. Skillnaderna i genomströmningstiderna för brottsgrupperna bötesbrott respektive trafikbrott hör samman med förändringen av brottsgrupperna.

Tabell över genomströmningstider per åklagarområde finns under *Fakta i korthet* sist i avsnittet *Resultatredovisning*.

Resurs- och kostnadsfördelning

Fördelningen av resurser och kostnader baseras på tidmätningar som genomförts vid två tillfällen under 2016. Sammanlagt har 95 procent av den totala tiden använts till området brottsutredning och processföring vilket är samma nivå som förra året. Av myndighetens totala kostnader om

1 459 miljoner kronor (1 376 miljoner kronor 2015) har 1 386 miljoner kronor (1 306 miljoner kronor 2015) fördelats på brottsutredning och processföring.

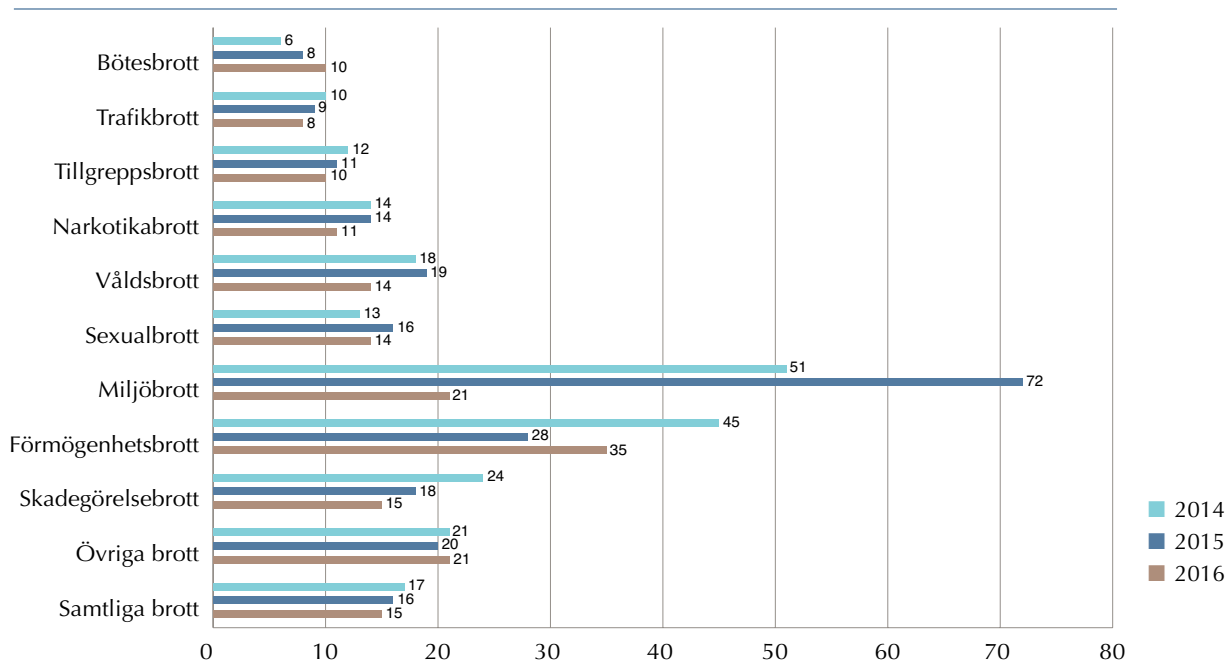
Den genomsnittliga kostnaden för att handlägga en brottsmisstanke var 3 259 kronor under 2016 (2 688 kronor 2015). Förklaringen till att den genomsnittliga kostnaden är högre 2016 än föregående år beror på dels högre totala kostnader, dels att antalet beslutade brottsmisstankar var färre under 2016.

Kostnaden för en brottsmisstanke inom respektive brottsgrupp framgår nedan av *diagram 8*. Det bör observeras att det handlar om genomsnittsvärden och att kostnaden kan variera avsevärt för brottsmisstankar inom samma brottsgrupp. För de brottsgrupper som har en hög andel åklagarledda förundersökningar är tidsåtgången högre och därmed även kostnaderna. I miljöbrott, sexualbrott och våldsbrott är andelen åklagarledda förundersökningar över 80 procent medan den i bötesbrott och trafikbrott är lägre än tio procent.

Ungdomsbrott

Begreppet ungdomsbrott avser brott som begåtts av ungdomar som har fyllt 15 men inte 18 år, vilket utgör sju procent av alla brottsmisstankar

Diagram 7. Genomströmningstid i dagar (medelvärde) från inkommet beslutsunderlag till beslut 2014–2016 per brottsgrupp

som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Inom alla åklagarområden finns särskilda åklagare utsedda för att hantera ungdomsärenden. Under året har myndigheten genomfört utbildningar för både åklagare och administrativ personal om ungdomsbrott. Samtliga områden har välfungerande nätverk för ungdomsåklagare.

Ungdomsåklagarna har under året genomfört lokala samverkansmöten med polisen, domstolar och socialtjänsten. Vid mötena har frågor om kvalitet på utredningar, yttranden och frister diskuterats. Fokus har också lagts på att, framför allt till polisen, sprida de uppdaterade riktlinjerna om offentlig försvarare på jourtid.

Under året har varje område utsett en kontaktåklagare för ungdomsbrott. Uppgiften är bland annat att fungera som informationskanaler och bidra till att bereda olika juridiska frågeställningar om ungdomsbrott.

Åklagarmyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att senast den 31 maj 2017 redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att verka för att samverka enligt 39 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare kommer till stånd och hur samverkan ska följas upp. Som ett första led i uppdraget har en kartläggning av nuläget beretts av kontaktåklagarna. Kartläggningen ska nu analyseras.

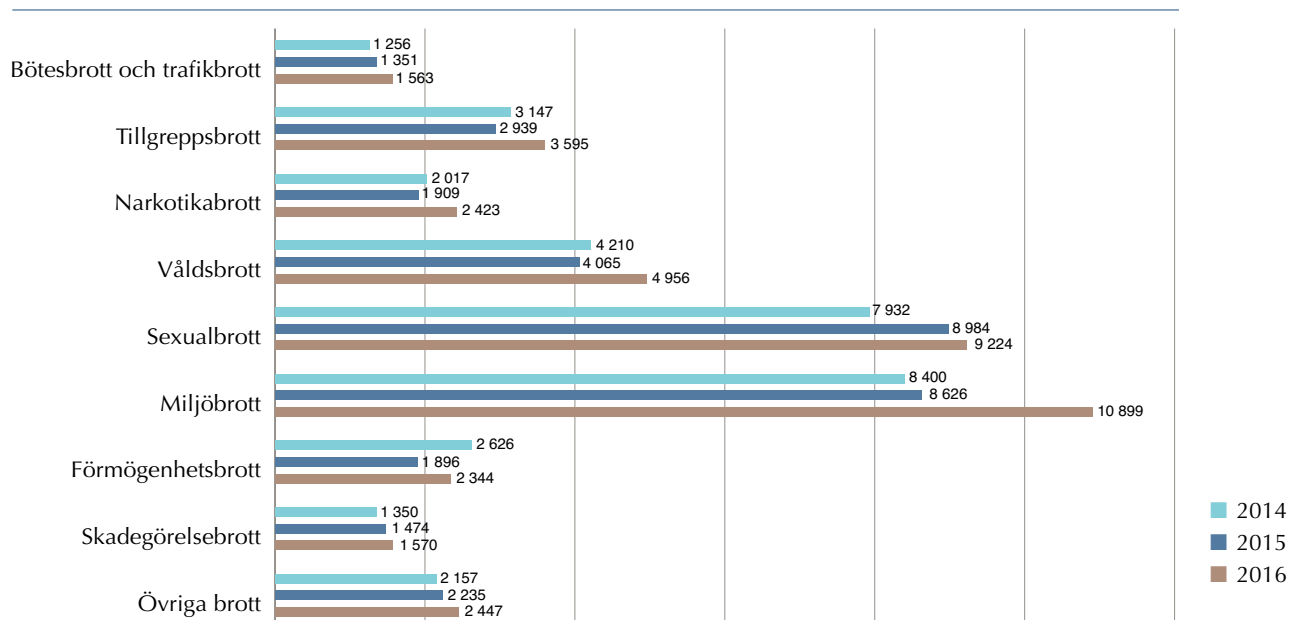
Under våren 2017 kommer en ungdomsåklagar-konferens att genomföras med syfte att förbättra kvaliteten och skapa större enhetlighet i hanteringen av ärenden om unga lagöverträdare samt att diskutera olika utvecklingsområden.

Under 2016 inkom 28 300 brottsmisstankar som avsåg ungdomsbrott, vilket är samma antal som under 2015. Vid ungdomsbrott dominerar tillgreppsbrotten och våldsbrotten som tillsammans står för nästan hälften av inflödet (48 procent). Genom en ökning under året av våldsbrotten är dessa grupper nu nästan lika stora. Sexualbrotten har ökat med knappt 300 brottsmisstankar och har gått från fyra till fem procent av inflödet.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 68 procent lett till lagföring, vilket är i samma nivå som de senaste två åren.

Diagram 8. Kostnad per brottsmisstanke och brottsgrupp (kr) 2014–2016

I en förundersökning mot en person som inte fyllt 18 år, och som gäller brott som kan ge fängelse, ska beslut i åtalsfrågan fattas senast inom sex veckor från dagen då personen delgavs misstanke om brott. Tidsfristen får dock överskridas i vissa fall, exempelvis vid en omfattande utredning med många personer att förhöra eller vid ärenden där tekniska undersökningar behöver genomföras. Den lagstadgade fristen har 2016 hållits i 63 procent av de registrerade ungdomsbrotten. Under 2015 hölls den lagstadgade fristen i 61 procent av de registrerade ungdomsbrotten.

Genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut har ökat med fyra dagar och tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har minskat med en dag jämfört med 2015. Balanserna har ökat.

Våld i nära relationer och sexualbrott samt brott mot barn

Begreppet våld i nära relationer avser här misshandel mot den som man varit gift eller sambo med eller har gemensamma barn med, grov kvinnofridskränkning samt grov fridskränkning mot barn och vuxna. Begreppet sexualbrott avser här samtliga brott i brottsbalkens sjätte kapitel samt barnpornografibrott. Drygt 40 procent av de inkomna brottsmisstankarna om sexualbrott avser våldtäkt eller försök till våldtäkt. Resten avser sexuellt tvång, utnyttjande, övergrepp, ofredande, koppleri, köp av sexuell tjänst (person över 18 år), köp av sexuell handling (barn under 18 år), utnyttjande av barn för sexuell posering samt

kontakt med barn i sexuellt syfte. Sexualbrotten och våld i nära relationer utgör sju procent av alla inkomna brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Begreppet brott mot barn avser här våld, sexualbrott, rån, olaga hot eller ofredande mot personer under 18 år. Brott mot barn utgör cirka sju procent av alla brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Det här avsnittets kategorier av brott, är brott som ofta är svåra att utreda, vilket kan leda till längre utredningstider. Enstaka ärenden med många brottsmisstankar kan medföra skillnader i resultaten mellan olika år. De bevisvärigheter som ofta finns leder inte sällan till att en stor del av brottsmisstankarna läggs ned. En genomgång av domar i sexualbrottsmål som myndigheten genomförde för några år sedan visar också att de åtal som väcks relativt ofta ogillas. Nästan var fjärde misstänkt frias i dessa mål.

Under året har projektet *Brott mot barn, våld i nära relation och sexualbrott mot vuxna och barn – ett utvecklat bästa arbetssätt* fortsatt, vilket inneburit översyn och ytterligare utveckling av metoden och rutinerna för arbetet. Projektet genomförs i nära samverkan med polisen och omfattar metod och rutiner också för polisens arbete på området. Inom ramen för projektet har två erfarenhetsseminarier för relationsvåldsåklagare genomförts, ett med syfte att identifiera förändringsbehov och för att fortsätta införa ett "bästa arbetssätt" och ett med syfte att belysa

Tabell 8. Ungdomsbrott. Sammanfattande tabell 2014–2016

	Förändring				
	2016	2015	2014	2016–2015	2016–2014
Inkomna brottsmisstankar	28 344	28 344	27 084	0	1 260
Beslutade brottsmisstankar	27 992	28 852	27 924	-860	68
Brottsmisstankar som lett till lagföring	16 410	17 215	16 694	-805	-284
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring *	68%	68%	68%	-1	-1
Genomströmningstid (dagar) från anmälan till beslut	72	68	67	4	5
Genomströmningstid (dagar) från fup till beslut	10	11	12	-1	-2
Balanserade brottsmisstankar	5 157	4 080	3 978	1 077	1 179
Andel lagstadgade beslutsfrister som hållits	63%	61%	62%	2	1

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

aktuella rättsliga frågor och metodfrågor vid utredning av bland annat sexualbrott

Åklagarnas metodstöd och rättsliga stöd har vidareutvecklats under året, bland annat för handläggningen av kontaktförbud och brott mot barn. Det operativa arbetet med brott i nära relationer och sexualbrott bedrivs oftast i särskilda grupper och i nära samarbete med polisen. Grupperna leds vanligtvis av specialiståklagare med särskild utbildning och erfarenhet. Inom ramen för regionala och lokala samverkansgrupper och projektarbeten, ofta gemensamma med polisen, har olika aktiviteter och utbildningar genomförts.

På grund av de omorganisationer som genomförts både hos polisen och hos Åklagarmyndigheten har nya arbetsformer utvecklats. Bland annat sker samverkan mellan de båda organisationernas utvecklingscentrum vilket sannolikt kommer att medföra effektivare metodutveckling.

Inom åklagarområdena finns också nätverk för de åklagare som arbetar med utredningar av brott

i nära relationer, sexualbrott och brott mot barn. Nätverken ska fungera som forum för praktiskt erfarenhetsutbyte och metodutveckling.

Särskilt om våld i nära relationer

Ett samarbete med Nationellt Centrum för Kvinnofrid har inletts under året med syfte att utveckla en e-utbildning för Åklagarmyndigheten. E-utbildningen ska höja kompetensnivån för samtliga berörda medarbetare inom myndigheten om brottsutredningar om våld mot kvinnor, inklusive sexualbrott. Åtgärderna har initierats som ett led i Åklagarmyndighetens jämställdhetsintegrering.

Särskilt om sexualbrott

För att höja kvaliteten på brottsutredningar om våldtäkt har metodstödet utvecklats genom att två nya checklistor tagits fram i samarbete med Polismyndighetens utvecklingscentrum Väst, Checklista för initiala åtgärder på brottsplatsen (våldtäkt) och Checklista sexualbrott (vuxna).

Under året har även en översyn av Bemötandehandboken gjorts och handboken genomsyras nu av ett jämställdhetsperspektiv. Slutligen har också en ämnessida om bemötande av personer med funktionsnedsättningar tagits fram. Även sexualbrott omfattas av den ovan nämnda e-utbildningen.

Under 2016 inkom 28 500 brottsmisstankar som avsåg sexualbrott och våld i nära relationer. Av de inkomna brottsmisstankarna avsåg 55 procent våld i nära relationer. Av tabellen framgår att antalet inkomna brottsmisstankar har minskat med tio procent jämfört med 2015. Minskningen framstår som stor och hänför sig uteslutande

Tabell 9. Sexualbrott och våld i nära relationer. Sammanfattande tabell 2014–2016

	<i>Förändring</i>				
	2016	2015	2014	2016–2015	2016–2014
Inkomna brottsmisstankar	28 504	31 657	33 257	-3 153	-4 753
Beslutade brottsmisstankar	28 498	31 748	32 760	-3 250	-4 262
Brottsmisstankar som lett till lagföring	6 847	8 129	9 192	-1 282	-2 345
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring *	26%	28%	30%	-2	-4
Genomströmningstid (dagar) från anmälan till beslut	99	99	88	0	10
Genomströmningstid (dagar) från fup till beslut	14	15	13	-1	0
Balanserade brottsmisstankar	9 121	9 932	9 863	-811	-742

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

till misstankar om relationsvåld. Efter en analys står det klart att det minskade inflödet beror på förändringar avseende hur brottskoderna beskrivs i myndigheternas it-system. Den statistiska minskningen av våld i nära relation motsvaras helt av en ökning av misshandel inomhus av vuxen bekant.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 26 procent lett till lagföring, vilket är två procentenheter lägre än 2015. Jämför kommentaren till *diagram 4* och *diagram 5*. Genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut är oförändrat medan tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har minskat med en dag. Balanserna har minskat.

Särskilt om brott mot barn

Under 2016 har 64 procent av de frister som har registrerats för brott mot barn hållits, vilket är lägre än 2015. Bevakningsfristerna registreras manuellt och genomförda granskningar visar att fristerna sannolikt inte registreras tillräckligt regelmässigt. Mycket talar för att myndigheten skulle redovisa en större andel hållna frister om samtliga frister registrerades. Under 2016 har åklagarkamrarna fortsatt uppmärksammas på det angelägna i att registrera fristerna på ett korrekt sätt. Parallellt har ett arbete pågått med att försöka finna mer relevanta uppföljningsmetoder.

Vid åklagarkamrarna bedrivs arbetet med utredning av brott mot barn oftast inom särskilda åklagargrupper i nära samarbete med framförallt polisen, socialtjänsten och sjukvården. Samverkan sker till stor del i de barnahus som numera finns på många orter i landet.

Arbetet är inriktat på att leva upp till det skyndsammhetskrav som gäller för utredningar om brott mot barn samt den särskilda uppföljningen av åklagares närvaro vid barnförhören. Projektet för att möjliggöra åklagarnärvaro vid flera förhör via videolänk har fortsatt. Under 2017 är målet att samtliga enheter som har behov av medhörningsutrustning ska ha sådan installerad. En kartläggning av tillgången på barnförhørsledare och en diskussion med polisen om kvaliteten i barnförhör har genomförts och åtgärder kommer att vidtas med anledning av iakttagelserna.

Vid sidan av det operativa arbetet har också olika regionala och lokala utbildningar genomförts för att säkerställa hög kompetens och god kvalitet i handläggningen. Inom åklagarområdena finns också nätverk för de åklagare som arbetar med utredningar av brott mot barn. Nätverken ska fungera som forum för praktiskt erfarenhetsutbyte och metodutveckling.

Tabell 10. Brott mot barn. Sammanfattande tabell 2014–2016

	Förändring				
	2016	2015	2014	2016–2015	2016–2014
Inkomna brottsmisstankar	29 009	27 230	27 816	1 779	1 193
Beslutade brottsmisstankar	28 378	27 270	27 499	1 108	879
Brottsmisstankar som lett till lagföring	6 322	6 655	7 821	-333	-1 499
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring *	25%	28%	32%	-2	-6
Genomströmningstid (dagar) från anmälan till beslut	78	84	79	-5	0
Genomströmningstid (dagar) från fup till beslut	14	14	12	0	2
Balanserade brottsmisstankar	7 378	7 264	7 300	114	78
Andel lagstaddade beslutsfrister som hållits	64%	67%	67%	-2	-3

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

Under 2016 inkom 29 000 brottsmisstankar som avsåg brott mot barn, vilket är sju procent fler än under 2015. Av de inkomna brottsmisstankarna avsåg 73 procent våldsbrott. Av de beslutade brottsmisstankarna har 25 procent lett till lagföring, vilket är en minskning med två procentenheter jämfört med 2015. Genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut har minskat med fem till 78 dagar, och tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut ligger kvar i samma nivå som år 2015. Balanserna har ökat något sedan 2015.

Mängdbrott

Begreppet mängdbrott avser här brott där polisen är förundersökningsledare. De vanligaste mängdbrotten är trafikbrott, narkotikabrott, snatteri och bötesbrott, men kan också avse misshandel, våld mot tjänsteman, skadegörelse eller bedrägerier. Mängdbrotten utgör ungefär hälften av alla brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Landets samtliga bötesbrott på trafikområdet handläggs på två åklagarkammare. Mot bakgrund av de goda resultaten som koncentrationen av handläggningen har medfört har verksamheten utökats till att omfatta även vissa trafikbrott där fängelse ingår i straffskalan. Beslut har vidare fattats att under 2017 starta en försöksverksamhet på dessa kammare för att handlägga företagsbot i yrkestrafik på väg.

I oktober 2016 beslutades om en ny riktlinje om organisation av mängdbrottshandtering. Den förtydligar att varje åklagarområde ska ha en särskild organisation för att bereda mängdbrotts-

ärenden och att det ska finnas särskilt utpekade specialiståklagare som bland annat ska samverka med polisen i dessa frågor. Arbetet har påbörjats med att organisera handläggningen i enlighet med riktlinjen.

Åklagare inom de olika åklagarområdena har under året utbildat förundersökningsledare och utredare inom polisen inom olika ämnesområden som till exempel bevisvärdering och frågor som rör RIF-samarbetet. De polisiära förundersökningsledarna erbjuder också kontinuerligt praktikplatser för att höja sin kompetens. Samverkan och återkoppling från åklagare till polisen sker regelbundet på både regional och lokal nivå i syfte att utveckla verksamheten och höja kvaliteten. Flera åklagarområden har mängdbrottsnätverk som används i kontakten med polisen, vilket medfört effektivare och mer strukturerad samverkan

Under 2016 inkom 203 800 brottsmisstankar som avsåg mängdbrott, vilket är en minskning jämfört med 2015 (sju procent). Av de inkomna brottsmisstankarna avsåg 55 procent bötesbrott, trafikbrott och narkotikabrott.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 88 procent lett till lagföring, vilket är en ökning sedan 2015. Genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har minskat med en dag och balanserna har minskat med två procent jämfört med 2015.

Grov organiserad brottslighet

Arbetet mot grov organiserad brottslighet är en central del av verksamheten vid framförallt de internationella åklagarkamrarna, men arbetet bedrivs inom alla delar av myndigheten. Det

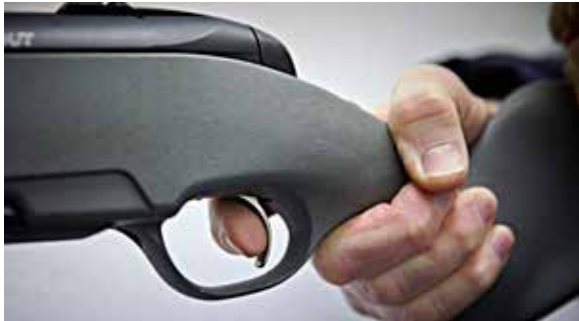
Tabell 11. Mängdbrott. Sammanfattande tabell 2014–2016

	Förändring				
	2016	2015	2014	2016–2015	2016–2014
Inkomna brottsmisstankar	203 842	219 838	222 856	-15 996	-19 014
Beslutade brottsmisstankar	215 782	232 860	233 799	-17 078	-18 017
Brottsmisstankar som lett till lagföring	149 488	159 511	160 340	-10 023	-10 852
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring *	88%	87%	87%	0	0
Genomströmningstid (dagar) från fup till beslut	13	14	13	-2	0
Balanserade brottsmisstankar	39 301	39 946	43 007	-645	-3 706

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

europiska åklagarsamarbetet genom Europeiska byrån för rättsligt samarbete, Eurojust, utgör ett värdefullt stöd till svenska åklagare vid ärenden med internationell anknytning.

Åklagarmyndigheten deltar i det myndighetsgemensamma Operativa rådet som har i uppgift att prioritera den nationella operativa inriktningen i enskilda insatser mot grov organiserad brottslighet. Förundersökningar som åklagare leder efter beslut av Operativa rådet omfattar bland annat grova vapenbrott, grova narkotikabrott, grova bedrägerier, grova våldsbrott och grovt organiserande av människosmuggling. Det är brott som ofta begås av personer i gängmiljö eller som på annat sätt är knutet till kriminella nätverk. Arbetet mot den grova organiserade brottsligheten samt arbetet med att återföra vinster från dessa brott kräver inte sällan en omfattande internationell samverkan. Under 2016 har arbete med ärenden kopplade till Operativa rådet uppgått till 21 600 timmar (24 197 timmar 2015 och 27 800 timmar 2014).

Mycket av arbetet i Operativa rådet har under 2016 varit inriktat på regeringens uppdrag till samverkansmyndigheterna att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet på lokal och regional nivå. I uppdraget ingår bland annat att inkludera fler brottsområden samt att utveckla samverkan till att även omfatta samverkan på lokal nivå mellan myndigheterna med ett särskilt fokus på problemen i utsatta områden. Operativa rådet har varit styrgrupp för det arbete som bedrivits inom ramen för uppdraget. Åklagarmyndigheten har deltagit i olika grupper som har arbetat med att ta fram en ny myndighetsgemensam inriktning samt riktlinjer för regionala samverkansråd. I område Bergslagen har ett pilotprojekt bedrivits där man

arbetat i enlighet med dessa intentioner, parallellt med att man tagit fram nya strukturer för samverkan. Samverkansrådet beslutade om den nya inriktningen och riktlinjerna den 11 oktober 2016. De nya regionala samverkansråden ska konstituera sig senast i februari 2017.

Inom ramen för Eurojust har under året Judicial Cybercrime Network bildats. Nätverket kom till eftersom man sett ett stort behov av samarbete kring frågor om it-brott och digital bevisning. Svenska enheten vid Eurojust har stöttat initiativet och myndigheten har utsett en kontaktpunkt till nätverket. Vid Eurojust har under året betydligt fler terrorbrott och krigsbrott handlagts än tidigare.

Terrorism

Under 2016 har lagen om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet ändrats till att även straffbelägga resor till annat land än det man är medborgare i, så kallade resandebrott, om avsikten med resan är att begå eller förbereda allvarlig brottslighet som terroristbrott. Lagstiftningen straffbelägger även att ta emot eller att meddela särskilda instruktioner i avsikt att använda dem för särskilt allvarlig brottslighet. Under året har ett åtal väckts för resandebrottet. Åtalet ogillades i både tingsrätten och hovrätten.

En särskild beredskapsfunktion som består av antal åklagare har tillsatts under året i syfte att stötta Riksenheten för säkerhetsmål i händelse av en allvarlig terroristattack mot Sverige.

Penningtvättsbrott och finansieringen av terrorism

Den 1 juli 2014 trädde lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott i kraft. I samband med införandet upphörde reglerna i brottsbalken om penninghäleribrott att gälla. Samtidigt infördes förändringar i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som bland annat ger möjlighet att ta beslut om ett temporärt förbud att disponera tillgångar som kan misstänkas vara resultatet av penningtvätt eller användas för finansiering av terrorism.

Statistiken för perioden före den 1 juli 2014 gäller penninghäleri och penninghäleriförseelse enligt den gamla lagen. Från den 1 juli och framåt omfattar statistiken penningtvättsbrott och beslut

som fattats om penninghäleri och penninghäleri-förseelse som begåtts före den 1 juli 2014. För att stödja verksamheten inför den nya lagstiftningen genomfördes omfattande utbildningsinsatser och en ny rättspromemoria togs fram av Åklagarmyndighetens Utvecklingscentrum i samverkan med Ekobrottsmyndigheten (RättsPM 2015:2).

Av tabell 12 framgår att både antalet lagförda personer och antalet lagföringsbeslut har ökat. Ökningen av antalet åtalsbeslut är större än ökningen av antalet lagförda personer vilket beror på att några personer har misstänkts och åtalats för flera brott. Det totala antalet beslut har ökat från 2015 till 2016. Andelen beslut som lett till lagföring har ökat från 63 procent till 65 procent.

Åklagare har under året fastställt polisens inledande beslut om dispositionsförbud, vilket är ett temporärt förbud att disponera tillgångar som kan tänkas vara resultatet av penningtvätt eller användas för finansiering av terrorism, i 29 ärenden, i sammanlagt 54 beslut. I ärenden som avslutats under året har åklagare fattat 44 beslut om penningbeslag, som även det är ett verktyg i den nya lagstiftningen. Vidare har 371 beslut om beslag och 49 beslut om förvar fattats. Åklagare har framställt 34 yrkande om kvarstad och 77 yrkanden om förverkande av utbyte av brott och brottslig verksamhet samt gjort 21 framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete i de ärenden som avslutats. Under 2016 har Åklagar-

myndigheten också mottagit 19 inkommande framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete gällande dessa brottstyper. Statistik avseende tidigare år finns i avsnittet *Fakta i kort-het* sist i avsnittet *Resultatredovisning*.

Sverige granskas för närvarande av det internationella organet Financial Action Task Force (FATF) om hanteringen av penningtvättsbrott och finansiering av terrorism. Granskningen leds för Sveriges del av Finansdepartementet och kommer att avslutas i februari 2017. Arbetet med FATF-granskningen har pågått kontinuerligt under året inom myndigheten.

I maj och juni 2016 besökte FATF:s gransk-ningsgrupp Sverige under dryga två veckor och träffade då representanter för en rad myndighe-ter, organisationer och företag som arbetar mot penningtvätt. Vid besöket på Åklagarmyndigheten redogjorde ett flertal medarbetare för gällande lagstiftning, policys, domar och pågående ärenden.

En grupp från Åklagarmyndigheten, Ekobrotts-myndigheten och Skatteverket har under året besökt Anti Money Laundering Center (AMLC) i Nederländerna. AMLC är uppbyggd av perso-nal från olika myndigheter inom rättskedjan och hanterar uteslutande penningtvättsbrott. Vid besöket utbytte man erfarenheter och diskuterade metoder och rutiner vid hantering av penning-tvättsbrott.

Tabell 12. Penningtvätt m.m och penninghäleri. 2014–2016

	2016	2015	2014*
Antalet misstänkta personer som har lagförts	220	205	161
Antalet beslut i åtalsfrågan	1 483	914	795
Varav			
åtal väckts	1 347	824	680
åtalsunderlåtelse meddelats	35	9	17
strafföreläggande utfärdats	21	23	24
åtal inte väckts på grund av att brott inte kan bevisas	34	22	62
åtal inte väckts av andra skäl	46	36	12
Antalet beslut att inte inleda en förundersökning	4	1	15
Antalet beslut att lägga ned en förundersökning	681	434	250
Övriga beslut	556	312	223
Totalt antal beslut	2 724	1 661	1 283

*Den 1 juli 2014 trädde den nya lagen om straff för penningtvättsbrott i kraft.

Ett seminarium om penningtvätt och it-brott har hållits för personalen inom Nationella åklagaravdelningen samt vid de internationella åklagarkamrarna i Malmö och Göteborg. Syftet med seminariet var främst att förmedla kunskap om det praktiska arbetet med dessa typer av ärenden.

Myndighetens revisorer ingår sedan starten 2013 i det europeiska revisorsnätverket ALEFA (Association of Law Enforcement Forensic Accountants). Syftet med ALEFA-nätverket är att revisorer och finansiella utredare från polis- och åklagarmyndigheter inom EU ska träffas och utbyta kunskap, erfarenheter och arbetsmetoder om penningtvättsbrott och återtagande av brottsvinster. Styrgruppen för ALEFA arrangerade under hösten en internationell penningtvättskonferens i Nederländerna. Vid konferensen deltog revisorer från åklagar- och polismyndigheter inom EU samt USA, Australien och Kanada.

Brottsutbytesfrågor

I syfte att komma åt drivkrafterna bakom viss brottslighet har Åklagarmyndigheten de senaste åren bedrivit ett omfattande arbete för att kriminellas ekonomiska vinster av brottslig verksamhet ska återföras. Det sker enligt den tidigare beslutade arbetsplanen för att effektivare återta brottsutbyte och avser både strategiska och operativa åtgärder. Uppföljningen sker regelbundet under året. Operativt sker detta bland annat genom att egendom säkras mer systematiskt. Ett förverkande innebär att den dömda förlorar sin rätt till viss egendom eller får en betalningsförpliktelse som helt eller delvis motsvarar den vinst som brottet medfört. Tillgångsutredning görs på den misstänkta personen och personens närstående och

består av att leta efter tillgångar och utreda ekonomiska förhållanden.

Om tillgångar påträffas eller spåras är målet att de ska säkras i de fall det är möjligt. När ett nytt ärende inleds på en av de internationella åklagarkamrarna tillsätts alltid en åklagarrevisor för att redan i förundersökningens inledningsskede utreda om den misstänkte har tillgångar som kan säkras. Detta har visat sig vara mycket effektivt i arbetet med att spåra och säkra tillgångar särskilt vid utredningar av grov organiserad brottslig verksamhet. Tre nya åklagarrevisorer har anställts i en särskild satsning för att öka fokus på brottsutbytesarbetet. Satsningen ska pågå till slutet av 2017 för att därefter utvärderas. Revisorskompetens finns inom kort tillgänglig i samtliga åklagarområden.

Under året har yrkanden om förverkande av utbyte av brott eller brottslig verksamhet registrerats i 514 ärenden, vilket är en ökning med 16 procent sedan föregående år. Det har registrerats 1 194 (1 149 stycken 2015) yrkanden om förverkande av utbyte av brott eller brottslig verksamhet med ett sammanlagt belopp på 70 miljoner kronor (110 miljoner kronor 2015). I vissa ärenden finns ett stort antal förverkandeyrkanden registrerade och vissa enskilda ärenden har yrkanden om många miljoner kronor, vilket gör att både det sammanlagda antalet yrkanden och beloppssumman kan variera stort mellan åren. Beloppet för 2015 inbegriper ett sådant ärende, med ett yrkande på närmare 47 miljoner kronor. En utveckling av ärendehanteringssystemet som gjordes under 2015 innebär att siffrorna över förverkandeyrkanden inte är helt jämförbara med tidigare år.

I arbetet med att spåra och säkra tillgångar inför ett eventuellt förverkande har 485

Tabell 13. Återtagande av brottsutbyte 2014–2016

	Förändring				
	2016	2015	2014	2016–2015	2016–2014
Antal ärenden med förverkandeyrkanden	514	442	365	72	149
Antalet yrkanden om förverkanden*	1 194	1 149	1 161	45	33
Yrkanden om förverkanden i belopp, mnkr*	70	110	66	-40	4
Antalet yrkanden om kvarstad	117	107	107	10	10
Förenklade tillgångsutredningar	485	478	209	7	276
Fördjupade tillgångsutredningar	163	186	133	-23	30

*Antalet yrkade förverkanden och belopp är korrigerade för år 2015

förenklade tillgångsutredningar genomförts, antingen av Åklagarmyndigheten eller av polis enligt åklagares direktiv. Av dessa har 163 gått vidare till en mer omfattande tillgångsutredning. I siffran över förenklade utredningar 2014 ingår inte utredningar som rapporterats från allmänna kammare, vilket gör att siffran inte är jämförbar med år 2015 och 2016. Det har 2016 registrerats 117 (107 stycken 2015) framställda kvarstadsyrkanden.

Åklagare kan även yrka att näringsidkare ska få företagsbot, något som är vanligast för miljö- och arbetsmiljöbrott. Under året har företagsbot för sådana brott dömts ut i 225 fall (229 år 2015) till ett sammanlagt belopp om 32 miljoner kronor 2016, vilket är mindre än föregående år (36 miljoner kronor 2015).

När tillgångar som har tagits från någon genom ett brott påträffas under en förundersökning ska de enligt huvudregeln lämnas tillbaka till den som har blivit av med tillgångarna. Detta sker bland annat i form av skadestånd till målsäganden. Om det inte går att utreda vem tillgångarna har tagits ifrån eller om det av annan anledning inte går att lämna tillbaka tillgångarna ska de förverkas som utbyte av brott. Det är då staten som får tillgångarna istället för att den som har begått brottet får behålla dem. Inom myndigheten bedrivs ett arbete för att kunna mäta i vilken utsträckning utbyte av brott återförs till målsäganden genom skadeståndsanspråk.

För åklagarområdena är målet att antalet yrkanden om brottsutbyte ska öka. Som framgår i anslutning till *tabell 11* kan stora antal yrkanden framställas i samma ärende. Myndigheten har därför under 2016 haft ett ökat fokus på utvecklingen av antalet ärenden där yrkanden om brottsutbyte framställts och för 2017 har målet för åklagarområdena ändrats till att antalet sådana ärenden ska öka. Det sker också en månatlig uppföljning vid Nationella åklagaravdelningen av bland annat antalet framställningar om kvarstad, internationell samverkan i brottsutbytesfrågor, internationella framställningar om spårning av tillgångar samt beslutade företagsböter.

Åklagare får både under grundutbildningen och under olika vidareutbildningar, t.ex. om narkotikabrott samt bedrägerier, information om förverkande av brottsutbyte och hur det ska säkras under en förundersökning.

Sverige har under året granskats av Financial Action Task Force (FATF). Bland annat har myndighetens arbete med att återta brottsutbyte varit i fokus och flera anställda har involverats i arbetet.

Myndigheten har samverkat med Tullverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och polisen inom ramen för den myndighetsöverskridande strategin och handlingsplanen för brottsutbytesarbete. Ett antal projekt har under året bedrivits i denna samverkan, bland annat att ta fram en guide över rättsliga verktyg och ett projekt om gemensamma utbildningsinsatser på brottsutbytesområdet.

Under året har ett projekt bedrivits i samverkan med polisen för att kartlägga respektive myndighets resurser inom den tillgångsinriktade brottsbekämpningen. Målet med projektet har varit att skapa ett nationellt nätverk för utbildning, erfarenhetsutbyte och metodstöd.

It-relaterad brottslighet

Åklagarmyndigheten har vidtagit flera olika åtgärder för att höja kompetensen på it-området och därmed ge åklagarna bättre förutsättningar att utreda och lagföra brott, bl.a. hot och kränkningar, som begås på internet.

Utbildningsinsatser på it-området genomförs regelbundet. Under 2016 hölls bland annat en ny fördjupningskurs om it-brott, vid sidan av den grundläggande utbildningen om it-brott och bevissäkring i it-miljö. Kursen hade även deltagare från polisen, vilket är en del av samverkansarbetet med polisen. Utbildningar om it-relaterad brottslighet kommer att hållas även under 2017.

Åklagarmyndigheten har sedan 2015 ett nätverk för it-brottsåklagare. Nätverket består av två åklagare från varje åklagarområde med särskild it-kompetens. Åklagarna i nätverket har en stödjande funktion för åklagare i frågor på it-området.

Åklagarna i nätverket har även ett ansvar att på regional nivå samverka med polisen. Nätverket har varje år minst en sammankomst för erfarenhetsutbyte och samverkan. Under år 2016 hölls ett sådant nätverksmöte i november. En webbaserad guide för vanligt förekommande frågor om brott med it-anknytning (FAQ) publicerades på myndighetens intranät i slutet av 2015 och arbete har under året genomförts för att implementera den i verksamheten.

Hot och kränkningar på internet

Så kallade hatbrott begås i relativt stor utsträckning på internet. En ny rättspromemoria om hatbrott har tagits fram. Den ger bland annat vägledning om den praktiska hanteringen av hatbrott på internet. Vid myndighetens hatbrottskonferens i november 2016 togs frågor om hatbrott på internet upp. Ett antal hatbrottsåklagare har också deltagit i Polismyndighetens hatbrottskonferens i oktober 2016, där en föreläsning hölls om bland annat bevissäkring på internet.

Kränkningar på internet kan även utgöra brott mot personuppgiftslagen. När det gäller förtal på internet kan nämnas att straffvärdet för grovt förtal, särskilt ungdomars exponering på internet

och spridning av fotografier genom mobiltelefon, tas upp som en av myndighetens prioriterade prejudikatfrågor även för år 2017.

Häktningar och restriktioner

En misstänkt person kan under vissa förutsättningar häktas under en brottsutredning. Att frihetsberöva en person och begränsa möjligheterna till att ha kontakt med andra utgör inskränkningar i grundlagsskyddade mänskliga rättigheter. Stor vikt läggs därför vid att dessa tvångsmedel endast används när det verkligen är motiverat. Beslut om häktning fattas av domstol på begäran av en åklagare om det finns risk för att den misstänkta personen avviker, fortsätter brottslig verksamhet eller försvårar brottsutredningen.

Domstolen kan också ge åklagaren rätt att begränsa den misstänkta kontakten med omvärlden om det behövs för att hindra honom eller henne från att påverka vittnen eller andra personer som ska förhöras eller från att försvåra utredningen på annat sätt. Åklagaren är under hela häktningstiden skyldig att pröva om det fortfarande är nödvändigt att den misstänkta personen är häktad och har restriktioner. Om häktningen eller restriktionerna inte längre behövs ska de

genast upphävas. Den misstänkta har rätt att begära att domstolen prövar om häktningen ska fortsätta och om åklagaren ska ha fortsatt tillstånd att besluta om restriktioner.

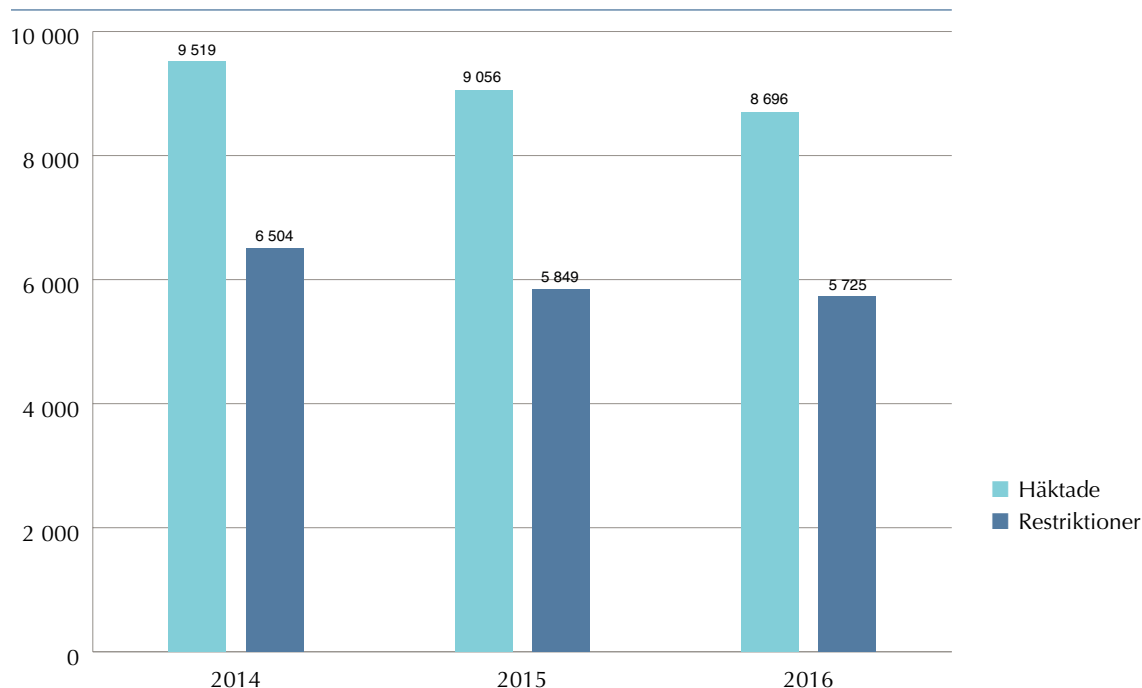
Av *diagram 9* framgår att 8 696 personer var häktade under 2016. Av dem hade 5 725 personer (66 procent) någon form av restriktioner under i vart fall en del av häktningstiden. Antalet häktade är något mindre än förra året medan andelen av dessa som varit ålagda restriktioner är i princip oförändrad. Antalet häktade var 9 056 stycken år 2015 och 9 519 stycken år 2014. Av dessa hade 5 849 (65 procent) restriktioner år 2015 och 6 504 stycken (68 procent) hade restriktioner år 2014. Vissa uppgifter om häktningar och restriktioner registreras automatiskt i ärendehanteringssystemet Cåbra i samband med att åklagaren fattar beslut, men vissa uppgifter som bygger på beslut av domstolar eller kriminalvården förs fortfarande in i Cåbra manuellt när besluten kommer till Åklagarmyndighetens kännedom. Här finns en risk för att alla beslut om att häktningar ska upphöra eller restriktioner ska hävas inte förs in i Cåbra vid rätt tidpunkt, vilket innebär att uppgifterna är osäkra. En manuell genomgång av de häktningar som pågått i 180 dagar eller mer och som avslutats under år 2015 har visat att

fel i informationen medför en överredovisning av antalet häktningsdagar för denna grupp med omkring tolv procent. Sådana fel medför således att längre tider för häktningar och restriktioner redovisas än de verkliga.

I *diagram 10* redovisas antal häktade personer och varav häktade med restriktioner fördelat på åldersgrupp. Under 2016 var 167 (1,9 procent) av de häktade under 18 år, vilket innebär en ökning med 27 häktade i förhållande till 2015. Ökningen har varit särskilt stor på två åklagarkammare. En av dessa har haft tolv fler häktade ungdomar än året före. Dessa kan hänföras till tre ärenden om mycket allvarliga brott, bland annat grov mordbrand. Den andra kammaren haft en ökning med 22 häktade. Dessa har främst avsett ungdomar utan bostad i Sverige som har varit misstänkta för rån, grov stöld och likande brott. I flertalet av fallen har den misstänkta personens ålder varit ifrågasatt. När åtalet prövats i domstol har åldern för minst sju av de häktade ändrats till att vara 18 år eller däröver. Det verkliga antalet häktade ungdomar under 18 år är alltså lägre än 167.

Av *diagram 11* framgår fördelningen av häktningstidens längd i olika åldersgrupper. För 33 procent av de häktade var häktningstiden längre än 60 dagar. I denna tid ingår ofta tid efter

Diagram 9. Antal häktade och häktade med restriktioner 2014–2016

domstolsförhandlingen i väntan på att domen ska vinna laga kraft och att fängelsestraffet kan börja verkställas. Andelen långa häktningstider skiljer sig inte påtagligt mellan storstäderna och landet i övrigt. De internationella åklagarkammarna i

Göteborg och Malmö har markant högre andel häktningstider som är längre än 60 dagar, 65 procent respektive 68 procent. Denna skillnad beror på att ärenden om organiserad och internationell brottslighet handläggs på dessa kammare.

Diagram 10. Totalt antal häktade personer varav med restriktioner 2016, per åldersgrupp

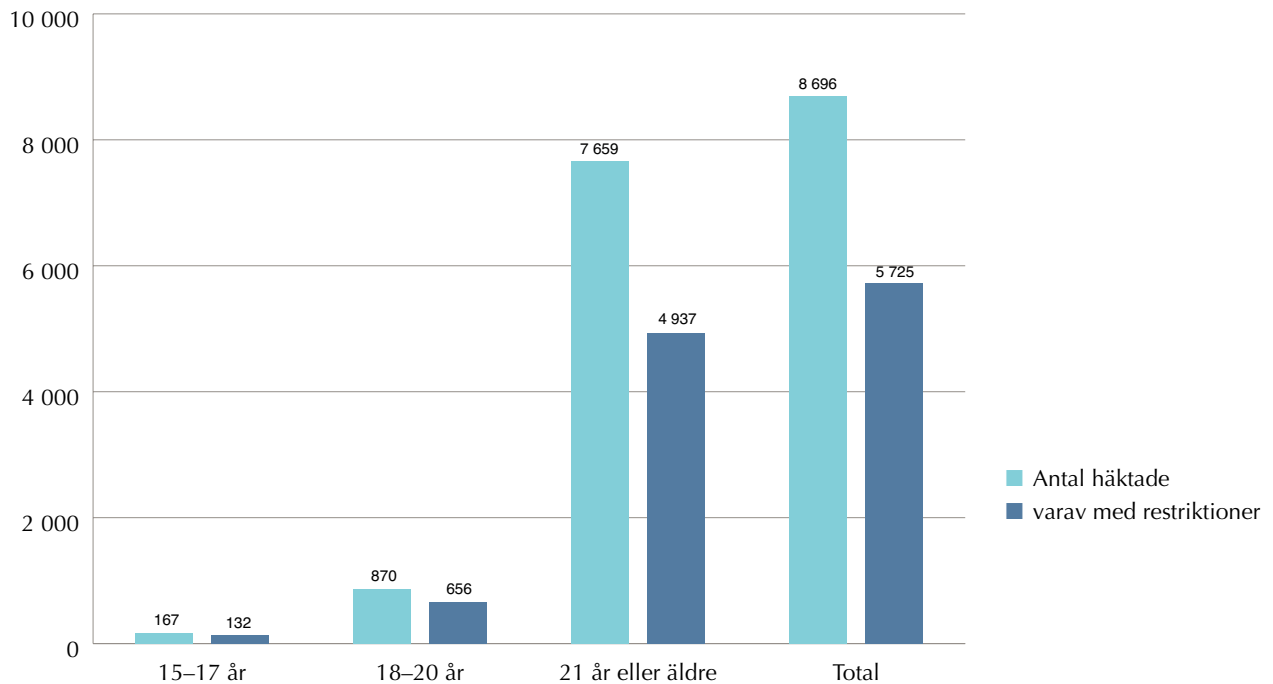
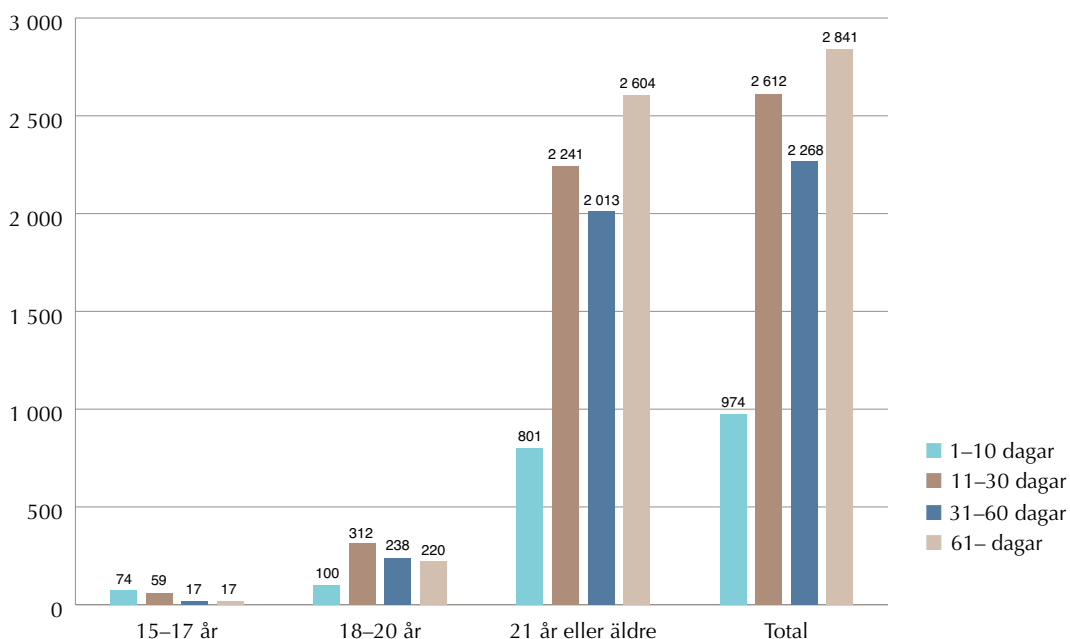

Diagram 11. Antal personer som varit häktade 2016. Respektive åldersgrupp är uppdelad på häktningstidens längd.

Utredningarna vid de internationella åklagarkammarna är ofta omfattande och tidskrävande, bland annat på grund av behovet av rättslig hjälp med utredningsåtgärder i andra länder. Internationella åklagarkammaren Stockholm har jämförelsevis lägre andel häktningstider som är längre än 60 dagar (35 procent), vilket förklaras av att denna kammare har ett delvis annat uppdrag och en annan ärendesammansättning.

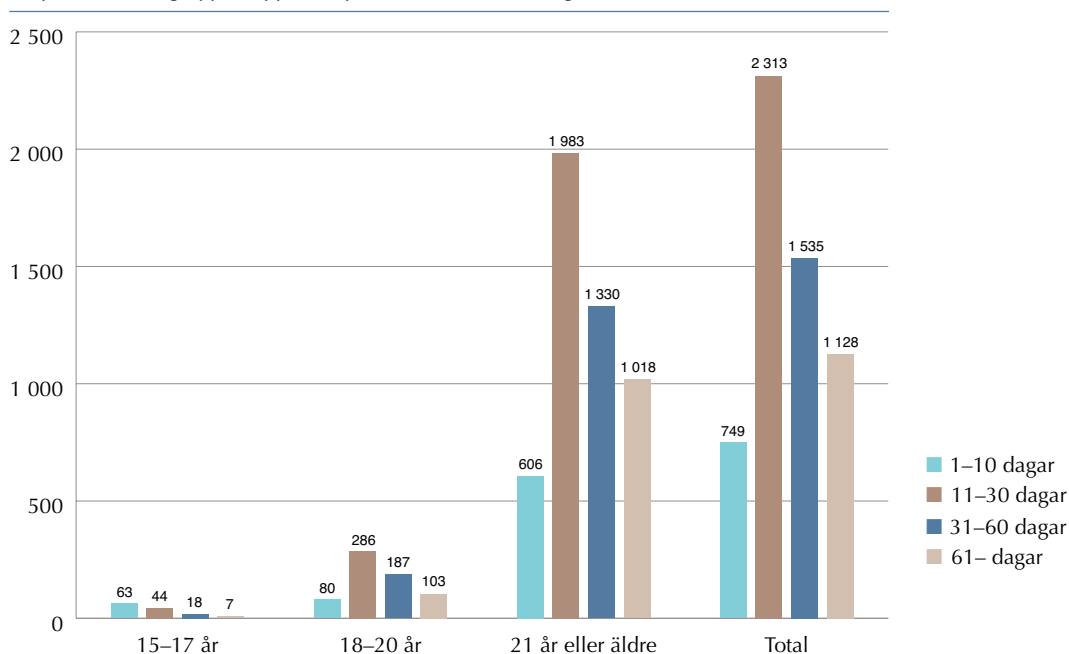
Av *diagram 12* framgår antalet dagar per åldersgrupp som de häktade har haft restriktioner. De restriktioner som åklagaren kan besluta om kan vara av olika slag. Kontakter med omvärlden kan begränsas genom att den häktade inte tillåts okontrollerade brevkontakter eller besök. Det finns även möjlighet att förbjuda kontakter mellan den misstänkta personen och andra häktade personer. Om ärendet är uppmärksammat av media finns möjlighet att begränsa den häktades rätt att ta del av tidningar, radio och TV eller endast vissa typer av sådana medier. Restriktioner i att få tillgång till media kan i de flesta fall upphävas efter några dagar när ärendet inte längre har ett nyhetsintresse. I de flesta fall kan alla former

av restriktioner tas bort så snart rättegången mot den häktade har genomförts.

Andelen av de häktade som ålagts restriktioner varierar mellan kammarna. För de flesta kammare ligger andelen mellan 60 och 82 procent (total andel 66 procent).

En person som inte fyllt 18 år häktas endast om det finns synnerliga skäl för det. År 2016 ålades 132 av de unga som häktades restriktioner under i vart fall en del av häktningstiden, vilket utgör 79 procent av de häktade i denna grupp. Det är en viss minskad andel jämfört med år 2015 då 82 procent i gruppen ålades restriktioner. Den relativt höga andelen unga som åläggs restriktioner kan förklaras med att ungdomar ofta inte blir häktade i andra fall än då det är fråga om allvarlig brottslighet och då det finns en överhängande risk att de försvårar utredningen. Under 2016 har 34 personer som inte fyllt 18 år varit häktade i mer än 30 dagar, vilket är en minskning med nästan 20 procent jämfört med föregående år då motsvarande antal var 42 personer. Av dessa 34 ungdomar har 25 stycken varit belagda med restriktioner under mer än 30 dagar.

Diagram 12. Antal personer som varit häktade med restriktioner 2016. Respektive åldersgrupp är uppdelad på restriktionstidens längd

En stor del av de ungdomar som häktats kommer från någon av landets tre största städer. 90 av de 167 ungdomar under 18 år som häktats har handlagts vid någon av storstadskamrarna. Det utgör 54 procent av de häktade ungdomarna, vilket kan jämföras med att storstadskamrarnas andel av det totala antalet häktade uppgår till 42 procent. Det större antalet häktade ungdomar i storstäderna kan ha samband med att brottsligheten där är grövre och att det avspeglar sig även bland ungdomarna.

Åklagaren har möjlighet att medge undantag från beslutade restriktioner. Det kan till exempel innebära tillstånd att ta emot telefonsamtal och besök, tillstånd att vistas tillsammans med en viss annan häktad person eller tillstånd att vistas gemensamt med andra häktade. Särskilt om den häktade är ung brukar undantag medges, bland annat i form av övervakade telefonsamtal eller besök för att möjliggöra kontakter med föräldrar och andra närstående. Även för äldre misstänkta medges vanligtvis undantag från restriktionerna om häktningstiden blir lång.

Av de 132 personer under 18 år som var häktade med restriktioner hade 33 stycken (25

procent) enligt vad som kunnat utläsas av diarieföringen inte beviljats något undantag från restriktionerna, vilket är en viss ökning jämfört med föregående år (22 stycken och 19 procent). Övriga häktade ungdomar med restriktioner har haft undantag som gett möjlighet till kontakter med anhöriga och andra i form av telefonsamtal och besök. Av de 25 ungdomar som varit häktade med restriktioner i mer än 30 dagar har 2 stycken enligt vad som kan utläsas av diarieföringen inte beviljats något undantag från restriktionerna. Besluten om undantag är ofta formulerade som generella beslut med tillstånd att framöver ta emot besök eller telefonsamtal från vissa personer. Beslut om att en häktad ungdom som har restriktioner ändå ska få tillstånd att vistas tillsammans med någon annan häktad person, så kallad samsittning, har fattats för 49 personer. Av de 25 personer under 18 år som varit häktade med restriktioner mer än 30 dagar har 15 stycken (60 procent) fått tillstånd till samsittning eller gemensam vistelse, vilket är en minskad andel jämfört med år 2015 då 69 procent i denna grupp fick tillstånd till samsittning och/eller gemensam vistelse.

I januari 2014 redovisade en arbetsgrupp tillsatt av riksåklagaren en rapport om hur långa häktningstider kan undvikas och hur användandet av restriktioner kan minskas. Många av de förslag som lämnades i rapporten har legat till grund för nya riktlinjer om restriktioner och långa häktningstider som började tillämpas den 5 maj 2015 (RÅR 2015:1). Syftet med riktlinjerna är att minska användningen av restriktioner, att ge åklagarna stöd i de risk- och proportionalitetsbedömningar som ska göras samt att bidra till att restriktionsbestämmelserna tillämpas på ett rättssnligt och enhetligt sätt. Riktlinjerna behandlar också åtgärder som kan vidtas för att motverka långa häktningstider.

Andelen häktade med restriktioner under perioden 2013–2016 har sjunkit från 70 till 66 procent. Det går inte i nuläget att avgöra i vilken mån arbetsgruppens slutsatser i rapporten och de nya riktlinjerna kan förklara nedgången eller om denna beror på tillfälliga förändringar i karaktären av de misstankar som utretts och därmed i behovet av restriktioner. Även externa faktorer, såsom domstolarnas bedömning i fråga om tillstånd till restriktioner ska medges, kan påverka andelen häktade med restriktioner. Tillämpningen av de nya riktlinjerna och deras effekter kommer att följas upp och analyseras under 2017.

Åklagarmyndigheten och Kriminalvården har en gemensam projektgrupp med uppgift att öka samarbetet mellan de båda myndigheterna och att så långt det är möjligt begränsa isoleringen av de personer som ålagts restriktioner. Gruppen har i en rapport, Effektivare samarbetsformer mellan åklagare och häktespersonal, lämnat flera förslag som bland annat syftar till att minska isoleringen av häktade med restriktioner. Vissa av förslagen i rapporten har även förts fram som förslag i betänkandet Färre i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52). Åklagarmyndigheten har tillstyrkt de centrala förslagen som lämnats i betänkandet om bland annat alternativ till häktning, lagreglering av häktningstiden före åtal och att domstolen ska pröva vilka kategorier av restriktioner som åklagaren får tillstånd att utfärda. Åklagarmyndighetens fortlöpande arbete på området, med interna riktlinjer, utveckling av nya rutiner och metoder samt ställningstagande till lämnade förslag till ny författningsreglering, äger rum mot bakgrund av den kritik som riktats mot Sverige från internationella

organ och syftar till att begränsa användandet av häktning till de fall där det är strängt nödvändigt och proportionerligt samt att begränsa de skadliga verkningarna av häktning.

Internationell civil krishantering och utvecklingssamarbete

Åklagarmyndigheten har i uppdrag att bidra till internationell civil krishantering under ledning av bland annat FN, EU och OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa).

Myndigheten har en särskild funktion vid huvudkontoret för att hantera bland annat dessa frågor och har också antagit en strategi och en årlig arbetsplan för insatserna. I strategin anges att Åklagarmyndigheten ska bidra till ökad säkerhet för människor, genom åklagarinsatser i krissituationer där fungerande rättssystem saknas. Arbetet ska leda till långsiktigt hållbara lösningar. Insatserna ska ske i ett rättskedjeperspektiv och bidra till att bygga upp rättsväsendet i biståndsländer bland annat inom områdena rekrytering, säkerhet, utbildning och budgethantering. Åklagarmyndigheten kan därigenom erbjuda medarbetare nya och utvecklande uppgifter.

Som ett led i att bygga upp denna kapacitet har en särskild grupp av åklagare rekryterats för att ingå i en expertpool som ska kunna delta i olika insatser. Åklagarna i expertpoolen har under året erhållit olika utbildningar. Under året har också åtgärder vidtagits för att förbättra omhändertagandet av medarbetare under och efter genomförda uppdrag, bland annat genom utbildning av poolens medlemmar och säkerhetsfrämjande åtgärder.

Åklagarmyndigheten har med anledning av regeringsuppdraget bidragit med åklagare i EU-missionen EUPOL COPPS i Palestina (EU Co-ordinating Office for Palestinian Police Support). Arbetet inriktas på metodstöd och att bygga upp åklagarverksamheten i den Palestinska myndigheten. Åklagarmyndighetens medverkan har under året bidragit till att utveckla samarbetet mellan polis och åklagare i Palestina.

En specialiståklagare från Åklagarmyndigheten har under året haft en tjänst i Kosovo inom ramen för EU-missionen EULEX Kosovo. Uppdraget påbörjades under januari 2016 och är en chefstjänst som hanterar krigsbrott och organiserad brottslighet. Åklagare har också deltagit i en utvärdering som EU-kommissionen genomfört om

Kosovo och möjligheterna att lätta på visumreglerna till EU.

I utvecklingssamarbetet har Åklagarmyndigheten under året även varit ledande i ett myndighetsgemensamt projekt i Albanien, där projektledningen enligt plan har lämnats över till polisen. Projektet har genomförts tillsammans med polisen, Domstolsverket och Kriminalvården och finansieras av Sida. Det ska ge stöd till insatser för hela den albanska rättskedjan. Ämnesområdet är ungdomsbrott. Målet med projektet är att etablera ett treårigt stöd i samverkan med de albanska myndigheterna. Under året har Åklagarmyndighetens arbete i projektet inneburit en kostnad på cirka en miljon kronor.

Åklagare har under året bistått i ett projekt som svensk polis driver i Liberia som bland annat syftar till att förbättra samarbetet mellan polis och åklagare i landet samt i ett projekt som Skatteverket driver i Moldavien för att förbättra skattesystemet och minska korruptionen.

För att möta de krav som ställs i den svenska handlingsplanen för FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet för perioden 2009–2015 har myndigheten deltagit i den särskilda myndighetsgemensamma arbetsgrupp som

bildats för ändamålet. De krav som ställs i resolutionen beaktas också i de rapporter och förslag som lämnas om åtgärder inom civil krishantering och internationellt bistånd från Åklagarmyndigheten till bland annat regeringen samt beaktas vid rekrytering av utsända åklagare och ingår också i den utbildning som de utsända deltar i.

De totala kostnaderna för den internationella krishanteringen har uppgått till cirka fyra miljoner kronor. Kostnaderna avser främst lön till utsända åklagare samt förberedelsekostnader.

Åklagarmyndigheten har tillsammans med polisen, Domstolsverket och Kriminalvården fortsatt arbetet med att utveckla modeller för rättskedjans deltagande i internationella uppdrag. I detta arbete sker bland annat en gemensam analys inför varje kommande uppdrag.

Myndigheten deltar i Rådet för samverkan om internationell fredsfrämjande verksamhet (Fredsfrämjande rådet) samt i ett antal arbetsgrupper som behandlar frågor om bland annat gender, utbildning och säkerhetsfrågor. Myndigheten har också tillsammans med polisen, Domstolsverket och Kriminalvården deltagit i en arbetsgrupp som utvecklar samverkan inom rättskedjan.

KVALITETS- OCH EFFEKTIVITETSARBETE

ÅKLAGARMYNDIGHETEN har fortsatt att förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten samt att öka enhetligheten genom ett antal åtgärder på både central och lokal nivå. Se också avsnittet *Brottsutredning och processföring*.

Samverkan

Nationell samverkan

Ökad samverkan mellan myndigheter väntas leda till ökad effektivitet för samtliga involverade. Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten samverkar i en rad gemensamma frågor. Efter båda myndigheternas omorganisation har samverkan nu börjat finna sina nya former på samtliga nivåer.

På den centrala nivån finns flera fasta strukturer för insyn och ömsesidig påverkan, exempelvis ett samverkansråd samt åklagarmedverkan i polisens nationella operativa ledningsgrupp och i Operativa rådet.

I den regionala samverkan kan särskilt nämnas uppbyggnaden av de regionala samverkansråd och andra strukturer som framför allt avser att realisera satsningen mot organiserad brottlighet, ärende- och brottsamordning samt brottsbekämpningen i särskilt utsatta bostadsområden.

Sedan länge är den lokala samverkan mycket omfattande. Utöver det självklara och omfattande samarbetet i de enskilda ärendena sker en systematisk återkoppling till och samverkan med olika grupper av utredare och andra polisfunktioner. Frågor om uppföljning och utveckling behandlas också på återkommande möten på chefsnivå.

På flera nivåer sker även en gemensam diskussion kring myndigheternas resultat, t.ex. med stöd av det statistikverktyg som Åklagarmyndigheten och polisen gemensamt tog fram 2015 och i arbetet med den gemensamma årsrapporten om utredning och lagföring som lämnas till regeringen. Myndigheterna samverkar också på nationell nivå genom sina respektive utvecklingscentrum på flera brottsområden, t.ex. brott i nära relationer och brott mot barn. Åklagarmyndigheten deltar vidare i olika utbildningsinsatser hos polisen. Bland annat bjuds många åklagare in som föreläsare på olika nivåer inom Polismyndigheten. Åklagarmyndigheten tar också emot samtliga poliser som genomgår polisens förundersökningsledarutbildning för obligatorisk praktik.

Under år 2016 har tre samverkansmöten ägt rum mellan Åklagarmyndigheten, Nationellt forensiskt centrum (NFC) och Nationella operativa avdelningen vid Polismyndigheten. En gemensam utgångspunkt vid mötena har varit att en väl utvecklad samverkan och dialog mellan myndigheterna kan bidra till kortare handläggningstider för kriminaltekniska beställningar och väl utförda beställningar av kriminaltekniska undersökningar. Samverkansmötena har även fungerat som en länk mellan åklagarområdena och NFC. I samarbete med NFC har vidare en revidering av Åklagarmyndighetens handbok i kriminalteknik påbörjats. Arbetet kommer att fortsätta under år 2017.

Åklagarmyndigheten har regelbundna centrala samverkansmöten med företrädare för tingsrätterna och Domstolsverket. Diskussionerna på de två möten som ägt rum 2016 har särskilt rört frågan om ökad tillgänglighet till domstol utanför kontorstid, men även handläggningsrutiner, utvecklingsfrågor och andra frågor av nationell karaktär. Till 2017 års första möte har även Advokatsamfundet bjudits in.

På lokal nivå fortsätter det regelbundna utbytet mellan kammare och tingsrätter, ofta med medverkan av polisen och/eller advokat kåren, för diskussioner om inte minst olika rutinfrågor. Inte sällan ger de centralt förda diskussionerna anledning till lokala förändringar.

För att ytterligare höja effektiviteten och kvaliteten i utredningar om bidragsbrott anordnades under våren i samverkan med Försäkringskassan och Nationellt bedrägericenter en seminariedag med deltagande från alla tre myndigheterna om utredningar som rör brott mot välfärdsstaten. Vidare har myndigheterna fortsatt med regelbundna samverkansmöten. Det har även anordnats en seminariedag för myndighetens bedrägeriåklagare där Försäkringskassan medverkat med föreläsare.

Åklagarmyndigheten har löpande samverkan med Tullverket där frågor av gemensamt intresse diskuteras. Åklagare har under året även deltagit i Tullverkets utbildningar som föreläsare. Samverkan med Brottsoffermyndigheten har resulterat i att Brottsoffermyndigheten under året har utbildat landets åklagare i skadestandsfrågor. Vidare deltar Åklagarmyndigheten i Brottsoffermyndighetens regeringsuppdrag att utreda förutsättningarna för ett bättre digitalt bemötande av brottsut-satta, vilket löper fram till den 31 maj 2017.

Inom ramen för den centrala samverkan med Kronofogdemyndigheten har en uppföljning gjorts av den lokala samverkan som har skett mellan myndigheternas kontaktpunkter. En lathund för myndighetens medarbetare när det gäller återtagande av brottsutbyte har utarbetats

i samverkan med Kronofogdemyndigheten och publicerats på intranätet.

Åklagarmyndigheten har under året haft flera samverkansmöten med Kriminalvården på central nivå. Vid dessa möten har huvudsakligen diskuterats de praktiska möjligheterna att öka antalet isoleringsbrytande åtgärder. Kriminalvården och Åklagarmyndigheten har också samarbetat med förberedelserna inför Europarådets tortyrkommittés besök i Stockholm i oktober.

I början av 2016 hade Migrationsverket en stor arbetsbörda med anledning av den ökade flyktingtillströmningen hösten 2015. Under årets första fem månader bistod Åklagarmyndigheten Migrationsverket med att utan kostnad låna ut åklagare och administratörer till Migrationsverket. Sammanlagt 16 personer tjänstgjorde hos Migrationsverket på olika håll i landet. Erfarenheterna av tjänstgöringen är mycket goda och de som lånats ut från Åklagarmyndigheten kan tänka sig liknande tjänstgöring även hos andra myndigheter. Sedan hösten 2016 har Åklagarmyndigheten regelbunden samverkan med Migrationsverket.

Internationell samverkan

Åklagares operativa samarbete med kollegor i andra länder är ett frekvent inslag i arbetet, särskilt vid den Nationella åklagaravdelningen och

vid de internationella åklagarkamrarna. Samverkan sker genom direktkontakter mellan åklagare om framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete men också med stöd av det Europeiska rättsliga nätverket (EJN) eller genom den svenska enheten vid det europeiska åklagarkontoret Eurojust i Haag.

EJN är ett nätverk av kontaktpersoner inom EU, framför allt åklagare och förundersökningsdomare, som har till uppgift att underlätta straffrättsligt samarbete inom unionen.

Arbetet vid Eurojust har de senaste åren inriktats på att stödja åklagare i mer komplexa ärenden, men också på metodutveckling i det gränsöverskridande brottsbekämpande arbetet. Antalet ärenden som hanteras 2016 ligger på ungefär samma nivå som 2015. Antalet samordningsmöten ligger också på samma nivåer som de två senaste åren, dvs. dryga 20-talet, varav svenska åklagare tagit initiativen till något mindre än hälften av mötena. Den svenska enheten har deltagit i en rad olika seminarier, utbildningar och möten, bland annat i utbildningsinsatser på EU-nivå om samarbetsformen Joint Investigation Team (JIT) och på miljöbrottsområdet. Sverige har också givit stöd till att bilda ett EU-nätverk av åklagarspecialister för it-brott. Den svenska enheten har också bidragit vid Eurojustseminariet om skattebrott.

Under år 2016 har myndigheten deltagit i olika internationella samarbeten. Som exempel kan nämnas:

Riksåklagaren har representerats vid Consultative Forum i Haag. Vid forumet diskuterades bland annat frågor om it-brott, terrorism kopplad till illegal människosmuggling och samverkan med stater utanför EU i arbetet mot organiserad brottslighet.

Riksåklagaren representerades också vid Network of Public Prosecutors or equivalent institutions at the Supreme Judicial Courts of the Member States of the European Union, det nionde mötet i nätverket som hölls i Haag. Nätverket är till för riksåklagare och andra åklagare i högsta domstolen. Vid mötet togs bland annat frågor om angrepp mot informationssystem samt en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området upp.

Riksåklagaren representerades vid den 21:e världskonferensen för den internationella åklagarföreningen (IAP) i Dublin. Temat för konferensen

var "The Prosecutor and the Investigator" och huvudsyftet var att utbyta erfarenheter och lära mer om förhållandet mellan åklagare och utredare. Under konferensen deltog svenska åklagare som föredragshållare.

Riksåklagaren har också representerats i Consultative Council of European Prosecutors (CCPE) under Europarådet vid ett möte i Strasbourg där bland annat ett gemensamt dokument togs fram med riktlinjer för åklagares självständighet och opartiskhet.

Det årliga nordiska riksåklagarmötet ägde rum på Island. Bland de frågor som diskuterades fanns människosmuggling, massbedrägerier och åldersbestämning av misstänkta.

Arbetet inom rättsväsendets informationsförsörjning samt utveckling av systemstöd

Åklagarmyndigheten deltar i det myndighetsövergripande Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Här deltar Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Domstolsverket, Brottsförebyggande rådet, Kriminalvården, Tullverket, Kustbevakningen, Skatteverket, Rättsmedicinalverket och Brottsoffermyndigheten. Syftet är att utveckla verksamheterna bland annat genom att utbyta information elektroniskt mellan myndigheterna.

Under året har RIF-myndigheterna enats om ett sätt att utbyta dokument i elektronisk form mellan myndigheternas olika ärendehanteringssystem. Detta för att komma ifrån pappershantering, fax och e-post. Myndigheterna har också kommit överens om när ett sådant utbyte ska realiseras. För Åklagarmyndighetens del, som redan skickar pdf-filer från ärendehanteringssystemet Cåbra till Domstolsverkets ärendehanteringssystem Vera och tar emot pdf-filer från polisens DurTvå, innebär detta att Cåbra under 2017 kommer ta emot pdf-filer från Vera och skicka pdf-filer till DurTvå. Detta är efterfrågat och kommer att vara till stor nytta för verksamheten, bland annat genom att e-posthanteringen av dokument minskar och genom att förutsättningarna för automatisk diarieföring i Cåbra och rationell hantering av in- och utgående dokument ökar.

Cåbra har under året anpassats för att stödja så kallad Single Sign-on, dvs. att användarna bara behöver logga in en gång. Cåbras behörighetsmodell har också byggts om från grunden, vilket

bland annat är en följd av utvecklingen av ett nytt ärendehanteringssystem för hemliga tvångsmedel. Detta nya ärendehanteringssystem, en egen applikation benämnd HTM-Cåbra, har byggts med Cåbra som grund och innehåller funktioner som stödjer hanteringen av hemliga tvångsmedel, dvs. hemlig övervakning och avlyssning av elektronisk information, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning och kvarhållande av försändelse. Utvecklingen av HTM-Cåbra har under året varit huvudfokus i it-utvecklingen. Systemet driftsattes i januari 2017. Vidare har utvecklingen av ett nytt ärendehanteringssystem för administrativa ärenden, Cårall, slutförts. Driftsättning av systemet har skett i november.

Utvecklingen av ett nytt e-arkiv har också påbörjats under året.

Under oktober påbörjades ett projekt som syftar till att undersöka förutsättningarna för en anslutning till Skatteverkets tjänst Mina Meddelanden och att genomföra en pilot. Genom att ansluta till tjänsten kommer myndigheten på ett integritetsäkert sätt kunna skicka handlingar elektroniskt till bland annat försvarare och andra ombud.

Jämställdhetsintegrering

2015 beslutades i enlighet med ett regeringsuppdrag en plan för jämställdhetsintegrering i Åklagarmyndigheten. Under 2016 tillsattes tre olika arbetsgrupper med uppdrag att genomföra delar av det som beslutats i handlingsplanen. Uppdragen till arbetsgrupperna bestod i att ta fram ett utbildningsmaterial för implementeringsarbetet i myndigheten, att granska styrande dokument för att kartlägga eventuella behov av revidering ur ett jämställdhetsperspektiv samt att analysera behov av och möjligheter att ta fram könsuppdelad statistik. Samtliga grupper har under året redovisat sina uppdrag. Under hösten genomfördes en utbildningsinsats på samtliga arbetsplatser med hjälp av det framtagna utbildningsmaterialet. Under året fortsatte ett samarbete med Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) för att ta fram en e-utbildning om mäns våld mot kvinnor med avsikt att ytterligare höja åklagarnas kompetens på området.

Beslut har också fattats om att utvecklingen av jämställdhetsintegreringen i myndigheten ska följas upp tertialvis under 2017–2018.

RÄTTSUTVECKLING OCH RÄTTLIG STYRNING

INOM RÄTTSUTVECKLING och rättslig styrning bedrivs verksamhet genom överprövningar, tillsyn, föreskrifter och rekommendationer samt ärenden i Högsta domstolen. Myndighetens föreskrifter och rekommendationer är till för att skapa en enhetlighet i rättstillämpningen. Ärenden i Högsta domstolen syftar i första hand till att oklara rättsliga frågor av betydelse för åklagarverksamheten (prejudikatfrågor) ska klargöras genom en prövning av domstolen. Inom myndigheten arbetar tre utvecklingscentrum, tillsynsavdelningen och rättsavdelningen med frågor om rättsutveckling och rättslig styrning.

Resurs- och kostnadsfördelning

Fördelningen nedan av resurser och kostnader baseras på tidmätningar som genomförts vid två tillfällen under 2016. Sammanlagt har fem procent (fem procent 2015) av den totala tiden använts till området rättsutveckling och rättslig styrning under 2016. Av myndighetens totala kostnader om 1 459 miljoner kronor (1 376 miljoner kronor 2015) har 74 miljoner kronor (69 miljoner kronor 2015) fördelats på rättsutveckling och rättslig styrning.

Enhetlig rättstillämpning och rättsutveckling

Enligt åklagarförordningen (2004:1265) ska riksåklagaren, som högsta åklagare under regeringen, verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid åklagarnas rättstillämpning. Riksåklagaren svarar för att myndigheten meddelar de föreskrifter, allmänna råd och övriga riktlinjer och anvisningar som behövs för att uppnå enhetlighet och följdriktighet.

Föreskrifter och allmänna råd m.m.

Resultatet från utvecklingsverksamheten redovisas i olika styrande dokument för att underlätta informationsdelning och kunskapsutveckling. Under 2016 har åtta föreskrifter och allmänna råd (ÅFS), två riktlinjer, åtta rättspromemorior samt två handböcker publicerats.

Tillsynsarbete

Riksåklagarens tillsynsverksamhet

Vid tillsynsavdelningen bedrivs riksåklagarens rättsliga tillsyn av fel och brister i enskilda fall. En stor del av tillsynsavdelningens verksamhet består i att handlägga särskilda tillsynsärenden och hantera remisser från externa tillsynsorgan såsom Riksdagens ombudsmän (JO), Justitiekanslern (JK) och Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten (SIN). Inom ramen för ett särskilt tillsynsärende kan riksåklagaren göra en mer ingående granskning av handläggningen av ett ärende för att därefter bland annat för att se om det finns skäl för att rikta kritik mot en åklagare vid Åklagarmyndigheten eller göra vägledande uttalanden av mer principiellt slag.

Under 2016 har 33 tillsynsärenden inletts (47 under 2015). Fyra remisser från JO har kommit in (elva under 2015), 16 remisser från JK har kommit in (15 under 2015) och slutligen har en remiss från SIN kommit in (två under 2015).

Under 2016 har verksamheten vid tillsynsavdelningen ytterligare utvecklats genom att ett antal möten med ledningsgrupper och operativa åklagare har arrangerats för att informera om riksåklagarens tillsynsverksamhet.

Utvecklingscentrumens tillsynsverksamhet

På Åklagarmyndigheten finns också en rättslig tillsyn som består av en löpande del, överprövningsverksamheten, och en mer systematisk och planerad del. Myndighetens utvecklingscentrum svarar för denna form av tillsyn. Av den tematiska tillsyn som genomförts vid utvecklingscentrum kan kortfattat följande iakttagelser redovisas:

- På regeringens uppdrag har en granskning genomförts under året av ärenden om äkten-skapstvång, inklusive försök och förberedelse, samt vilseledande till tvångsäktenskapsresa. Åklagarnas nedläggningsbeslut motiverades med bevissvårigheter eller att det saknades anledning att anta att brott som hör under all-mänt åtal har begåtts. Vid en samlad bedömning framstår åklagarnas nedläggningsbeslut, med några få undantag, genomgående som riktiga. Vidare har det förekommit frekvent och överlag tillfredsställande samverkan mel-lan olika myndigheter i dessa utredningar. Med anledning av granskningsiakttagelserna utveck-las nu ett enkelt metodstöd riktat till åklagare.
- Brottsmisstankar om ringa narkotikabrott har vid överföringen från polisen fått en felaktig rubricering i Åklagarmyndighetens datasystem. Detta har i många fall inte uppmärksammats och lett till felaktiga beslut om åtalsunderlå-telse. Inom ramen för ett särskilt projekt under 2016 har dessa förbiseenden rättats till genom överprövning. Totalt har 485 åtalsunderlåtelser korrigerats.
- En granskning har genomförts av åklagar-nas handläggning av ärenden om brott mot djurskyddslagen där anmälan gjorts av tillsyns-myndighet och gällt förhållanden vid transport och slakt av djurbesättningar (Tillsynsrapport 2016:3). Det föreligger bevissvårigheter i flera avseenden bland annat när och hur en skada eller sjukdom uppstått och i vilken utsträck-ning djurägare eller transportör känt till eller bort känna till de faktiska förhållandena. En slutsats är att ökad samverkan med Livsmed-elsverket och tillsynsmyndigheterna bör kunna ge åklagaren större möjlighet att fram bättre beslutsunderlag i ärendena.

Överprövningar

Överprövningsverksamheten har en viktig funk-tion i att främja rättssäkerheten och en enhetlig rättstillämpning. Verksamheten sker huvudsakli-gen vid utvecklingscentrumen.

Under året har 2 421 åklagarbeslut (2 188 år 2015) begärts överprövade och 2 375 har avgjorts (2 302 år 2015). Det innebär att såväl antalet inkomna som avgjorda beslut har ökat något

jämfört med föregående år. År 2014 var motsva-rande siffra 2 269 respektive 2 307. Ändring av åklagarbeslut har skett i 196 (221 år 2015) fall, vilket motsvarar åtta procent av antalet avgjorda överprövningar och en halv promille av samtliga åklagarbeslut under året. Under 2015 var anta-let ändringar 221 (tio procent) och för 2014 var ändringarna 173 (sju procent).

Ändringsfrekvensen varierar mellan olika typer av brott. Till exempel överprövades 208 beslut om förtal och förolämpning, varav endast fyra innebar ändringar av åklagarens beslut (två procent). Motsvarande siffror för 2015 var 173 beslut varav åtta beslut ändrades (fem procent). I fall om bedrägeri och förskingring fattades 167 beslut varav tio (sex procent) ledde till ändringar. Motsvarande siffror för 2015 var 204 beslut varav 15 beslut ändrades (sju procent). För våldtäkt fat-tades 135 beslut varav 23 (17 procent) ledde till ändringar. Motsvarande siffror för 2015 var 151 beslut varav 38 (25 procent) ledde till ändring.

Det finns en ytterligare möjlighet till överpröv-ning hos riksåklagaren, men som huvudregel tar riksåklagaren inte upp ärenden till prövning när ett beslut har prövats vid ett utvecklingscentrum. Under 2016 inkom 424 ärenden (311 ärenden år 2015 och 275 år 2014) till riksåklagaren med begäran om sådan överprövning. Av dessa har två ärenden tagits upp till prövning under 2016 (under åren 2014 respektive 2015 togs ett ärende upp till prövning för vardera året).

Utvecklingsarbete

Ett flertal rättsliga utvecklingsprojekt har genom-förts under året vars huvudsakliga syfte varit att genom vägledning och rekommendationer öka kvaliteten och enhetligheten i handläggningen. Av projekten kan följande nämnas:

- RättsPM 2016:4 om sexualbrott på internet mot unga brottsoffer är en vägledning för åklagare om de rubricerings- och handlägg-ningsfrågor som kan uppkomma vid dessa ofta omfattande ärenden.
- Handboken Europeisk skyddsorder och civil-rättslig skyddsåtgärd har tagits fram för att ge åklagare kunskap och vägledning för handlägg-ning av europeisk skyddsorder och av ärenden som rör civilrättslig skyddsåtgärd.

- Under året har projektet "Brott mot barn, våld i nära relationer och sexualbrott mot vuxna – ett utvecklat bästa arbetssätt" genomförts i samverkan med Polismyndigheten, vilket inneburit översyn och ytterligare utveckling av metoden och rutinerna för handläggning av ärenden inom brottsområdet. Projektet omfattar metod och rutiner också för polisens arbete. Syftet är att ärenden om brott mot barn, våld i nära relationer och sexualbrott mot vuxna ska handläggas enhetligt och effektivt med hög kvalitet i bevissäkringen. Förutom översyn och modernisering har arbetet innefattat utveckling av nya checklistor för bland annat sexualbrott, en ämnessida om bemötande av personer med funktionshinder och att handboken Bemötande av brottsoffer fått ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Inom ramen för projektet har vidare två erfarenhetsseminarier för relationsvåldsåklagare från hela landet genomförts. Projektet beräknas vara slutfört den 31 januari 2017.
- Under 2015 och 2016 har frågan om hanteringen av stora och komplicerade brottmål varit föremål för särskild uppmärksamhet. I en rapport från mars 2016 ges bland annat förslag om att ett mer strukturerat arbetssätt ska ske i de allra största och mest komplicerade målen. Arbetet planeras fortsätta under 2017 för att närmare utarbeta detaljerna för arbetssättet.
- I april 2016 trädde nya riktlinjer i kraft (kap. 4 i RÅR 2006:3) som stärker unga misstänkta rätt till försvarare. Utgångspunkten är att en ung misstänkt ska ha biträde av en försvarare vid alla utredningar. Vid vissa lindriga brott är det dock normalt uppenbart att den unge saknar behov av försvarare. Försvarare ska i de allra flesta fall vara närvarande vid förhör i sak med den unge. Riksåklagaren har också uppmärksammat regeringen på att misstänkta måste kunna få försvarare utanför kontorstid.
- En ny riktlinje, RÅR 2016:1, om provokation och infiltration under förundersökning har utfärdats. För ytterligare ledning och styrning har en rättspromemoria, RättsPM 2016:5, utfärdats i ämnet. I riktlinjen och rättspromemorian redogörs för de formella och faktiska förutsättningarna för att inom ramen för en förundersökning använda utredningsåtgärderna provokation och infiltration. Avsikten är att skapa klara och tydliga rutiner som främjar en enhetlig, förutsebar och rättssäker tillämpning.
- RättsPM 2016:1 är en uppdaterad version av en tidigare promemoria och innehåller allmän information om narkotika och hur farlighetsbedömningar kan göras. I promemorian finns också mer detaljerade uppgifter om de narkotikaklassade preparaten. Promemorian uppdateras löpande i takt med att nya preparat klassas som narkotika.
- RättsPM 2016:2 innehåller en genomgång av 48 domar om brott enligt penningtvättsbrottslagen. Promemorian är framtagen för att se hur den nya lagstiftningen tillämpas och för att identifiera domstolsavgöranden som kan tjäna som ledning för åklagarna. En av slutsatserna är att den nya lagstiftningen fått genomslag. Promemorian har också använts som redovisningsmaterial vid FATF:s utvärdering av Sverige och det platsbesök som genomfördes maj–juni 2016.
- RättsPM 2016:8 om hatbrott. Promemorian ger åklagarna vägledning och metodstöd vid utredningar om hatbrott och är en sammanfattning och vidareutveckling av Åklagarmyndighetens tidigare styrdokument på området.
- RättsPM 2016:7 om provtagnings- och analyskostnader. Dokumentet ger råd och vägledning om hur åklagarna vid åtal och straffreläggande bör hantera frågor om kostnader som kan uppstå i samband med tagande respektive analys av urin- och blodprov. Vidare lämnas en kortfattad bakgrund till lagstiftningen på området och hur den har ändrats över tid.
- RättsPM 2014:1 om misstänkta rätt till insyn vid frihetsberövande m.m. har uppdaterats efter en uppföljning av åklagarnas tillämpning av de regler som trädde i kraft 1 juni 2014. I promemorian ges ytterligare vägledning och konkreta råd för den praktiska tillämpningen av bestämmelserna.

- I april arrangerade Åklagarmyndigheten tillsammans med polisen och Försäkringskassan en gemensam utbildningsdag med cirka 200 personer för att samverka och höja kompetensen om brott mot välfärdssystemen. Utgångspunkten för seminariet var den promemoria som tidigare tagits fram om bedrägerier och bidragsbrott med assistansersättning (RättsPM 2015:5). I november hölls ett erfarenhetsseminarium med åklagare om bedrägerier och bidragsbrott för att diskutera intern samverkan och höja kompetensen när det gäller dessa brottstyper. Även frågan hur regional och lokal samverkan kan förbättras med andra myndigheter, bland annat Försäkringskassan, diskuterades.
- I en rapport redogörs för bestämmelsen om strafflindring vid medverkan till utredning av egen brottslighet, som infördes den 1 april 2015. Rapporten innehåller en kartläggning av hur bestämmelsen tillämpas i utredningsarbetet, hur uppgifterna dokumenteras och hur åklagare behandlar frågorna i sakframställning och plädering.
- Den webbaserade guiden med vanligt förekommande frågor om brott med it-anknytning har uppdaterats med bland annat information om nya företeelser på it-brottsområdet. Guiden vidareutvecklas och kompletteras löpande. En utvärdering av guiden har påbörjats. Ett omfattande arbete med att nå ut med guiden har genomförts under året, bland annat genom att den presenterats vid ett flertal kurser och seminarier för åklagare och polisen. Representanter för myndigheten har föreläst på om bevissäkring i it-miljö på Polishögskolan samt vid en mängdbrottskonferens för polis och åklagare. Åklagarmyndighetens har tagit emot en delegation från EU-organet Working Party on General Matters including Evaluation (GENVAL). Besöket ägde rum i september 2016 och var en del av EU:s utvärdering av Sveriges förmåga att förebygga och bekämpa it-brott”.

Rättsutvecklingen i Högsta domstolen

Högsta domstolen är sista domstolsinstans bland de allmänna domstolarna och är i princip en ren prejudikatinstans. Som ensam allmän åklagare i Högsta domstolen har riksåklagaren en viktig

uppgift för rättsutvecklingen och rättsbildningen inom de straffrättsliga och straffprocessuella områdena. Genom att föra lämpliga mål till Högsta domstolen kan riksåklagaren få fram klargörande besked i frågor som rör den praktiska rättstillämpningen. Utgångspunkten är att verksamheten ska koncentreras till frågor som har betydelse för det operativa åklagararbetet och som är viktiga för att utveckla straffrätten och för att förverkliga de kriminalpolitiska mål och prioriteringar som riksdag och regering lagt fast.

Riksåklagaren har under 2016 överklagat 19 mål till Högsta domstolen. Det är lika många som 2015 och fler än 2014 då tio överklaganden gavs in till Högsta domstolen. Antalet överklaganden varierar mellan åren, vilket framför allt beror på begränsningar i vilka mål som är lämpliga att överklaga till Högsta domstolen.

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd i sju av de mål som riksåklagaren överklagat under året. I åtta fall har Högsta domstolen avslagit riksåklagarens begäran om prövningstillstånd. I övriga fyra fall har Högsta domstolen ännu inte fattat beslut i tillståndsfrågan.

Antalet överklaganden ger dock inte en fullständig bild av riksåklagarens verksamhet i Högsta domstolen. Den största delen av arbetet läggs ned på mål där den dömde har överklagat en hovrättsdom och där Högsta domstolen begärt att riksåklagaren ska komma in med en svarsskrivelse. I de fall där riksåklagaren i svarsskrivelsen har ansett att det inte funnits skäl för prövningstillstånd har Högsta domstolen oftast inte heller tagit upp målet till prövning. Under 2016 har riksåklagaren gett in 48 svarsskrivelser till Högsta domstolen. Det är något färre än 2015 då 50 svarsskrivelser gavs in, men något fler än 2014 då motsvarande siffra var 46. Antalet ingivna svarsskrivelser överensstämmer i stort med det antal mål där Högsta domstolen begärt att riksåklagaren ska komma in med svarsskrivelse.

Ibland händer det att den tilltalade efter att ha överklagat hovrättens dom till Högsta domstolen begär att riksåklagaren ska återuppta förundersökningen i målet och komplettera utredningen i något avseende. Det kan till exempel vara fråga om att hålla förhör med något vittne som inte tidigare hörts. Riksåklagaren har handlagt tolv sådana ärenden under året. Det är fler än 2015 då fem sådana ärenden handlades.

En del av riksåklagarens verksamhet i Högsta domstolen avser ärenden om resning i brottmål. Resningsinstitutet är ett extraordinärt rättsmedel och ska aktualiseras endast i undantagsfall. Den rättsliga regleringen ska tillgodose dels intresset av att de inblandade parterna i ett brottmål ska känna trygghet och slippa leva under hotet av att en sak som har prövats av domstol ska kunna tas upp igen, dels intresset av att felaktiga domar ska kunna korrigeras. Generellt sett är ärendena komplicerade.

Under året har det registrerats 35 nya resningsärenden vilket är ett mer än föregående år. Det har kommit in 20 resningsansökningar från enskilda personer som önskat att riksåklagaren ska begära resning eller återuppta en förundersökning för att

utreda om det finns skäl för resning. Av dessa ärenden har åtta avslutats under året och ett efter årets slut. I ett ärende har en åklagarkammare med anledning av att nya uppgifter framkommit till riksåklagaren överlämnat frågan om eventuell resning. Det ärendet är avslutat. I 13 ärenden har Högsta domstolen förelagt riksåklagaren att avge en förklaring där resning har begärts direkt hos Högsta domstolen. Av dessa ärenden har fem avgjorts av Högsta domstolen, ett väntar på Högsta domstolens beslut, i två har förundersökningen inletts av riksåklagaren och i fem har riksåklagaren ännu inte avgett någon förklaring. Riksåklagaren har i ett fall begärt resning till nackdel för den dömde. Det ärendet är avgjort.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Personalstatistik

I december 2016 var 1 418 personer anställda (1 361 år 2015) inom Åklagarmyndigheten, varav 954 åklagare (931 år 2015) och 459 administrativ personal (430 år 2015). Andelen åklagare var 68 procent och andelen administrativ personal 32 procent. Av alla anställda inom myndigheten var 67 procent kvinnor och 33 procent män. Genomsnittligt antal anställda var 1 397 (1 358 år 2015) och antalet årsarbetskrafter var 1 211 (1 185 år 2015). Antalet anställda på Åklagarmyndigheten är högre än föregående år. Förändringen beror i huvudsak på en ökad rekrytering av åklagare under 2016. Under året har 60 åklagaraspiranter antagits. Utöver detta har myndigheten antagit 19 stycken extra åklagare. Andelen kvinnliga åklagare är oförändrad jämfört med föregående år vilket innebär att fördelningen mellan kvinnliga och manliga åklagare är 60 respektive 40 procent.

Kvinnor och män på ledande poster

Andelen kvinnliga chefer inom Åklagarmyndigheten var vid årsskiftet 61 procent (62 procent år 2015) och manliga chefer 39 procent (38 procent år 2015). Fördelningen bland kammarchefer och vice kammarchefer var 43 procent kvinnliga chefer (41 procent år 2015) och 57 procent manliga chefer (59 procent år 2015) innebär att andelen kvinnliga chefer inom dessa kategorier har minskat med två procentenheter jämfört med 2015.

Åldersstruktur

Av *diagram 13* framgår ålders- och könsfördelning för åklagare och administrativ personal 2016. Medelåldern är oförändrad jämfört med föregående år.

Sjukfrånvaro

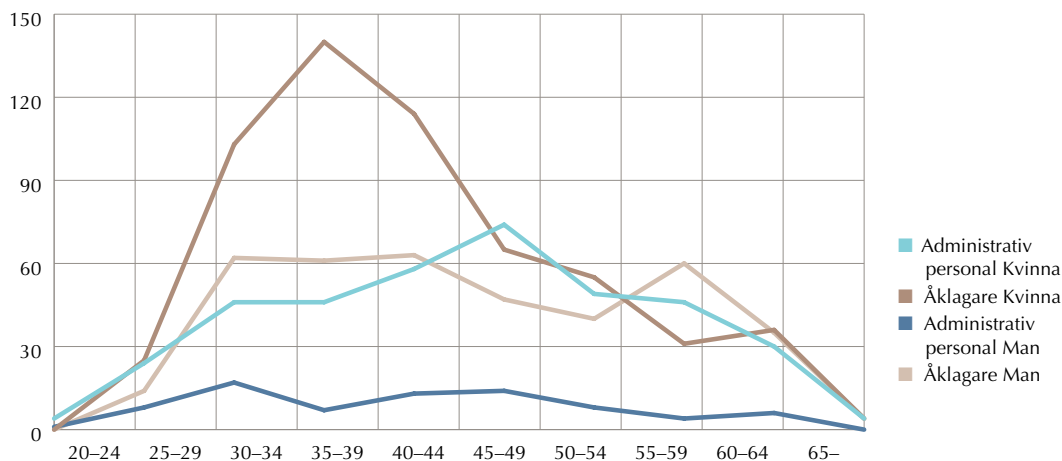
Åklagarmyndighetens sjukfrånvaro var fortsatt låg under 2016. Sjukfrånvaron för alla anställda var 3,5 procent, vilket är högre än föregående år (3,2 procent). Av den totala sjukfrånvaron är 48,7 procent frånvaro under en sammanhängande tid om 60 dagar eller mer, vilket är en ökning med 16,7 procentenheter jämfört med 2015. Redovisning av total sjukfrånvaro per kön och åldersgrupp redovisas i tabell under *Fakta i korthet* sist i avsnittet *Resultatredovisning*.

Attrahera och rekrytera

Myndigheten har under året rekryterat 60 åklagaraspiranter. En del av dem har påbörjat sin anställning under året och resterande börjar under 2017. Notarier har även under 2016 kunnat förlägga sex månader av sin notarietjänstgöring vid en åklagarkammare. Det ger en bra möjlighet att visa upp åklagarbetet för unga jurister. Under året har tio så kallade paketnotarier tjänstgjort vid myndigheten.

I en undersökning som företaget Universum genomfört bland studenter vid juristutbildningen kom Åklagarmyndigheten på fjärde plats under

Diagram 13. Ålders- och könsfördelning för åklagare och administrativ personal år 2016

2016 bland de arbetsgivare där studenterna helst vill arbeta efter sin examen. Samtliga universitet som håller en juristutbildning erbjuder möjligheter till kontakt med studenter. Myndigheten har därför under året deltagit vid sex arbetsmarknadsdagar för att skapa intresse för Åklagarmyndigheten och åklagaryrket. Åklagare från lokal åklagarkammare samt medarbetare från personalavdelningen har medverkat.

Under 2016 har ett seminarium för yngre åklagare genomförts i syfte att ge myndighetsledningen en bild av hur relativt nyanställda åklagare bland annat ser på sin karriärutveckling, förväntningar på Åklagarmyndigheten och vad som är viktiga frågor för det fortsatta yrkeslivet.

Under 2015 påbörjades ett projekt med syfte att skapa enhetliga rekryteringsprocesser. Projektet bestod av fyra olika delprojekt; rekryteringsprocesser inför behandling i tjänsteförslagsnämnden, rekrytering av administrativa befattningar vid åklagarkammarna, aspirantrekryteringen och rekryteringen till huvudkontoret. Under 2016 har tre av delprojekten avslutats och nya riktlinjer har beslutats. Riktlinjerna innebär enhetliga kravprofiler, intervjuguider, referenstagningsguider samt urvalstest. Vid externrekrytering har säkerhetsprövningar införts. Delprojektet rekryteringsprocesser inför behandling i tjänsteförslagsnämnden

har förts över till det karriär- och kompetensutvecklingsprojekt som har som uppdrag att se över tillsättningen av specialiståklagare. Under året har en omvärldsanalys påbörjats med syfte att få ett underlag för eventuella åtgärder för att stärka myndighetens möjligheter att kunna rekrytera åklagare till orter utanför storstäderna. Omvärldsanalysen innehåller bland annat en enkät till samtliga notarier som gör sin notariemeritering inom Domstolsverket och intervjuer med åklagare som lämnat myndigheten.

Åklagarmyndigheten har i sin kompetensförsörjning, utöver rekrytering som syftar till att ersätta den normala personalrörligheten, rekryterat ytterligare 25 åklagare i syfte att säkerställa en långsiktigt jämn personalförsörjning och därmed bättre kunna bibehålla den personalvolym som myndigheten bedömer behövs för att kunna lösa nuvarande och framtida uppdrag. Åklagarmyndigheten har återkommande haft arbetsgivarverkan med Ekobrottsmyndigheten om arbetsgivarpolitiska frågor, bland annat lönepolitik och kompetensförsörjning mellan myndigheterna. Myndigheterna har också påbörjat ett arbete om utbytestjänstgöring för att stärka de enskilda medarbetarnas kompetensutveckling och skapa förståelse för och insikt i respektive myndighets verksamhet.

Myndigheten har fortsatt att utveckla arbetet inom internationell civil krishantering och internationellt bistånd i syfte att bidra till internationella utvecklingssamarbete som ska leda till långsiktigt hållbara lösningar och bidra till rättsstatsuppbyggnad. Detta innebär att Åklagarmyndigheten kan erbjuda medarbetare intressanta och utvecklande uppgifter men också att myndigheten återförs kunskaper och erfarenheter.

Chefsutveckling och chefsförsörjning

Under 2016 har medarbetare från Åklagarmyndigheten deltagit i Skatteverkets mentorsprogram, både som mentorer och genom att vara adepter. Åklagarmyndigheten har inom ramen för chefsutvecklingar också haft chefer som deltagit i externa chefsprogram.

Myndigheten har under 2016 genomfört en omgång av utbildningen Framtida ledare. Utbildningen riktar sig till erfarna medarbetare som i dag inte har en chefsbefattning men som är intresserade av ett chefskap i framtiden. Syftet med kursen är att få kunskap om vad ett ledarskap innebär samt vilka krav som ställs på en god ledare i staten. Vidare syftar kursen till att ge en ökad självkänedom och förbättrad insikt om den egna ledarförmågan. Kursen ska skapa intresse och förbereda deltagaren för att kunna söka chefsbefattningar. Den är också ett viktigt verktyg i chefsförsörjningen.

De aktiviteter som Åklagarmyndigheten genomför syftar till att säkerställa chefsförsörjning på lång sikt. Genom att på ett strukturerat sätt erbjuda utbildning och utveckling är målet att skapa ett ökat intresse för att söka sig till en chefskarriär. Åklagarmyndigheten vill också på detta sätt visa den utveckling och det stöd man erbjuds som chef i myndigheten. En ledarskapsutbildning för chefer omfattande totalt tre tillfällen om vardera tre dagar har genomförts. Vidare har chefer erbjudits fördjupningsutbildning i ledning och styrning, arbetsrätt, arbetsmiljö, rehabilitering m.m.

Som en del av den nya strukturen för att utbilda och utveckla cheferna har flera nya erfarenhetsseminarier planerats. Under 2016 har två seminarier genomförts om sekretessfrågor samt hantering av svåra situationer. En upphandling av ny leverantör för ledarskapsfrågor har genomförts under 2016 för att säkerställa en fortsatt högkvalitativ utbildning.

Utbildning

Åklagarmyndigheten bedriver en omfattande utbildningsverksamhet. Ett stort antal kvalificerade utbildningar som riktar sig till såväl åklagare som administrativ personal har genomförts under 2016. I stort sett all planerad utbildning har genomförts under året. Antalet utbildningsdagar per åklagare var 7,4 dagar under 2016 jämfört med 7,5 dagar 2015. För administrativ personal genomfördes 3,8 utbildningsdagar per anställd jämfört med 2,5 dagar 2015.

Det övergripande syftet med åklagarväsendets grundutbildning är att varje åklagare som förordnas till kammaråklagare ska känna säkerhet och trygghet i att självständigt fullgöra åklagaruppgiften i alla de typer av mål som normalt handläggs vid en åklagarkammare. Samtliga åklagare som anställs vid Ekobrottsmyndigheten eller Åklagarmyndigheten genomgår utbildningen under sina första tre anställningsår.

För att säkerställa en kontinuerlig kompetensutveckling genomförs vidareutbildningar inom hela bredden av Åklagarmyndighetens verksamhetsområde. Som exempel på utbildningar som genomförts under 2016 kan nämnas internationellt rättsligt samarbete, narkotikabrott, övergrepp mot barn, våld i nära relationer, inhämtande av bevis, ungdomar och brott, hemliga tvångsmedel, it-brott, bedrägerier samt modern processföring. I de mest komplicerade områdena genomförs utbildningar i form av erfarenhetsseminarier för att utnyttja deltagarnas stora kunskap.

En ny fördjupningsutbildning om it-brott har tagits fram och genomförts under året. Utbildningen syftar till att utveckla kompetensen inom Åklagarmyndigheten i de mest komplicerade ärendena. Utbildningen har tagits fram i samråd med Polismyndigheten som även erbjudits några platser på utbildningen för erfarna it-brottsutredare.

Som ett komplement till utbildning och rättslig information har fyra interna informationsfilmer med korta informationsinslag om aktuella rättsliga frågor producerats. Försöket ska utvärderas och utvecklas ytterligare för att vara en del av en modern och effektiv intern informationsförmedling.

Under året har fem åklagare deltagit i EJTN:s (European Judicial Training Networks) utbytesprogram inom EU för att öka förståelsen för det

internationella arbetet men även för att knyta kontakter i flera medlemsländer. Åtta åklagare har haft en två veckor lång praktik vid den svenska enheten vid Eurojust för att få en fördjupad kunskap om hur det internationella rättsliga samarbetet går till i praktiken. Åklagarmyndigheten kommer även att delta i EJTN:s arbete med metodutveckling för att öka kvaliteten och effektiviteten i utbildningsverksamheten.

Under 2016 har fyra chefsåklagare deltagit i ett utbyte för åklagarchefer i EU arrangerat av EJTN. Åklagarmyndigheten har även tagit emot fyra utländska chefsåklagare under en knapp vecka.

Arbetsmiljö

Under året har en arbetsmiljöutbildning i den nya föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö genomförts för samtliga chefer och arbetsmiljöombud. Totalt har cirka 200 chefer och arbetsplatsombud deltagit i utbildningen. Syftet har varit att öka kunskapen om de krav som föreskriften ställer på arbetsgivaren och på hur arbetsmiljö ska vara. Under året har ett projekt bedrivits med syfte att se över myndighetens arbetsmiljöarbete. Projektet innefattar alla styrande och stödjande dokument, fördelning av arbetsmiljöuppgifter och rutiner för arbetsmiljöarbetet inom myndigheten. En del i projektet är även att på ett bättre sätt synkronisera arbetsmiljöarbetet med säkerhetsarbetet. Projektet kommer att avslutas i början av 2017.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har följts upp. Av uppföljningen framgår att det inom åklagarområdena bedrivs ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

Likabehandlingsfrågor

Under 2016 har arbetet med likabehandlingsfrågor fortsatt. Mer än 90 procent av Åklagarmyndighetens arbetsplatser har under året haft aktiviteter med likabehandlingsfrågor som tema. 55 procent av åklagarkamrarna har informerat om åklagar- eller åklagaradministratörsyrket på en gymnasieskola i ett område med hög andel elever med utländsk bakgrund eller med låg andel akademiker och/eller studievana i sin närmiljö.

Under våren 2016 gjordes en lönekartläggning och en handlingsplan tillsammans med fackliga representanter.

Under hösten samlades Åklagarmyndighetens mångfaldsinspiratörer för en dag med kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och nätverkande. Jämställdhet och likabehandling ingår i grundutbildningen för åklagare.

Friskvård

Friskvård är en viktig del i arbetet med att skapa en bra arbetsmiljö och förebygga ohälsa. Åklagarmyndigheten erbjuder samtliga medarbetare friskvårdsbidrag och möjligheten att ta ut en friskvårdstimme per vecka under arbetstid.

Säkerhet

Säkerhetsarbetet har inriktats på att minska riskerna och otryggheten i verksamheten, identifiera möjliga framtida risker, förbättra den administrativa säkerhetsstrukturen samt skapa ökat förtroende hos de anställda för myndighetens säkerhetsarbete och krishantering.

Myndigheten har ett eget incidentrapporteringssystem och totalt har cirka 150 rapporter inkommit under året. Antalet incidenter är i nivå med tidigare år. I huvudsak rör det sig om trakasserier och hot som framförts direkt och indirekt. Cirka hälften av de personsäkerhetsrelaterade incidenterna inträffar på eller i anslutning till den ordinarie arbetsplatsen och cirka en fjärdedel i anslutning till domstolsförhandling. Ett par högriskärenden har krävt omfattande åtgärder från både Åklagarmyndigheten och polisens personsäkerhetsgrupper för de enskilda medarbetarna, och i vissa fall även för deras familjer.

En översyn har genomförts av myndighetens lokaler med avseende på det fysiska skyddet. En detaljprojektering med efterföljande åtgärder genomförs nu för de lokaler som har störst behov av säkerhetsfrämjande åtgärder.

Inom ramen för satsningen mot den grova organiserade brottsligheten har Åklagarmyndigheten tillsammans med övriga samverkande myndigheter utarbetat handlingsplaner för att motverka ootillåten påverkan.

Myndigheten har infört bakgrundskontroller som standard vid nyrekrytering för att bland annat pröva nyanställdas lämplighet ur säkerhets synpunkt.

FAKTA I KORTHET

RESURS- OCH KOSTNADSFÖRDELNING	2016	2015	2014
BROTTSUTREDNING OCH PROCESSFÖRING			
Andel tid i procent	95%	95%	95%
Intäkter, mnkr	1 386	1 306	1 262
Kostnader, mnkr	1 386	1 306	1 262
RÄTTSUTVECKLING OCH RÄTTSLIG STYRNING			
Andel tid i procent	5%	5%	5%
Intäkter, mnkr	74	69	67
Kostnader, mnkr	74	69	67
RESULTATUTVECKLING			
KOSTNAD PER BROTTSMISSTANKE			
Kostnad per beslutad brottsmisstanke	3 259	2 688	2 817
ANTAL INKOMNA OCH AVSLUTADE ÄRENDEN			
Inkomna ärenden	162 743	171 839	179 044
Avslutade ärenden	170 211	183 093	189 206
ANTAL INKOMNA OCH BESLUTADE BROTTSMISSTANKAR			
Inkomna brottsmisstankar	408 744	439 083	467 610
Beslutade brottsmisstankar	425 265	470 814	447 942
<i>Förundersökning inleds inte</i>	6 292	6 774	6 925
<i>Förundersökning läggs ned</i>	110 276	115 502	116 482
<i>Förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet</i>	44 013	46 529	46 919
<i>Brottsmisstanken avslutas</i>	17 453	18 426	15 986
<i>Åtal väcks inte</i>	16 864	19 771	21 161
<i>Strafföreläggande</i>	37 837	40 763	42 181
<i>Åtalsunderlåtelse</i>	17 672	23 240	24 104
<i>varav straffvarning</i>	3 628	3 775	3 698
<i>Åtal</i>	171 949	197 322	171 597
<i>Företagsbot</i>	344	383	449
<i>Övriga beslut</i>	2 565	2 104	2 138
ANDEL BESLUT ATT INTE INLEDA RESP LÄGGA NED EN FÖRUNDERSÖKNING			
Beslut att inte inleda en förundersökning	1%	1%	2%
Beslut att lägga ned en förundersökning	26%	25%	26%
FÖRUNDERSÖKNINGSBEGRÄNSNINGAR			
Förundersökning inleds inte	6 292	6 774	6 925
<i>Antal förundersökningsbegränsningar</i>	3 680	3 848	4 045
<i>Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning inte inleds</i>	58%	57%	58%
Förundersökning läggs ned	110 276	115 502	116 482
<i>Antal förundersökningsbegränsningar</i>	17 317	21 105	22 333
<i>Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning läggs ned</i>	16%	18%	19%

RESULTATREDOVISNING

RESULTATUTVECKLING	2016	2015	2014
BESLUT I ÅTALSFRÅGAN			
Antal beslut i åtalsfrågan	244 322	281 096	259 043
Andel beslut i åtalsfrågan där åtal väckts	70%	70%	66%
Andel beslut i åtalsfrågan där åtalsunderlåtelse meddelats	7%	8%	9%
Andel beslut i åtalsfrågan där strafföreläggande utfärdats	15%	15%	16%
Andel beslut där åtal inte väckts på grund av att brott inte kan styrkas	6%	5%	6%
Andel beslut där åtal inte väckts på grund av andra skäl	2%	2%	2%
LAGFÖRING			
Antal brottsmisstankar som har lett till lagföring	227 802	261 708	238 331
Andel brottsmisstankar som har lett till lagföring	63%	65%	62%
Antal misstänkta personer som har lagförts	102 083	110 391	113 598
Andel misstänkta personer som har lagförts	64%	65%	65%
GENOMSTRÖMNINGSTIDER			
Genomströmningstid (dagar) från inkommen anmälan till beslut	132	138	95
Genomströmningstid (dagar) från inkommet beslutsunderlag till beslut	15	16	17
ANTAL BROTTSMISSTANKAR I BALANS			
Brottsmisstankar i balans	130 558	155 369	152 750
<i>Förundersökning ej inledd</i>	391	467	556
<i>Förundersökning pågår</i>	62 298	65 675	83 166
<i>Förundersökning redovisad</i>	9 291	12 397	15 719
<i>Åtal väckt</i>	58 578	76 830	53 309
Balanskvot	2,3%	2,8%	3,4%
ANTAL INKOMNA OCH BESLUTADE BROTT UTAN BROTTSMISSTANKAR			
Inkomna brott utan brottsmisstankar	22 474	24 081	24 576
Beslutade brott utan brottsmisstankar	26 005	28 784	28 503
BESLUTSFRISTER			
Lagstadgade beslutsfrister avseende unga lagöverträdare	63%	61%	62%
Lagstadgade beslutsfrister avseende brott mot barn	64%	67%	67%

INKOMNA BROTTSMISSTANKAR PER OMRÅDE	2016	2015	2014
ÅKLAGAROMRÅDE			
Nord	37 336	38 822	39 044
<i>Nord exkl trafikbrott</i>	31 404	32 293	31 286
Bergslagen	36 580	35 082	35 159
Mitt	36 201	47 885	44 047
Stockholm	98 755	109 160	111 516
Öst	43 205	42 034	52 171
Väst	73 136	76 996	75 533
<i>Väst exkl IÅK Göteborg</i>	72 499	76 294	74 773
Syd	77 355	83 326	104 123
<i>Syd exkl IÅK Malmö & trafikbrott</i>	72 399	77 520	91 926
Nationella åklagaravdelningen	5 333	5 073	5 400
Särskilda åklagarkammaren	810	690	614
Övriga	33	15	3
Åklagarmyndigheten totalt	408 744	439 083	467 610
BESLUTADE BROTTSMISSTANKAR PER OMRÅDE	2016	2015	2014
ÅKLAGAROMRÅDE			
Nord	38 098	40 090	39 812
<i>Nord exkl trafikbrott</i>	31 900	33 090	31 760
Bergslagen	35 032	35 959	34 926
Mitt	40 151	50 636	41 175
Stockholm	100 626	111 153	115 115
Öst	52 305	44 364	44 813
Väst	74 639	79 930	76 118
<i>Väst exkl IÅK Göteborg</i>	73 981	79 162	75 385
Syd	78 609	101 988	89 631
<i>Syd exkl IÅK Malmö & trafikbrott</i>	73 554	96 050	82 461
Nationella åklagaravdelningen	4 991	5 975	5 728
Särskilda åklagarkammaren	789	703	620
Övriga	25	16	4
Åklagarmyndigheten totalt	425 265	470 814	447 942

RESULTATREDOVISNING

LAGFÖRINGSANDELAR PER OMRÅDE	2016	2015	2014
ÅKLAGAROMRÅDE			
Nord	69%	69%	68%
<i>Nord exkl trafikbrott</i>	65%	64%	63%
Bergslagen	62%	62%	63%
Mitt	64%	71%	61%
Stockholm	59%	60%	62%
Öst	69%	61%	61%
Väst	65%	66%	66%
<i>Väst exkl IÅK Göteborg</i>	66%	67%	66%
Syd	62%	69%	61%
<i>Syd exkl IÅK Malmö & trafikbrott</i>	61%	68%	58%
Nationella åklagaravdelningen	14%	19%	26%
Särskilda åklagarkammaren	38%	28%	31%
Övriga	5%	0%	25%
Åklagarmyndigheten totalt	63%	65%	62%

GENOMSTRÖMNINGSTIDER PER OMRÅDE

ÅKLAGAROMRÅDE	2016		2015		2014	
	Anm-Beslut	FUP-beslut	Anm-Beslut	FUP-beslut	Anm-Beslut	FUP-beslut
Nord	90	13	83	14	86	11
<i>Nord exkl trafikbrott</i>	90	16	83	18	86	15
Bergslagen	98	21	99	27	83	22
Mitt	120	15	159	16	90	29
Stockholm	86	21	79	17	75	16
Öst	300	16	120	27	96	18
Väst	88	10	91	13	84	11
<i>Väst exkl IÅK Göteborg</i>	85	9	89	13	81	11
Syd	116	12	227	10	115	17
<i>Syd exkl IÅK Malmö & trafikbrott</i>	115	13	227	11	115	18
Nationella åklagaravdelningen	324	69	319	66	291	93
Särskilda åklagarkammaren	120	18	221	27	108	19
Övriga	58	174	333	–	103	28
Åklagarmyndigheten totalt	132	15	138	16	95	17

PENNINGTVÄTT M.M OCH PENNINGHÄLERI	2016	2015	2014
Inkommande framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete	19	32	16
Utgående framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete	21	50	21
Beslut om penningbeslag	44	54	
Beslut om beslag	371	353	196
Beslut om förvar	49	53	27
Yrkande om kvarstad	34	40	20
Yrkande/beslut om förverkande	77	81	10
Antal ärenden med beslut om att fastställa dispositionsförbud	29	30	
Antal ärenden med beslut om att häva dispositionsförbud	0	2	
Antal fastställda dispositionsförbud	54	64	
Antal hävda dispositionsförbud	0	2	

*Den 1 juli 2014 trädde den nya lagen om straff för penningtvätsbrott i kraft.

RESULTATUTVECKLING	2016	2015	2014
BROTTSUTBYTESFRÅGOR			
Antal ärenden med förverkandeyrkanden	514	442	365
Antal yrkanden om förverkanden	1 194	1 149	1 161
Belopp i yrkanden om förverkanden (mnkr)	70	110	66
Antal förenklade tillgångsutredningar	485	478	209
Antal utökade tillgångsutredningar	163	186	133
Antal framställda kvarstadsyrkanden	117	107	107

*Antalet yrkade förverkanden och belopp är korrigerade för år 2015

ANTAL HÄKTADE PERSONER OCH ANTAL HÄKTNINGSDAGAR	2016	2015	2014
Totalt	8 696	9 056	9 519
15-17 år	167	140	125
18-20 år	870	795	884
>=21 år	7 659	8 121	8 510
Häktade 1-10 dgr	974	1 015	1 080
15-17 år	74	43	33
18-20 år	100	102	104
>=21 år	801	870	943
Häktade 11-30 dgr	2 612	2 823	3 009
15-17 år	59	55	45
18-20 år	312	248	313
>=21 år	2 241	2 520	2 651
Häktade 31-60 dgr	2 268	2 358	2 554
15-17 år	17	21	27
18-20 år	238	232	246
>=21 år	2 013	2 105	2 281
Häktade 61+ dgr	2 841	2 860	2 876
15-17 år	17	21	20
18-20 år	220	213	221
>=21 år	2 604	2 626	2 635

RESULTATREDOVISNING

ANTAL PERSONER MED RESTRIKTIONER FÖRDELAT PÅ ANTALET DAGAR MED RESTRIKTIONER	2016	2015	2014
Totalt	5 725	5 849	6 504
<i>15–17 år</i>	<i>132</i>	<i>115</i>	<i>103</i>
<i>18–20 år</i>	<i>656</i>	<i>580</i>	<i>695</i>
<i>>=21 år</i>	<i>4 937</i>	<i>5 154</i>	<i>5 706</i>
Restriktioner 1–10 dgr	749	817	856
<i>15–17 år</i>	<i>63</i>	<i>37</i>	<i>28</i>
<i>18–20 år</i>	<i>80</i>	<i>94</i>	<i>93</i>
<i>>=21 år</i>	<i>606</i>	<i>686</i>	<i>735</i>
Restriktioner 11–30 dgr	2 313	2 472	2 836
<i>15–17 år</i>	<i>44</i>	<i>46</i>	<i>39</i>
<i>18–20 år</i>	<i>286</i>	<i>229</i>	<i>306</i>
<i>>=21 år</i>	<i>1 983</i>	<i>2 197</i>	<i>2 491</i>
Restriktioner 31–60 dgr	1 535	1 419	1 698
<i>15–17 år</i>	<i>18</i>	<i>15</i>	<i>21</i>
<i>18–20 år</i>	<i>187</i>	<i>164</i>	<i>201</i>
<i>>=21 år</i>	<i>1 330</i>	<i>1 240</i>	<i>1 476</i>
Restriktioner 61+ dgr	1 128	1 141	1 114
<i>15–17 år</i>	<i>7</i>	<i>17</i>	<i>15</i>
<i>18–20 år</i>	<i>103</i>	<i>93</i>	<i>95</i>
<i>>=21 år</i>	<i>1 018</i>	<i>1 031</i>	<i>1 004</i>
KOMPETENSFÖRSÖRJNING			
MEDARBETARE			
Totalt antal anställda per den 31 december	1 418	1 361	1 341
<i>varav åklagare</i>	<i>959</i>	<i>931</i>	<i>904</i>
<i>varav administrativ personal</i>	<i>459</i>	<i>430</i>	<i>437</i>
Andel kvinnor	67%	67%	67%
Andel män	33%	33%	33%
Genomsnittligt antal anställda	1 397	1 358	1 335
Genomsnittligt årsarbetskrafter	1 211	1 185	1 166
ÅLDERSSTRUKTUR			
Total medelålder	44	44	44
Åklagare	43	43	44
<i>Kvinnor</i>	<i>42</i>	<i>42</i>	<i>42</i>
<i>Män</i>	<i>45</i>	<i>46</i>	<i>46</i>
Administrativ personal	44	45	44
<i>Kvinnor</i>	<i>45</i>	<i>44</i>	<i>45</i>
<i>Män</i>	<i>42</i>	<i>41</i>	<i>40</i>

KOMPETENSFÖRSÖRJNING	2016	2015*	2014*
SJUKFRÅNVARO			
Totalt anställda	3,5%	3,2%	2,9%
Yngre än 30 år	3,9%	2,8%	3,4%
Mellan 30 och 49 år	3,1%	2,8%	3,0%
50 år och äldre	4,3%	4,1%	2,7%
Män	2,1%	2,0%	1,8%
Män yngre än 30 år	1,0%	2,3%	1,4%
Män mellan 30 och 49 år	2,1%	1,9%	1,8%
Män 50 år och äldre	2,2%	2,1%	1,7%
Kvinnor	4,2%	3,8%	3,5%
Kvinnor yngre än 30 år	5,0%	3,0%	3,9%
Kvinnor mellan 30 och 49 år	3,5%	3,2%	3,5%
Kvinnor 50 år och äldre	5,6%	5,3%	3,4%

*Uppgifterna är korrigerade jämfört med tidigare års årsredovisningar

FINANSIELL REDOVISNING (TUSENTAL KRONOR)	2016	2015	2014
Anslag 1:3 Åklagarmyndigheten	1 450 500	1 396 032	1 305 963
Totalt anslagsutfall	1 438 156	1 355 938	1 309 726
Åklagarområden, Nationella åklagaravdelningen samt Särskilda åklagarkammaren	970 107	929 061	898 213
Utvecklingscentrum	39 009	36 600	34 719
Huvudkontoret och myndighetsgemensamma kostnader	429 040	390 277	376 794

The image features a collection of Swedish currency. A red 500 Krona note is partially visible at the top left. Below it, a blue 100 Krona note is the central focus, showing the portrait of Queen Victoria and the text 'EFT HUNDRA KRONOR'. Several coins are scattered around the notes: a gold 10 Krona coin, a copper 1 Krona coin, and a gold 5 Krona coin. The background is a plain, light color.

FINANSIELL REDOVISNING

RESULTATRÄKNING

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	NOT	2016	2015
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag		1 436 759	1 353 719
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	18 989	16 300
Intäkter av bidrag	2	3 004	5 581
Finansiella intäkter	3	606	268
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER		1 459 358	1 375 869
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	4	-1 170 775	-1 114 997
Kostnader för lokaler	5	-105 098	-103 029
Övriga driftkostnader	6	-135 337	-114 879
Finansiella kostnader	7	-755	-351
Avskrivningar och nedskrivningar	8	-47 393	-42 614
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER		-1 459 358	-1 375 869
VERKSAMHETSUTFALL		0	0
TRANSFERERINGAR			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		26	180
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		148	200
Lämnade bidrag		-175	-380
SALDO		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING		0	0

BALANSRÄKNING

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	NOT	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Balanserade utgifter för utveckling	9	29 803	20 731
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	10	18 778	21 119
SUMMA IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		48 582	41 850
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	14 866	17 567
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	74 175	67 266
Pågående nyanläggningar	13	0	0
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		89 041	84 833
FORDRINGAR			
Kundfordringar		10	27
Fordringar hos andra myndigheter	14	15 570	20 072
Övriga kortfristiga fordringar		55	60
SUMMA FORDRINGAR		15 635	20 159
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Förutbetalda kostnader		50 518	42 932
Upplupna bidragsintäkter		42	145
SUMMA PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	15	50 560	43 077
AVRÄKNING MED STATSVERKET	16	-43 976	-30 939
KASSA OCH BANK			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	17	166 997	148 746
SUMMA KASSA OCH BANK		166 997	148 746
SUMMA TILLGÅNGAR		326 840	307 726
KAPITAL OCH SKULDER			
MYNDIGHETSKAPITAL			
Statskapital	18	176	176
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
SUMMA MYNDIGHETSKAPITAL		176	176
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner	19	6 554	3 517
Övriga avsättningar	20	9 594	7 436
SUMMA AVSÄTTNINGAR		16 148	10 953

BALANSRÄKNING

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	NOT	2016-12-31	2015-12-31
SKULDER M.M.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	133 149	110 446
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		33 294	30 782
Leverantörsskulder		38 511	48 685
Övriga kortfristiga skulder	22	22 228	19 201
SUMMA SKULDER M.M.		227 182	209 113
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Upplupna kostnader	23	80 115	84 261
Oförbrukade bidrag	24	3 220	3 223
Övriga förutbetalda intäkter		0	0
SUMMA PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		83 335	87 484
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		326 840	307 726
ANSVARSFÖRBINDELSER:		inga	inga

ANSLAGSREDOVISNING

REDOVISNING MOT ANSLAG 2016

BELOPP I TUSENTAL KRONOR

Anslag	not 25	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regle- ringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
UTGIFTSOMRÅDE 4. RÄTTSVÄSENDET							
1:3 Åklagarmyndigheten							
ap. 1	Ramanslag	46 559	1 450 500	-4 678	1 492 381	1 438 156	54 225
Utgiftsområde 7. Internationellt bistånd							
1:1 Biståndsverksamhet (ramanslag)							
ap. 44	Internationell civil krishantering	1 501	5 000	-1 501	5 000	4 018	982
SUMMA ANSLAG		48 060	1 455 500	-6 179	1 497 381	1 442 174	55 207

FINANSIELLA VILLKOR

1:3 Åklagarmyndigheten

ANSLAGSKREDIT	43 515
Utnyttjad	0
LÅNERAM	140 000
Utnyttjad lån riksgäldskontoret	133 149
RÄNTEKONTOKREDIT	72 500
Maximalt utnyttjad under året	0
1:1 Biståndsverksamhet (Ramanslag)	
INSATSNÄRA VERKSAMHET*	500
Utnyttjad	288
FÖRVALTNINGSKOSTNADER	600
Utnyttjad	600

*Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2016, 2016-06-22.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

ALLMÄNT

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

VÄRDERING AV FORDRINGAR OCH SKULDER

Fordringar är värderade till det belopp som beräknas bli betalt. Skulder är upptagna till nominella belopp.

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 50 tkr.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den ekonomiska livslängden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Balanserade utgifter för utveckling	5 år
Datorer och kringutrustning	3 år
Licensavgift och motsvarande för anskaffning av dataprogram	3–5 år (beroende på typ av licens och avtalstid)
Bilar, kontorsmaskiner, systemprogramvaror	5 år
Möbler, telefonväxlar, larmanläggningar, datanät	10 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Anpassas till hyreskontraktets längd eller till förväntad nyttjandeperiod

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2016	2015
NOT 1. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR		
<i>Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen</i>		
<i>Ekobrottsmyndigheten</i>		
– utlåning personal	261	106
– utbildning	129	94
– lokaler	0	0
– övriga driftkostnader	17 081	14 377
Övriga intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 196	1 601
<i>Övriga intäkter</i>	322	122
SUMMA INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	18 989	16 300
NOT 2. INTÄKTER AV BIDRAG		
Bidrag från myndigheter, EU:s institutioner m.m.	3 004	5 581
SUMMA INTÄKTER AV BIDRAG	3 004	5 581
NOT 3. FINANSIELLA INTÄKTER		
Ränta på lån i Riksgäldskontoret (negativ ränta)	586	268
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	9	0
Övriga finansiella intäkter	11	0
SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER	606	268
NOT 4. KOSTNADER FÖR PERSONAL		
Lönekostnader, exklusive avgifter	725 425	703 500
<i>varav konsultarvoden till uppdragstagare</i>	6 933	3 035
Övriga personalkostnader	445 350	411 496
SUMMA KOSTNADER FÖR PERSONAL	1 170 775	1 114 997
Personalkostnaderna har ökat med cirka 55,8 miljoner kronor i förhållande till 2015, vilket motsvarar en ökning med 5 procent. Kostnadsökningen förklaras främst av avtalsenliga löneökningar och att antalet årsarbetskrafter ökat. Kostnader för jour- och beredskapsersättning, pensionsavsättningar samt premier till statens avtalsförsäkringar har också ökat. Konsultarvoden till uppdragstagare uppgår till 0,96% av lönesumman. Utbildningskostnaderna är högre jämfört med 2015 bland annat som en följd av den utökade rekrytering som genomförts under 2015 och 2016.		
NOT 5. KOSTNADER FÖR LOKALER		
Kostnaderna för lokaler har ökat med 2 miljoner kronor jämfört med 2015, vilket motsvarar en ökning med 2 procent. Hyreskostnaderna är närmast oförändrade till följd av en mycket låg indexuppräknings.		
NOT 6. ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER		
Övriga driftkostnader har ökat med 20,5 miljoner kronor jämfört med 2015, vilket motsvarar en ökning med 17,8 procent. Ökningen förklaras främst av ett större utnyttjande av konsulter i it-verksamheten samt en större anskaffning av mobiltelefoner då ett byte av gamla telefoner påbörjats under året.		
NOT 7. FINANSIELLA KOSTNADER		
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	0	0
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret (negativ ränta)	746	345
Övriga finansiella kostnader	9	6
SUMMA FINANSIELLA KOSTNADER	755	351

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2016	2015
NOT 8. AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR		
Avskrivningskostnaderna har ökat med 4,8 miljoner kronor jämfört med 2015 till följd av de satsningar som gjorts inom it-verksamheten under senare år.		
NOT 9. BALANSERADE UTGIFTER FÖR UTVECKLING		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	111 491	103 936
Årets balanserade utgifter för utvecklingsverksamhet	16 130	7 554
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	0	0
Årets avskrivningar	-7 058	-7 121
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-90 760	-83 638
Korrigerig av avskrivningar (utrangeringar)	0	0
BOKFÖRT RESTVÄRDE	29 803	20 731
NOT 10. LICENSER, RÄTTIGHETER, M.M.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	53 584	41 354
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	6 620	14 209
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-727	0
Årets avskrivningar	-8 960	-8 324
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-32 465	-26 119
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	727	0
BOKFÖRT RESTVÄRDE	18 778	21 119
NOT 11. FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER PÅ ANNANS FASTIGHET		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	40 736	38 855
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	1 395	2 490
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-61	-611
Årets avskrivningar	-4 096	-4 228
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-23 169	-19 334
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	61	395
BOKFÖRT RESTVÄRDE	14 866	17 567
NOT 12. MASKINER, INVENTARIER, INSTALLATIONER, M.M.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	174 837	155 401
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	34 370	29 844
Avgående tillgångar (sålda, utrangerade tillgångar)	-18 560	-10 407
Årets avskrivningar	-27 275	-22 920
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-107 571	-94 141
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	18 373	9 490
BOKFÖRT RESTVÄRDE	74 175	67 266
NOT 13. PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	0	106
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	0	0
Avgående tillgångar (färdigställda tillgångar)	0	-106
BOKFÖRT VÄRDE PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR	0	0

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2016	2015
NOT 14. FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER		
Mervärdesskattefordran	15 498	19 707
Övriga fordringar hos andra myndigheter	73	364
SUMMA FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	15 570	20 072
NOT 15. PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		
Förutbetalda hyror	24 797	24 481
Upplupna bidragsintäkter	42	145
Övriga förutbetalda kostnader	25 721	18 451
SUMMA PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	50 560	43 077
NOT 16. AVRÄKNING MED STATSVERKET		
<i>Anslag i icke räntebärande flöde</i>		
INGÅENDE BALANS	163	522
Redovisat mot anslag	4 018	1 859
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-4 001	-2 219
FORDRINGAR/SKULDER AVSEENDE ANSLAG I ICKE RÄNTEBÄRANDE FLÖDE	180	163
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
INGÅENDE BALANS	-46 560	-6 466
Redovisat mot anslag	1 438 156	1 355 938
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 450 500	-1 396 032
Återbetalning av anslagsmedel	4 678	0
FORDRINGAR/SKULDER AVSEENDE ANSLAG I RÄNTEBÄRANDE FLÖDE	-54 226	-46 560
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>		
INGÅENDE BALANS	15 458	19 357
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-5 388	-3 899
FORDRAN AVSEENDE SEMESTERLÖNESKULD SOM INTE HAR REDOVISATS MOT ANSLAG	10 070	15 458
<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken</i>		
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	0	0
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-4 001	-2 219
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	4 001	2 219
ÖVRIGA FORDRINGAR/SKULDER PÅ STATENS CENTRALKONTO I RIKSBANKEN	0	0
UTGÅENDE BALANS	-43 976	-30 939
NOT 17. BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET		
Ingående saldo	148 746	84 339
Förändring under året	18 251	64 407
SUMMA BEHÅLLNING RÄNTEKONTO	166 997	148 746
NOT 18. STATSKAPITAL		
Statskapital utan avkastningskrav IB	176	176
Årets förändring	0	0
SUMMA STATSKAPITAL	176	176

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2016	2015
NOT 19. AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE		
<i>Avsättning för pensioner</i>		
Ingående avsättning	3 517	4 488
Årets pensionskostnad	4 991	2 361
Årets pensionsutbetalningar	-1 954	-3 332
SUMMA UTGÅENDE AVSÄTTNING FÖR PENSIONER	6 554	3 517
NOT 20. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR		
<i>Avsättning för lokalt aktivt omställningsarbete</i>		
Ingående avsättning	7 436	7 593
Årets avsättning	2 158	2 075
Avräknade kostnader	0	-2 233
SUMMA AVSÄTTNING FÖR LOKALT AKTIVT OMSTÄLLNING	9 594	7 436
NOT 21. LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET		
Ingående skuld	110 446	94 948
Lån upptagna under året	70 454	59 170
Årets amorteringar	-47 751	-43 672
SUMMA LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET	133 149	110 446
EKONOMISKA VILLKOR		
Låneram	140 000	140 000
Utnyttjad i Riksgäldskontoret	133 149	110 446
Balanserade utgifter för egenutvecklade it-system som ännu inte finansierats med lån	1 189	2 910
NOT 22. ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER		
Personalens källskatt	21 984	19 175
Övriga skulder	244	25
SUMMA ÖVRIGA SKULDER	22 228	19 201
NOT 23. UPPLUPNA KOSTNADER		
Upplupna löner	9 573	5 943
Semesterlöneskuld	69 408	74 242
Övriga upplupna kostnader	1 133	4 076
SUMMA UPPLUPNA KOSTNADER	80 115	84 261

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2016	2015
NOT 24. OFÖRBRUKADE BIDRAG		
OFÖRBRUKADE BIDRAG FRÅN ANDRA MYNDIGHETER		
<i>Bidrag för utvecklingsarbete avseende rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) för finansiering av avskrivningskostnader</i>		
2017, kvartal 1	352	352
2017, kvartal 2–3	941	1 058
		1 293
SUMMA OFÖRBRUKAT BIDRAG RIF	1 293	2 703
<i>Bidrag från SIDA avseende Albanien-projektet</i>	520	2 786
<i>Förbrukning</i>	-520	-2 266
SUMMA OFÖRBRUKAT BIDRAG SIDA	0	520
OFÖRBRUKADE BIDRAG, UTOMSTATLIGA		
<i>Bidrag från EU avseende ALEFA-revisorsnätverk</i>	1 927	
<i>Förbrukning</i>	0	
SUMMA OFÖRBRUKAT BIDRAG EU	1 927	0
<i>Övriga oförbrukade bidrag</i>	0	0
SUMMA OFÖRBRUKADE BIDRAG	3 220	3 223
NOT 25. ANSLAGSREDOVISNING		
ÅRETS TILLDELNING ENLIGT REGLERINGSBREV:		
<i>Utgiftsområde 4 Rättsväsendet, Anslag 1:3 ap. 1</i>		
Tilldelning enligt regleringsbrev för budgetåret 2016 regeringsbeslut 2015-12-17	1 450 500	1 396 032
<i>Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, Anslag 1:1 ap. 44</i>		
Tilldelning enligt regleringsbrev för budgetåret 2016 regeringsbeslut 2015-12-18	5 000	4 000
		-700
<i>Summa</i>	<i>5 000</i>	<i>3 300</i>
SUMMA ÅRETS TILLDELNING ENLIGT REGLERINGSBREV	1 455 500	1 399 332

ERSÄTTNINGAR ENLIGT 7 KAP. 2 § FÖRORDNING (2000:605) OM ÅRSREDOVISNING OCH BUDGETUNDERLAG

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret samt för dessa personer uppdrag som styrelseledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Uppdrag år 2016 utöver Åklagarmyndigheten anges med kursiv stil

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	2016	2015
LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE HOS ÅKLAGARMYNDIGHETEN		
Anders Perklev	1 388	1 356
Kerstin Skarp	1 234	1 207
<i>Ledamot, Domstolsverkets insynsråd</i>		
<i>Ledamot, Domarnämnden</i>		
INSYNSRÅDET		
Petter Asp	8	3
Susanne Eberstein	9	6
<i>Ordförande Riksbanksfullmäktige</i>		
<i>Ledamot, Domarnämnden</i>		
<i>Ledamot, Domstolsverket insynsråd</i>		
<i>Ledamot, Säkerhetspolisens insynsråd</i>		
Anders Hansson	8	6
<i>Riksdagsledamot</i>		
<i>Styrelseledamot, Vellingebostäder AB</i>		
<i>Kommunfullmäktigeledamot, Vellinge</i>		
<i>Ledamot, Ekobrottsmyndighetens insynsråd</i>		
Bengt Ivarsson	8	8
<i>Ledamot, Rådet vid Domstolsakademien</i>		
<i>Ledamot, Forensiska rådet vid Nationellt Forensiskt Centrum (NFC)</i>		
<i>Styrelseledamot, Sveriges Advokaters Service AB</i>		
<i>Styrelseledamot, Advokaten Bengt Ivarsson AB</i>		
Jon Karlfeldt	8	6
Elisabeth Lager	9	6
Karin Nacke	5	3
Eva Årestad Radner	8	3
<i>Tjänsteförslagsnämnden (TFN) för Åklagarmyndigheten</i>		

SAMMANSTÄLLNING AV VÄSENTLIGA UPPGIFTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	2016	2015	2014	2013	2012
LÄNERAM					
Beviljad i regleringsbrevet*	140 000	130 000	140 000	130 000	110 000
Utnyttjad	133 149	110 446	94 948	116 799	92 359
KONTOKREDIT HOS RIKSGÄLDSKONTORET					
Beviljad i regleringsbrevet	72 500	70 000	124 000	124 000	123 807
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
RÄNTEKONTO					
Ränteintäkter	-746	-345	511	1 111	1 222
Räntekostnader	0	0	0	0	0
INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR					
Budget i regleringsbrevet	0	0	0	0	0
Utfall	18 989	16 300	17 141	10 906	9 771
ANSLAGSKREDIT					
Beviljad i regleringsbrevet	43 515	41 881	39 179	37 940	37 142
Utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
ANSLAG					
Anslagssparande	55 207	48 060	6 931	10 675	23 754
MEDELTAL UNDER ÅRET					
Årsarbetskrafter	1 211	1 185	1 166	1 151	1 153
Anställda	1 397	1 358	1 335	1 338	1 324
DRIFTKOSTNAD					
Per årsarbetskraft	1 165	1 125	1 105	1 095	1 054
KAPITALFÖRÄNDRING					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

* Ändring av låneramen enligt regleringsbrev för budgetåret 2016 regeringsbeslut 2016-10-06, dnr Ju2016/06826/Å.

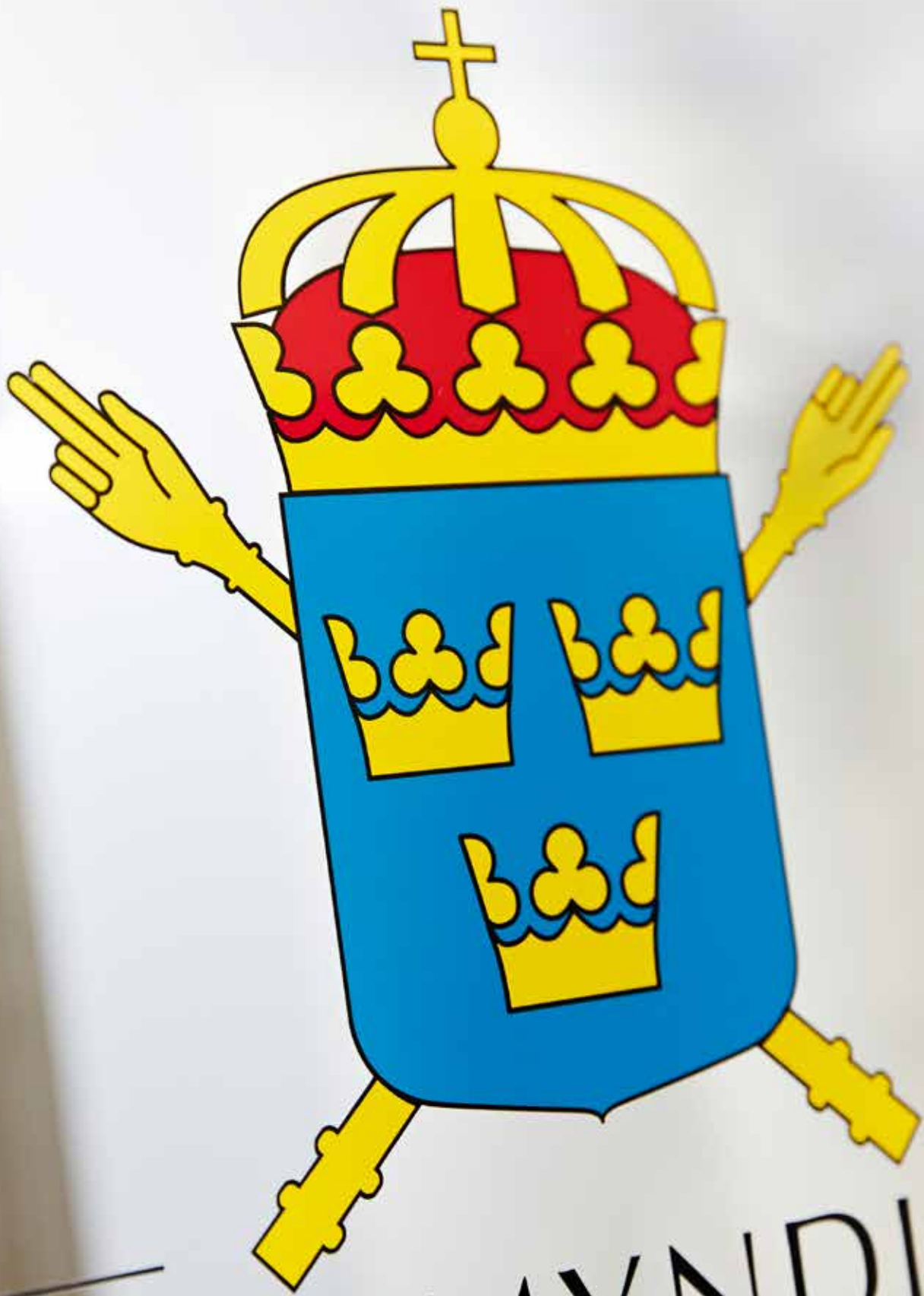
ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm den 20 februari 2017

Anders Perklev
Riksåklagare

AGARMYNDIGH

BILDER

Thomas Carlgren omslag, s. 2–3, 5,
9–12, 22, 24, 33, 36, 41, 43–45, 47–49,
53–54, 56, 59–60, 84
Eva Andinsson s. 15
Pontus Lunddahl/TT Bild s. 16

Anders Bergstedt/Maskot/TT Bild s. 28
Heiko Junge/TT Bild s. 30
Jessica Gow/TT Bild s. 31
Niclas Sandberg/Kriminalvården s. 37
Anders Wiklund/TT Bild s. 68–69
Robin Simonsson s. 82

GRAFISK FORM OCH PRODUKTION
Jupiter Reklam AB

TRYCK
Ale Tryckteam AB, 2017

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Box 5553, 114 85 Stockholm
registrator@aklagare.se

www.aklagare.se
aklagareSE